

**Informatīvais ziņojums
„Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam
iekļauto pasākumu īstenošanu”**

Ar Ministru kabineta 2009. gada 7. oktobra rīkojumu Nr. 685 (prot. Nr.67 55. §) „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam” (turpmāk – MK 2009. gada 7. oktobra rīkojums Nr. 685) tika apstiprināts tiesu varas politikas attīstības pamatdokuments „Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnes 2009.-2015. gadam” (turpmāk – Pamatnostādnes 2009.-2015. gadam), kurā definēta vidēja termiņa tiesu iekārtas attīstības politika un iezīmēti galvenie attīstības virzieni.

Pamatnostādņu 2009.-2015. gadam sagatavošanai ar tieslietu ministra 2007. gada 10. augusta rīkojumu Nr. 1-1/368 tika izveidota darba grupa, kuru vadīja tieslietu ministrs, un tās sastāvā bija pārstāvji no Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Ģenerālprokuratūras, apgabaltiesām, Tiesu administrācijas, Tieslietu ministrijas, kā arī Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs.

Pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam noteiktais politikas mērķis – nodrošināt tiesisku, efektīvu, kvalitatīvu un sabiedrības vajadzībām atbilstošu tiesu iekārtas darbību, sekmējot no taisnīgas tiesas jēdziena izrietošu tiesu varas pamatvērtību īstenošanu – neatkarīga, pieejama tiesa un efektīva tiesas procesa norise iespējami īsākā termiņā.

Pamatnostādņu 2009.-2015. gadam noteiktie politikas apakšmērķi:

1. Veicināt tiesu pieejamību.
2. Attīstīt tiesu infrastruktūru, pārvaldību un darba organizāciju.
3. Veicināt cilvēkresursu attīstību tiesu varā.
4. Samazināt un izlīdzināt tiesu noslodzi.
5. Sekmēt tiesu varas neatkarību.
6. Efektivizēt zemesgrāmatu procesu.

I. Plāna izpilde – informatīvā daļa

Atbilstoši MK 2009. gada 7. oktobra rīkojumam Nr. 685, Tieslietu ministrija ir apkopojusi informāciju par Pamatnostādņu 2009.-2015. gadam izpildes gaitu.

Pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam noteiktā politikas apakšmērķa – **tiesu pieejamības veicināšana, uzlabojot tiesu sniegtos pakalpojumus** – sasniegšanai ir īstenota lielākā daļa Pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam paredzēto tiesas darba organizācijas un procesa pilnveides uzdevumu, bet atsevišķu uzdevumu izpilde turpinās.

Pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam iekļauti 64 pasākumi, par kuru izpildi ir noteiktas **atbildīgās institūcijas**: Tieslietu ministrija (turpmāk – TM), Tiesu administrācija (turpmāk – TA), Labklājības ministrija (turpmāk – LM), Finanšu ministrija (turpmāk – FM) un Augstākā tiesa (turpmāk – AT), bet kā **iesaistītās institūcijas** noteiktas: tiesas, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome (turpmāk – LZTIP), Latvijas tiesnešu mācību centrs (turpmāk – LTMC), Iekšlietu ministrija (turpmāk – IeM), Ģenerālprokuratūra, Latvijas Zvērinātu advokātu padome (turpmāk – LZAP), Latvijas Zvērinātu notāru padome (turpmāk – LZNP).

Novērtējot Pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam noteikto rīcības virzienu īstenošanai veicamo pasākumu izpildi, secināms, ka:

1. Indivīdam pieejama tiesa:

1.1. Ir izpildīti visi pasākumi rīcības virziena „Tiesu sniegto pakalpojumu uzlabošana”, „Tiesas procesa modernizācija”, „Tiesu prakses vienotības veicināšana un tiesu nolēmumu pieejamība” un „Tiesas tēla uzlabošana” sasniegšanai. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 1.1., 1.2., 1.4. un 1.5. apakšpunktā.

1.2. Rīcības virziena „Sabiedrības informēšana par tiesu darbu” sasniegšanai paredzētie pasākumi izpildīti 80% apmērā. Viens no pieciem pasākumiem – pētījums „Latvijas zvērinātu tiesu izpildītāju institūta darbības izvērtējums, tā iespējamās attīstības perspektīvas izpildes valsts labā nodrošināšanā” zaudējis aktualitāti. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas - Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 1.3. apakšpunktā.

2. Tiesu infrastruktūras un pārvaldības attīstība:

2.1. Rīcības virziena „Veicināta tiesu infrastruktūras attīstība” sasniegšanai paredzētie pasākumi izpildīti 80 % apmērā. Pasākumu „Izstrādāta kārtība vienotu drošības prasību nodrošināšanai tiesās” un „Izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 28. augusta noteikumos Nr. 582 „Noteikumi par tiesu informatīvās sistēmas izveidošanas, uzturēšanas un izmantošanas kārtību un minimālo iekļaujamās informācijas apjomu” izpilde turpinās. Detalizētu informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 2.1. apakšpunktā.

2.2. Ir izpildīti visi pasākumi rīcības virziena „Pilnveidota tiesu pārvaldība un tiesu darba organizācija” sasniegšanai. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas - Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 2.2. apakšpunktā.

3. Cilvēkresursu attīstība tiesu varā:

3.1. Rīcības virziena „Pilnveidots tiesnešu un tiesas darbinieku, kā arī tiesu sistēmai piederīgo personu mācību modelis un saturs” sasniegšanai paredzētie pasākumi izpildīti 100 % apmērā. Detalizētu informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 3.1. apakšpunktā.

3.2. Rīcības virziena „Veicināta vienota profesionālās ētikas principu izpratne” sasniegšanai paredzētais pasākums nav izpildīts atbilstoši plānotajai formai, ņemot vērā pētījumam nepieciešamo finanšu līdzekļu trūkumu. Tomēr TM ieskatā pasākums ir uzskatāms par izpildītu, jo atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 11. marta sēdes protokollēmuma (prot. Nr.16 40.§) 2. punktā noteiktajam uzdevumam par vienotā disciplinārbildības regulējuma ieviešanu, ir izstrādāti grozījumi Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā, Latvijas Republikas Advokatūras likumā, Prokuratūras likumā, Tiesu izpildītāju likumā un Notariāta likumā, paredzot vienotu apelācijas instanci tiesu sistēmai piederīgo personu disciplinārkomisiju un par disciplinārlietu izskatīšanu atbildīgo amatpersonu un institūciju lēmumu pārsūdzībai. Minētie grozījumi, kas paredz vienotu apelācijas instanci tiesu sistēmai piederīgo personu disciplinārkomisiju un par disciplinārlietu izskatīšanu atbildīgo amatpersonu un institūciju lēmumu pārsūdzībai praksē vienveidos tiesnešu advokātu, prokuroru, tiesu izpildītāju un notāru profesionālās ētikas standartus. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 3.2. apakšpunktā.

3.3. Rīcības virziena „Efektīvizēta cilvēkresursu piesaiste tiesu varai un stiprināta to kapacitāte” sasniegšanai paredzētie pasākumi izpildīti 85 % apmērā. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto Pasākumu īstenošanu** 3.3. apakšpunktā.

4. Tiesu noslodzes regulēšana:

4.1. Ir uzskatāms, ka rīcības virziena „Veicināta alternatīvo domstarpību risināšanas veidu izmantošana” sasniegšanai ir izpildīti visi pasākumi, jo pasākums

„Konceptija par efektīva darba strīdu pirmstiesas risināšanas mehānisma izveidi”, veidojot neatkarīgu koleģiālu institūciju uz Valsts darba inspekcijas bāzes (atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 5. maija sēdes protokollēmuma (prot. Nr. 29 57. §) „Informatīvais ziņojums „Par pasākumiem darba strīdu izskatīšanas efektivitātes palielināšanai”” 2.punktam) zaudējis aktualitāti. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 4.1. apakšpunktā.

4.2. Rīcības virziena „Efektivizēts tiesvedības process administratīvajās lietās, administratīvo pārkāpumu lietās, civillietās un krimināllietās” sasniegšanai paredzētie pasākumi izpildīti 80% apmērā, viens pasākums zaudējis aktualitāti. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 4.2. apakšpunktā.

4.3. Rīcības virziena „Izlīdzināta tiesu noslodze” sasniegšanai paredzētais pasākums izpildīts. Detalizētu informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 4.3. apakšpunktā.

4.4. Ir izpildīti visi pasākumi rīcības virziena „Tiesai neraksturīgu funkciju nodošana citām institūcijām un tiesu sistēmai piederīgām personām” sasniegšanai. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 4.4. apakšpunktā.

5. Tiesu varas neatkarības sekmēšana:

Ir izpildīti visi pasākumi rīcības virziena „Izveidota Tieslietu padome” un „Nostiprināts tiesneša amatalgas un sociālo garantiju stabilitātes princips” sasniegšanai. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 5.1. un 5.2. apakšpunktā.

6. Zemesgrāmatu procesa efektivizācija:

6.1. Ir izpildīti visi pasākumi rīcības virziena „Elektronizēts zemesgrāmatu process” un „Attīstīti cilvēkresursi” sasniegšanai. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 6.1. un 6.3. apakšpunktā.

6.2. Rīcības virzienā „Efektivizēta zemesgrāmatu nodaļu darba organizācija” iekļautais pasākums, atbilstoši kuram tika plānots nostiprinājuma lūguma sadali veikt starp visām zemesgrāmatu nodaļām, nav izpildīts atbilstoši sākotnēji plānotajam risinājumam, jo pret nostiprinājuma lūguma sadales kārtību starp visām zemesgrāmatu nodaļām tika saņemti būtiski zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu iebildumi. Iebildumi tika pamatoti ar zemesgrāmatu lietu raksturu, nepieciešamajiem dokumentiem izvirzītajām stingrajām prasībām. Līdz ar to zemesgrāmatu nodaļas tiesnešu noslodzes jautājumi nepieciešamības gadījumā tika risināti, izmantojot likumā „Par tiesu varu” 73.¹ pantā noteiktās iespējas, tiesnesi uz laiku pārcelt uz vakanto tiesneša amatu. Rezultāts sasniedzams, īstenojot likuma „Par tiesu varu” 33.⁴ pantā nostiprināto vispārējo rajona (pilsētas) tiesas un līdz ar to arī to sastāvā esošo zemesgrāmatu nodaļu reorganizāciju, un īstenojot t.s. tiesu namu reformu. Informāciju par pasākumu izpildi skatīt **tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu** 6.2. apakšpunktā.

Papildus īstenotie pasākumi

Papildus pasākumiem, kas definēti Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam, TM īstenojusi arī citus pasākumus, kas vērsti uz izvirzītā politikas mērķa – neatkarīga, pieejama tiesa un efektīva tiesas procesa norise iespējami īsākā termiņā, sasniegšanu. Būtiskākie papildus veiktie pasākumi:

Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 48.¹ pantu kopš 2010. gada AT sastāvā tiek sasaukta **Disciplinārtiesa**. Disciplinārtiesas sastāvu un darbības kārtību nosaka Tiesnešu disciplinārās atbildības likums.

Disciplinārtiesa tiek sasaukta:

- pārsūdzēto Tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmumu tiesiskuma izvērtēšanai;
- pārsūdzēto tiesnešu profesionālās darbības novērtēšanā Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas sniegto negatīvo atzinumu tiesiskuma pārbaudīšanai;
- pārsūdzēto ģenerālprokurora lēmumu par disciplinārsodu piemērošanu izskatīšanai (saskaņā ar Prokuratūras likuma 45.pantu ģenerālprokurora lēmumu vai piemēroto disciplinārsodu pārsūdz, un Disciplinārtiesas sūdzību izskata Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā noteiktajā kārtībā).

Disciplinārtiesas darbu nodrošina AT Administrācija.

Papildus ir izstrādāti grozījumi, lai izveidotu vienotu apelācijas instanci tiesu sistēmai piederīgo personu disciplinārkomisiju un par disciplinārlietu izskatīšanu atbildīgo amatpersonu un institūciju lēmumu pārsūdzībai (par grozījumiem detalizētāka informācija iekļauta tabulas – Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu 3.2. apakšpunktā.

Lai paātrinātu krimināllietu izskatīšanu saistībā ar saprātīga termiņa pārkāpumiem, izdarīti grozījumi Krimināllikumā, ar kuriem Krimināllikums tika papildināts ar 49.¹ pantu – soda noteikšana, ja nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Grozījumi Krimināllikumā pieņemti 2011. gada 1. decembrī, stājās spēkā 2012. gada 1. janvārī.

Ir izstrādāts jauns Latvijas tiesu portāls <http://tiesas.lv>, kurš publiski ir pieejams kopš 2013. gada janvāra:

a) Izveidota elektroniska platforma (Datu izplatīšanas sistēma), lai būtu iespējama elektronisko dokumentu un elektronisko pakalpojumu ieviešana tiesu iestādēs, tajā skaitā iesniegt elektroniskos dokumentus – elektroniski izstrādātas un sistēmā pieejamas veidlapas, nodrošinot arī to apstrādi.

Papildus publiski pieejamajiem pakalpojumiem Datu izplatīšanas sistēmā autentificētam lietotājam (prokuroram) ir pieejamas sadaļas:

- **Manas lietas** (sadaļā „Manas lietas” sistēmā autentificētam lietotājam atbilstoši piešķirto tiesību apjomam ir iespēja skatīt Tiesu informatīvajā sistēmā (turpmāk – TIS) reģistrēto lietu, kurās lietotājs ir lietas dalībnieks, datus un lietas materiālus – nolēmumu datnes un audio protokolus.
- **Prokuroru kalendārs** (sadaļā „Prokuroru kalendārs” prokuroriem tiek nodrošināta informācijas saņemšana no TIS par nozīmētajām tiesas sēdēm un iespēja reģistrēt informāciju par savu aizņemtību ārpus tiesas. Augstāka līmeņa prokurors var veikt ierakstus zemāka līmeņa prokuroru kalendāros, kā arī mainīt vai papildināt prokurora ierakstu TIS.

b) Ir izstrādāti un tiesu portālā publiski pieejami procesuālo dokumentu paraugi, lai atvieglotu indivīdu vēršanos tiesā.

c) Ir iespēja strādāt ar prokuroru kalendāru TIS klasifikatorā reģistrētam advokātam un advokāta palīgam.

Ar videokonferenču aparatūru aprīkotas visas tiesas un ieslodzījumu vietas. Ar tiesas sēžu audioierakstu iekārtām aprīkotas visas tiesas sēžu zāles. Ieviests normatīvais regulējums, kas pieļauj videokonferenču izmantošanu tiesvedības procesos. Grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz iespēju fiksēt tiesas sēdes gaitu ar tehniskiem līdzekļiem, stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī, grozījumi Kriminālprocesa likumā – 2012. gada 1. jūlijā, bet grozījumi Administratīvā procesa likumā – 2013. gada 1. janvārī.

Ieviestas elektroniskās izsoles, proti, lai uzsāktu elektronisku izsoļu ieviešanu spriedumu izpildes un maksātspējas procesā, 2014. gada 26 augustā Ministru kabinets izskatīja TM sagatavoto informatīvo ziņojumu „Par elektronisko izsoļu ieviešanas iespējām spriedumu izpildes un maksātspējas procesā” (Ministru kabineta sēdes prot. Nr. 45 54. §) un noteica tā īstenošanai veicamos pasākumus un to īstenošanas termiņus.

Ar 2015. gada 28. maija likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā” nostiprināts Elektronisko izsoļu portāla izveidošanas un darbības tiesiskais pamats, kā arī noteikts regulējums elektroniskā vidē organizētu izsoļu norisei.

Ar Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumiem Nr. 318 „Elektronisko izsoļu vietnes noteikumi” noteikta kārtība, kādā veic darbības elektronisko izsoļu vietnē (<https://izsoles.ta.gov.lv>), kā arī kārtība, kādā Izsoļu dalībnieku reģistrā iekļauj ziņas par personu, iekļaujamo ziņu apjomu, kā arī šo ziņu aktualizēšanas un dzēšanas kārtību.

Elektroniskās izsoles kā parādniekam piederoša nekustamā īpašuma pārdošanas forma spriedumu izpildes procesā darbojas kopš 2015. gada 1. jūlija, bet maksātspējas procesā – kopš 2016. gada 1. janvāra.

Ir veiktas izmaiņas tiesas priekšsēdētāja funkcijas regulējošajās normās, lai veicinātu tiesu vadību pēc vienotiem principiem un paredzētu tiesas priekšsēdētājam tiesības dot tiesnesim rīkojumus, kas saistīti ar organizatoriskiem jautājumiem amata pienākumu pildīšanā. Ar tiesas priekšsēdētāju lomas stiprināšanu attiecībā uz tiesvedības ilguma tiesā novērošanu ieviests darba organizācijas mehānisms, kas ļaus savlaicīgi konstatēt un apzināt tiesvedības ilguma lietā cēloņus un apzināt to novēršanas iespējas. Saskaņā ar minēto regulējumu tiesas priekšsēdētājs katru gadu apstiprinās lietu izskatīšanas termiņu standartu un sekos līdzīti tā ievērošanai tiesā (grozījumi likumā „Par tiesu varu” Saeimā ir pieņemti 2013. gada 13. jūnijā).

Lai atvieglotu tiesas darba organizāciju, jo īpaši ieviešot tiesnešu specializāciju, izlīdzinātu viena līmeņa tiesu un tiesnešu noslodzi dažādos Latvijas reģionos, kopsolī attīstot plašāku videokonferenču izmantošanu un e-risinājumu ieviešanu, **2013. gadā tika uzsākts darbs pie tiesu namu reformas**. Savukārt plānoto izmaiņu novērtējums tika sniegts informatīvā ziņojumā „Par tiesu darbības teritoriju izmaiņām”, kas tika izskatīts gan Tieslietu padomē, gan 2014. gada 5. augusta Ministru kabineta sēdē (protokols Nr. 42 35. §).

2015. gada sākumā tika veikta virkne pasākumu, lai īstenotu 2014. gada 30. oktobra likumā „Grozījumi likumā „Par tiesu varu”” paredzēto Siguldas tiesas un Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas darbības izbeigšanu. Tika izstrādāti un 2015. gada 27. janvārī Ministru kabinetā tika pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 13. decembra noteikumos Nr. 951 „Noteikumi par tiesu un tiesu namu darbības teritoriju”, kas paredzēja Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas darbības teritoriju pievienot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas darbības teritorijai, bet Siguldas tiesas darbības teritoriju – Rīgas rajona tiesas darbības teritorijai. Minēto grozījumu pieņemšana, kā arī citu ar tiesu darba organizāciju saistītu jautājumu pārskatīšana nodrošināja sekmīgu Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas un Siguldas tiesas reorganizācijas procesu, kas tika pabeigts 2015. gada 1. martā.

Novērtējot minēto procesu, tika atzīta nepieciešamība likumā „Par tiesu varu” noteikt tiesu reorganizācijas vispārējo tiesisko pamatu un kārtību. Ievērojot minēto, Saeima 2015. gada 18. jūnijā pieņēma likumu „Grozījumi likumā „Par tiesu varu””, kas noteic vispārēju rajona (pilsētas) tiesas reorganizācijas ietvaru, cita starpā paredzot, ka Tieslietu padome pēc tieslietu ministra priekšlikuma apstiprina konkrētas tiesas reorganizācijas plānu. Tas nozīmē, ka rajona (pilsētas) tiesu var pievienot citai rajona (pilsētas) tiesai, ja Tieslietu padome tam piekritusi. Proti, lēmumu par katras tiesas un tās sastāvā esošās zemesgrāmatu nodaļas reorganizāciju, tostarp reorganizācijas galvenajiem rīcības virzieniem, kas skar tiesas un zemesgrāmatu nodaļas pieejamības aspektus, pieņem Tieslietu padome. Tāpat tika noteikta

Tieslietu padomes kompetence noteikt kārtību, kādā tiek sagatavots un Tieslietu padomes sēdē izskatīts priekšlikums par tiesneša pārcelšanu citā tāda paša tiesu apgabala rajona (pilsētas) tiesā sakarā ar tiesas reorganizāciju.

Saskaņā ar Tieslietu padomes 2015. gada 8. jūnija lēmumu Nr. 57 „Par Jūrmalas pilsētas tiesas reorganizācijas plānu” apstiprināts Jūrmalas pilsētas reorganizācijas plāns, paredzot, ka Jūrmalas tiesa reorganizējama, tās darbības teritoriju pievienojot Rīgas rajona tiesai, un reorganizācija īstenojama ar 2015. gada 1. augustu.

2015. gada 26. oktobrī Tieslietu padome apstiprināja Latgales reģiona tiesu reorganizācijas plānu, tādējādi atbalstot reformas ieviešanas uzsākšanu arī ārpus Rīgas. Plānots, ka ar 2016. gada 1. februāri Latgales apgabaltiesas teritorijā darbosies divas rajona (pilsētas) tiesas, proti – Balvu un Ludzas rajona tiesas tiks pievienotas Rēzeknes rajona tiesai, bet Krāslavas un Preiļu rajona tiesas tiks pievienotas Daugavpils tiesai. Reorganizācija tiks veikta organizatoriskā līmenī (viens tiesas priekšsēdētājs, vienota lietu sadales sistēma, tiesnešu slodžu izlīdzināšana).

Šāda tiesu teritoriju apvienošana ļaus ne tikai elastīgāk reaģēt uz tiesu noslodzes izmaiņām, sekmēs lietu sadali pēc nejausības principa un ļaus veidot plašākas tiesnešu specializācijas, bet arī pie atbilstoša videokonferences nodrošinājuma pastāv iespēja krimināllietu izskatīšanu koncentrēt vienuviet, piemēram – Daugavpils tiesas teritorijā Daugavpilī. Šādu iespēju atzinīgi novērtējusi arī Valsts policijas Latgales reģionālā pārvalde, uzsverot, ka tādējādi būtu iespējams būtiski efektīvizēt policijas cilvēkresursus un resursus, kas šobrīd tiek patērēti personu, kurām piemērots apcietinājums, konvojēšanai no Daugavpils izmeklēšanas cietuma. Vienlaikus jāatzīmē, ka šāda risinājuma ieviešana pēc būtības ir saistīta ar tiesnešu specializāciju un lietu sadales kārtību starp attiecīgās tiesas tiesnešiem, līdz ar ko jautājuma izlemšana ir attiecīgās tiesas priekšsēdētāja kompetencē. Tomēr nenoliedzami, ka šāda risinājuma ieviešana ļautu palielināt tiesu namu reformas izvirzīto mērķu sasniegšanas pakāpi un tādējādi, ja vien nepastāv šķēršļi tā ieviešanā, tas būtu atbalstāms.

Papildus atzīmējams, ka izmaiņas skars arī tiesu sastāvos esošās zemesgrāmatu nodaļas. Kopš 2012. gada 1. janvāra Ludzas, Balvu un Preiļu rajona tiesas sastāvā ir zemesgrāmatu nodaļas. Ievērojot minēto, tiks paplašināta Rēzeknes rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas darbības teritorija, ietverot Balvu un Ludzas zemesgrāmatu nodaļu līdzšinējās teritorijas, kā arī tiks paplašināta Daugavpils tiesas zemesgrāmatu nodaļas darbības teritorija, kas aptvers arī līdzšinējo Preiļu zemesgrāmatu nodaļas teritoriju. Vienlaikus uzsverams, ka minētā reorganizācija palielinās zemesgrāmatu nodaļas pakalpojumu pieejamību, jo dokumentu iesniegšana klātienē būs iespējama jebkurā no dokumentu pieņemšanas punktiem visā nodaļas teritorijā. Piemēram, dokumentus Daugavpils tiesas zemesgrāmatu nodaļai varēs iesniegt gan Daugavpilī, gan Preiļos.

Lai pilnveidotu tiesu darba organizāciju, Tieslietu ministrs 2013. gada 13. augustā apstiprināja kārtību Nr. 1-2/19 „Apgabaltiesas priekšsēdētāja iecelšanas kārtība”, 2013. gada 13. septembrī – kārtību Nr. 1-2/22 „Rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka un priekšnieka vietnieka iecelšanas kārtība” un 2013. gada 13. septembrī – kārtību Nr. 1-2/23 „Rajona (pilsētas) tiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieka iecelšanas kārtība”.

Izdarīti grozījumi likumā „Par tiesu varu” (Saeimā pieņemti 2013. gada 13. jūnijā, stājās spēkā 2013. gada 1. septembrī), kas paredz īstenot pakāpenisku kompetenču pārdali starp tiesu palātām, apgabaltiesām un rajona (pilsētu) tiesām, nosakot, ka pēc reformas pabeigšanas 2016. gada 31. decembrī visas lietas kā pirmā tiesu instance skatīs tikai rajonu (pilsētu) tiesas, kā apelācijas instance – apgabaltiesas, bet kā kasācijas instance – AT.

Termiņi reformas īstenošanai nostiprināti likuma „Par tiesu varu” pārejas noteikumu 57. punktā:

- 1) līdz 2014. gada 31. decembrim AT sastāvā pastāv Krimināllietu tiesu palāta;
- 2) līdz 2016. gada 31. decembrim – AT Civillietu tiesu palāta.

Darbs pie tiesu kompetenču pārdales jeb pārejas uz „tīrajām tiesu instancēm” kriminālprocesā ir pabeigts. Ar 2013. gada 19. decembra likumu „Grozījumi Kriminālprocesa likumā” (spēkā kopš 2014. gada 1. janvāra) Kriminālprocesa likumā veikti grozījumi, kas paredz pārejas noteikumus, lai līdz 2014. gada 31. decembrim nodrošinātu pakāpenisku krimināllietu nodošanu attiecīgajām tiesu instancēm pēc piekritības.

Civilprocesā „tīro tiesu instanču” sistēma tiek ieviesta pakāpeniski, izvērtējot šīs reformas ietekmi uz rajonu (pilsētu) tiesu noslodzi. Lai atbilstoši grozījumiem likumā „Par tiesu varu” līdz 2016. gada beigām likvidētu AT Civillietu tiesu palātu, izstrādāti šādi normatīvie akti:

- **Ar 2013. gada 19. decembra likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā”** (spēkā kopš 2014. gada 4. janvāra) izslēgts Civilprocesa likuma 25. panta pirmās daļas 2. punkts, proti, lietu, kas izriet no saistību tiesībām, ja prasības summa pārsniedz 210 000 euro, piekritība noteikta rajona (pilsētas) tiesām (iepriekš piekritība apgabaltiesai).
- **Ar 2014. gada 11. septembra likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā”** (spēkā kopš 2014. gada 1. novembra) veikti grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz pieteikumu par zvērinātu tiesu izpildītāju rīkoto izsoļu aktu apstiprināšanu, tostarp, pieteikumu par t.s. labprātīgās izsoles akta apstiprināšanu un pieteikumu par kuģu izsoles aktu apstiprināšanu izskatīšanu nodot no apgabaltiesām uz zemesgrāmatu nodaļām.
- **Ar 2014. gada 30. oktobra likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā”** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) veikta atlikušo kompetenču pārdales starp tiesu instancēm jeb pāreja uz „tīrajām tiesu instancēm” civilprocesā. Civilprocesa likumā iekļauti pārejas noteikumi, nodrošinot pakāpenisku lietu nodošanu attiecīgajām tiesu instancēm pēc piekritības un nosakot precīzu kārtību un termiņus, kā arī paredzot rīcību ar AT Civillietu tiesu palātā līdz 2016. gada 31. decembrim neizskatītajām civillietām. Papildus, izslēdzot Civilprocesa likuma 25. panta trešo daļu, Civilprocesa likumā iekļauts papildu noteikums par lietu teritoriālo piekritību, proti, lietas, kas satur valsts noslēpuma objektu, pirmajā instancē nodotas izskatīšanai Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, līdzīgi kā īstenojot kompetenču pārdali kriminālprocesā.
- **Ar 2015. gada 10. decembra likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā”** (spēkā kopš 2016. gada 1. janvāra) veikti grozījumi Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 90. un 91. punktā. Ievērojot apgabaltiesu kā pirmās instances tiesu lietvedībā esošo neizskatīto to civillietu skaitu, kuras līdz šā gada 31. decembrim nebūs iespējams pabeigt, lai nodrošinātu no lietas dalībnieku viedokļa atbilstošu un samērīgu tiesisko regulējumu, grozīts Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 90. punkts, paredzot, ka lietas, kuras apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa ir uzsākusi izskatīt pēc būtības, izskatāmas tajā pašā tiesā, kurā tās iesniegtas. Savukārt lietas, kuras apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa ir sākusi izskatīt pēc būtības, bet kuras līdz 2015. gada 31. decembrim nav izskatītas sakarā ar to, ka tajās pieņemts lēmums par tiesvedības apturēšanu, nododamas izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai kā pirmās instances tiesai. Vienlaikus veikti grozījumi Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 91. punktā, iekļaujot regulējumu apelācijas instances tiesas rīcībai ar lietu pēc tās izskatīšanās apelācijas kārtībā. Proti, ar likumu noteikts, ka apelācijas instances tiesa, atceļot apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas spriedumu (427. pants), lēmumu par tiesvedības izbeigšanu, lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas, kā arī lēmumu par atteikšanos pieņemt prasības pieteikumu (132. pants) un lēmumu

par prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības (133. pants), lietu nodod jaunai izskatīšanai rajona (pilsētas) tiesai kā pirmās instances tiesai.

- **Ar 2014. gada 30. oktobra likumu „Grozījumi Zemesgrāmatu likumā”** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) precizēts sūdzību par zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumiem piekritības jautājums.
- **Ar 2014. gada 30. oktobra likumu „Grozījums Tiesu izpildītāju likumā”** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) noteikts, ka prasības par zaudējumiem, kas radušies zvērināta tiesu izpildītāja rīcības rezultātā, iesniedzami pilsētas (rajona) tiesā atbilstoši zvērināta tiesu izpildītāja amata vietai.
- **Ar 2014. gada 30. oktobra likumu „Grozījums Notariāta likumā”** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) noteikts, ka prasības par zaudējumiem, kas radušies zvērināta notāra rīcības rezultātā, iesniedzami pilsētas (rajona) tiesā atbilstoši zvērināta notāra prakses vietas adresei.
- **Ar 2014. gada 11. decembra likumu „Grozījums Patentu likumā”** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) noteikta viena kompetentā rajona (pilsētas) tiesa – Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa – ar izgudrojumu tiesisko aizsardzību saistītu lietu izskatīšanai.
- **Ar 2014. gada 11. decembra likumu „Grozījums likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm””** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) noteikta viena kompetentā rajona (pilsētas) tiesa – Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa - ar preču zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību saistītu lietu izskatīšanai.
- **Ar 2014. gada 11. decembra likumu „Grozījums Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likumā””** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) noteikta viena kompetentā rajona (pilsētas) tiesa – Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa – ar pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzību saistītu lietu izskatīšanai.
- **Ar 2014. gada 11. decembra likumu „Grozījums Dizainparaugu likumā”** (spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra) noteikta viena kompetentā rajona (pilsētas) tiesa – Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa – ar dizainparaugu aizsardzību saistītu lietu izskatīšanai.

Lai stiprinātu tiesu varas iestāžu neatkarību, tādējādi mazinot politisko ietekmi attiecībā uz tiesnešu karjeras jautājumiem, ir izstrādāts likumprojekts „Grozījumi likumā „Par tiesu varu””, kas cita starpā paredz paplašināt Tieslietu padomes kompetenci rajona (pilsētas) tiesas priekšsēdētāja un apgabaltiesas priekšsēdētāja iecelšanā, izraudzīšanās kārtībā un atbrīvošanā no amata, tiesneša pārcelšanā uz vakanto tiesneša amatu augstāka vai zemāka līmeņa tiesā, rajona (pilsētas) tiesas, apgabaltiesas un AT tiesneša amata kandidāta atlases, stažēšanās un kvalifikācijas eksāmena kārtošanas kārtības noteikšanā, tiesnešu, tiesas un zemesgrāmatu nodaļas darbinieku mācību satura saskaņošanā. Likumprojekts „Grozījumi likumā „Par tiesu varu”” atbalstīts Ministru kabineta 2015. gada 20. oktobra sēdē (protokols Nr. 55 30.§).

2013. gada 9. aprīlī noslēdzās TA istenotais Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansētais projekts „Tieslietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu arhīva sagatavošana elektronisko pakalpojumu sniegšanai – 1.kārta”. Īstenojot minēto projektu, ir nodrošināta iespēja zemesgrāmatu nodaļai iegūt citas zemesgrāmatu nodaļas nekustamā īpašuma lietā esošos dokumentus elektroniski, mazinot ar iesniegto dokumentu apstrādi saistītās izmaksas, vienlaikus nodrošinot, ka personai nav nepieciešams zemesgrāmatu nodaļā iesniegt dokumenta, kas atrodas citā zemesgrāmatu nodaļā, norakstu.

Vienkāršoto procedūru ieviešanai, no 2015.gada 1.janvāra spēkā stājās grozījumi

Zemesgrāmatu likumā un Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, atbilstoši kuram virkni ierakstus zemesgrāmatā izdara pēc informācijas saņemšanas no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas vai Iedzīvotāju reģistra vai noteiktos gadījumos personai vērsties Valsts zemes dienestā, tā iesniegumu adresē arī zemesgrāmatu nodaļai, tādējādi nodrošinot, ka personai vērsties vienā iestādē, dati tiek aktualizēti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā, izslēdzot nepieciešamību personai vērsties abās iestādēs.

Nodalījuma aktualizācijas ieviešana. Lai nodrošinātu zemesgrāmatas nodalījumu pārskatāmību un to zemesgrāmatas satura pieejamību, likumprojektā definēta virkne nosacījumu, kuru izpildes rezultātā būs pieejams nodalījuma izraksts, kas saturēs aktuālo informāciju par nekustamā īpašuma sastāvu, īpašnieku un nostiprinātajām tiesībām. Nodalījuma aktualizāciju veic zemesgrāmatu nodaļas tiesneši vai, vienkāršotos gadījumos, arī palīgs, ja zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks to pilnvaro. Jāatzīmē, ka likumā paredzētās darbības ir saistītas tikai un vienīgi ar ierakstu pārbaudi un precizēšanu, atbilstoši likumā definētiem nosacījumiem, un tā tiks veikta, izskatot nostiprinājuma lūgumu.

Efektivizēts pieteikuma par izsoles akta apstiprināšanu un tiesību nostiprināšanas process. Nododot pieteikumu par izsoļu akta apstiprināšanu zemesgrāmatu nodaļām saskaņā ar iespēja iesniegt priekšlikumus, kas paaugstinātu pieteikumu izskatīšanas procesa efektivitāti, tostarp, paredzot, ka zvērināts tiesu izpildītājs pieteikumu iesniedz elektroniski, savukārt, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis apstiprinājumu par pieteikumā norādītajām darbībām iegūst, ieskatoties Izpildu lietu reģistrā, tādējādi ļaujot samazināt patērētos resursus saistībā ar nepieciešamo dokumentu noformēšanu un nogādāšanu tiesā. Tāpat līdz ar pieteikumu par izsoļu akta apstiprināšanu izskatīšanu nodošanu zemesgrāmatu nodaļām saskaņā ar iespēja pieteikuma izskatīšanu un tiesību nostiprināšanu organizēt viena procesa ietvaros. Līdz ar to pieņemtie grozījumi paredz, ka tiesību nostiprināšanas process ieguvējam tiek organizēts ar izsoles akta apstiprināšanas procesā iesaistītās tiesas vai amatpersonas starpniecību.

Ministru kabinets 2014. gada 5. augusta sēdē izskatīja TM sagatavoto informatīvā ziņojuma projektu „Par tiesu darbības teritoriju izmaiņām” (protokols Nr.42 35. §), atbalstot informatīvajā ziņojumā ietvertu tiesu politikas rīcības virzienu pakāpenisku ieviešanu, iezīmējot plānotās izmaiņas tiesu darbības teritorijās un līdz ar to darba organizēšanā ietekmi uz rajonu (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļu darbību. Likumā „Par tiesu varu” noteikta zemesgrāmatas nodaļas teritorijas atbilstība vismaz konkrētās rajona (pilsētas) tiesas teritorijai. Ievērojot minēto, līdz ar tiesu teritoriju pārskatīšanu mainīsies arī zemesgrāmatu nodaļu institucionālā piederība un to darbības teritorija, kas šobrīd ir piesaistīta esošo tiesu (vienas vai vairāku) darbības teritorijām. (Šī uzdevuma izpildes ietvaros pēc būtības jāatzīst, ka Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam minētais uzdevums – izstrādāt zemesgrāmatu nodaļu izvietojuma un infrastruktūras koncepciju – atzīstams par aktualitāti zaudējušu).

Turpinās darbs pie šķīrējtiesu darbības tiesiskuma uzraudzības modeļa izstrādes, ieviešot efektīvu šķīrējtiesu atbilstības likumā noteiktajām prasībām kontroles formu un paredzot iespēju liegt turpmāku darbību šķīrējtiesai, kas sniegusi nepatiesu informāciju par likumā noteikto prasību izpildi vai nav nodrošinājusi nepārtrauktu šķīrējtiesas darbības atbilstību likumā noteiktajām prasībām (tai skaitā darbībai piemērotas telpas, mājaslapu un citi).

Eiropas Savienības fonda finansējuma apguve tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu amatpersonu mācībām. Mūžizglītība ir atzīstama par būtisku mērķtiecīgas un ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanā, un mūžizglītības pasākumi ir īstenojami sistemātiski, nevis periodiski. Sistemātiskas apmācību stratēģijas īstenošana attiecībā uz tiesu varu, tai piederīgajām profesijām un tiesībsargāšanas iestādēm līdz šim nav bijusi iespējama ierobežoto valsts budžeta līdzekļu un līdz ar to ierobežotā apmācību piedāvājuma dēļ, turklāt, lai nodrošinātu cilvēkresursu attīstības veicināšanu tiesu varā, tādejādi liedzot sasniegt Pamatnostādnēs 2009.–2015. gadam (MK 2009. gada 7. oktobra rīkojums Nr. 685) izvirzītos mērķus attiecībā uz cilvēkresursu attīstību.

Atzīstot šo mērķu sasniegšanas nozīmību, darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.–2020. gadam ietvaros Eiropas Sociālā fonda atbalsta ietvaros tiks īstenoti pasākumi, kas paredz paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci, nodrošinot apmācības civiltiesību jomā. Lai sasniegtu minēto, Ministru kabinets 2015. gada 9. martā (Ministru kabineta rīkojums Nr. 115 „Par tiesu varas un ar tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plānu 2015.–2020. gadam”; prot. Nr. 12 27 §) apstiprināja Tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plānu 2015.–2020. gadam. Plāna mērķis ir nodrošināt ātrāku, kvalitatīvāku lietu izskatīšanu komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai, īstenojot cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanu tiesu varā. Plānā apskatīti galvenie ar cilvēkresursu politiku saistītie un neizpildītie rīcības virzieni:

1) plānveidīga tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku nepieciešamo zināšanu, prasmju un iemaņu nodrošināšana, izveidojot pastāvīgas uz vajadzībām bāzētas apmācību programmas, veicot pētījumus, izdodot rokasgrāmatas, dodoties apmaiņas braucienos u.tml.;

2) efektīva cilvēkresursu izmantošana;

3) cilvēkresursu noslodzes tiesu sistēmā jautājuma risināšana, veicinot alternatīvo domstarpību risināšanas veidu izmantošanu;

4) uz pētījumiem un izvērtējumu balstīta politikas īstenošana un cilvēkresursu attīstības plānošana.

Papildus tiesnešu kvalifikācijas novērtēšanai, minētais plāns kā vienu no galvenajām prioritātēm paredz tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku apmācības un kvalifikācijas celšanu, veidojot jaunas apmācību programmas, veicot starpdisciplinārās apmācības, kā arī veicināt moderno tehnoloģiju izmantošanu apmācību procesā.

Ar Eiropas Savienības fonda finansējuma saņemšanu plānots pilnveidot tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas sistēmas modeli un saturu, izstrādājot un ieviešot apmācību programmas, kas balstītas uz jaunākajiem zinātnes sasniegumiem tiesību nozarē un starptautisko normatīvo dokumentu piemērošanas praksi, vienlaikus nodrošinot personības attīstību, pilnveidojot profesionālo meistarību atbilstoši konkrētās profesijas prasībām, kā arī īpašu uzmanību pievēršot tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetences paaugstināšanai komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai. Plānotā projekta ieviešanai būs TA sadarbībā ar IeM, Ģenerālprokuratūru, AT un Valsts tiesu ekspertīžu biroju.

Grozījumi Civilprocesa likumā, kas veicinās tiesu efektivitāti:

- **advokātu procesa veicināšana civillietās**, kas papildinās ieviestos advokātu procesa elementus kasācijas instancē, kura pamatā būtu atbilstoši funkcionējošs un sabiedrībai augsti lietderīgs advokātu procesa modelis, kas nodrošinātu kvalitatīvāku, ātrāku un efektīvāku strīdu risināšanu tiesā. Šādam risinājumam nepieciešamas arī saistītas izmaiņas juridiskās palīdzības nodrošināšanā, advokātu pieejamības un atbildības regulējumā;

- **tiesas procesu elektronizācija**, samazinot arī tiesu noslodzi un ieviešot modernos tehnoloģiskos procesus civilprocesā;

- **saīsinātā nolēmuma ieviešana**, vērtējot gadījumus, kad būtu pieļaujams, piemēram, spriedumā neietvert aprakstošo un motīvu daļu, tādējādi efektīvizējot un optimizējot tiesas darbu un ļaujot tiesvedības procesā iesaistītajām personām saņemt pēc iespējas ātrāku galējo tiesisko noregulējumu.

II. Par Pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu

Nr.	Pasākumi	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Atskaite par sasniegto
1.	Indivīdam pieejama tiesa				
1.1.	Tiesu sniegto pakalpojumu uzlabošana				
1.1.1.	Tiesās ieviests tiesu apmeklētāju apkalpošanas standarts	Kopš 2009. gada	TA	-	<p>Izpildīts. TA 2008. gada 26. jūnija iekšējie noteikumi Nr. 1-3/40 „Rajona (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu apmeklētāju apkalpošanas standarts” (turpmāk – Apmeklētāju apkalpošanas standarts). Apmeklētāju apkalpošanas standarts apkopo vispārīgos principus par tiesas apmeklētāju pieņemšanu, informācijas sniegšanu, kuri palīdz rajona (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas (turpmāk – tiesas) priekšsēdētāja palīgam, tiesneša palīgam, tiesas sēžu sekretāram, tiesas sekretāram, kancelejas pārzinim, konsultantam, informatoram, tulkam (turpmāk – tiesas darbinieks) izprast tiesu apmeklētāju apkalpošanas pamatvērtības, veido kopīgu izpratni par apmeklētāju apkalpošanas pamatnoteikumiem, kā arī ietver zināšanas un prasmes, kuras nepieciešamas, lai tiesas darbinieks savus darba pienākumus varētu veikt pēc iespējas profesionālāk. Apmeklētāju apkalpošana Apmeklētāju apkalpošanas standarta izpratnē ir apmeklētāju pieņemšana, kā arī informācijas sniegšana klātienē un pa tālruni.</p>
1.1.2.	Pētījums par rajona (pilsētas) tiesas un	2012. gads	TA	-	Izpildīts.

	<p>apgabaltiesas procesa pašizmaksu (izmaksām, tajā skaitā par tiesāšanās izdevumu optimizēšanu)</p>			<p>Pētījums par tiesvedības procesu pašizmaksu izvērtēšanu un optimizāciju ir veikts Latvijas un Šveices sadarbības programmas individuālā projekta „Tiesu modernizācija Latvijā” (turpmāk – projekts) ietvaros, kas pabeigts 2013. gada jūnijā. Tā mērķis bija veikt visaptverošu tiesvedības procesu izmaksu analīzi, noteikt tiesvedības procesu pašizmaksu struktūru un esošo procesu izmaksu apjomu, norādīt uz izmaksu optimizācijas iespējām. Pētījuma ietvaros ir iesniegti šādi nodevumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Esošās situācijas analīze un tiesvedības procesu pašizmaksas (mērķis – noteikt esošo tiesvedības procesu un aktivitāšu sarakstu civilprocesā, kriminālprocesā un administratīvajā procesā; izklāstīt esošo pieeju ieņēmumu un izmaksu vadībai; noteikt tiesvedības procesā iesaistīto resursu kategorijas un pieeju cilvēkresursu apjoma mērīšanai; sniegt priekšlikumus izmaksu faktoru saraksta izveidei turpmākai izmaksu attiecināšanai uz tiesvedības procesu). - Pašizmaksas aprēķina principi (mērķis – atspoguļot pieeju jeb modeli, atbilstoši kuram tiek veikts tiesvedības procesu pašizmaksas aprēķins vienam pilotprocesam: atspoguļojot tiesvedības procesu pašizmaksas aprēķina principus; sniegt informāciju par pašizmaksas aprēķina algoritmiem, tai skaitā aprēķinos izmantojamiem datiem un avotiem; raksturot vispārējo procesu, atbilstoši kuram ir veicama
--	--	--	--	---

				<p>pašizmaksas aprēķina veikšana).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Esošo tiesvedības procesu pašizmaksu aprēķins un apjoms (mērķis – izklāstīt tiesvedības un atbalsta procesu pašizmaksas aprēķina pamatprincipus; noteikt un salīdzināt izlases tiesu civilprocesa, kriminālprocesa, administratīvo pārkāpumu procesa un administratīvā procesa pašizmaksas apjomu vairākām lietu kategorijām, kā arī atbalsta procesu izmaksas mēneša griezumā; sniegt īsu pārskatu par pašizmaksas atšķirību iemesliem). - Priekšlikumi tiesvedības procesu pašizmaksas optimizācijai (mērķis – pamatojoties uz projekta trešajā posmā veikto tiesvedības procesu pašizmaksas aprēķinu, sniegt priekšlikumus civilprocesa, kriminālprocesa, administratīvo pārkāpumu procesa, administratīvā un atbalsta procesu pašizmaksas pilnveidošanai). - Optimizēto tiesvedības procesu pašizmaksas aprēķins (mērķis – veikt saistītā projekta „Tiesvedības procesu uzvērtēšana un efektivitātes uzlabošana Latvijas un Šveices sadarbības programmas individuālā projekta “Tiesu modernizācija Latvijā”” ietvaros izstrādāto optimizēto tiesvedības procesu un soļu optimizācijas apmēra novērtēšanu, izmantojot izveidoto pašizmaksas aprēķina modeli). - Izmaksu kontroles procedūras un metodiskais materiāls procedūru ieviešanai
--	--	--	--	--

					<p>(mērķis – veikt projekta ietvaros izstrādātā pašizmaksas vadības modeļa uzskaites un vadības (plānošanas un kontroles) procedūru, kā arī šo procedūru ieviešanas principu izstrādi.</p> <p>- Esošo valsts nodevu izvērtēšana un izmaiņu priekšlikumu izstrāde (mērķis - sniegt izvērtējumu par esošajām tiesu iestāžu piemērotajām valsts nodevām, tai skaitā izvērtēt to ekonomisko pamatotību no pašizmaksas, kā arī vispārējo mērķu viedokļa un izstrādāt priekšlikumus iespējamām izmaiņām.</p> <p>Pētījuma rezultāti tiek izmantoti tiesu politikas izstrādē, tajā skaitā procesuālo likumu grozījumu izstrādē.</p>
1.1.3.	Tiesu portāls papildināts ar funkcionalitāti tiesu nodevu aprēķināšanai un apmaksai	2010. gads	TM	-	<p>Izpildīts. Tiesu portālā ieviests e-pakalpojums „Nodevu kalkulators”, kas sniedz iespēju aprēķināt nodevas un tiesu sniegtos maksas pakalpojumus. Līdz 2015. gada 21. decembrim mājaslapas, kas sniedz iespēju aprēķināt nodevas un tiesu sniegtos masas pakalpojumus, apmeklētāju skaits ir 92982.</p>
1.1.4.	Grozījumi Civilprocesa likumā par tiesāšanās izdevumiem un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem	2012. gads	TM	TA	<p>Izpildīts. Grozījumi Civilprocesa likumā par tiesāšanās izdevumiem un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem ir veikti: - ar 2009. gada 5. februāra likumu, kas stājās spēkā 2009. gada 1. martā. Grozījumi precizē</p>

					<p>valsts nodevas apmēru prasībām, kas novērtējamas naudas summā, pieteikumam par prasības nodrošinājumu vai pagaidu aizsardzības līdzekli, prasības pieteikumam par kopīgas mantas dalīšanu, sūdzībām par tiesu izpildītāja vai zvērināta notāra lēmumiem vai rīcību, blakus sūdzībām par tiesas lēmumu), kancelejas nodevas apmērus par lietā esošā dokumenta noraksta izsniegšanu, kā arī par tiesas sprieduma vai lēmuma atkārtotu izsniegšanu, izziņas izsniegšanu, par izpildu raksta dublikāta izsniegšanu, kā arī precizē ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu iemaksāšanas kārtību;</p> <p>- ar 2010. gada 30. septembra likumu, kas stājā spēkā 2010. gada 1. novembrī. Grozījumi precizē valsts nodevas apmēru pieteikumam sevišķās tiesāšanas kārtības lietās, pieteikumam par kreditora iesniegto juridiskās personas maksātnespējas procesu, pieteikumam par tiesiskās aizsardzības procesu, pieteikumam par kredītiestāžu maksātnespēju vai likvidāciju;</p> <p>- ar 2010. gada 20. decembra likumu, kas stājās spēkā 2011. gada 1. janvārī. Grozījumi precizē valsts nodevas apmēru pieteikumam par autortiesībām un blakus tiesībām, datu bāzu aizsardzību (<i>sui generis</i>), preču zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, patentu, dizainparaugu, augu šķirņu, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju pārkāpumiem un</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>aizsardzību, par pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izolē tiesas ceļā vai saistības priekšmeta iesniegšanu tiesai glabājumā, papildina ar nodevas apmēru par pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārdu, kā arī paredz, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā;</p> <p>- ar 2012. gada 15. novembra likumu, kas stājas spēkā 2013. gada 1. janvārī. Grozījumi precizē valsts nodevas apmēru prasībām, kas novērtējamas naudas summā.</p>
1.1.5.	<p>Ministru kabineta noteikumi „Kārtība, kādā aprēķināmi izdevumi, kas saistīti ar liecinieku nopratināšanu vai apskates izdarīšanu uz vietas, prasības pieteikuma noraksta, tiesas pavēstu, kā arī citu procesuālo dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu un tulkošanu, sludinājuma ievietošanu laikrakstā un prasības nodrošināšanu, un to apmērs”.</p>	2009. gads	TM	Tiesas	<p>Izpildīts. 2009. gada 1. septembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr. 983 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība”, kas noteic kārtību, kādā civillietās aprēķina lieciniekam un ekspertam izmaksājamās summas, kā arī izdevumus, kas saistīti ar liecinieka nopratināšanu vai apskates izdarīšanu uz vietas, atbildētāja meklēšanu, tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu, sludinājuma</p>

					ievietošanu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” un prasības nodrošināšanu.
1.1.6.	Starpresoru vienošanās ar Valsts kasi par bezskaidras naudas norēķinu sistēmas (turpmāk - POS termināļi) piegādāšanu un uzstādīšanu tiesās	2009. gads	TA	-	Izpildīts. 2009. gada 13. martā noslēgti līgumi ar AS „SEB banka” un AS „Citadele banka” (iepriekš – AS “Parex banka”) par POS termināļu piegādāšanu un uzstādīšanu tiesās. Starpresoru vienošanās paredz, ka iestādē notiek bezskaidras naudas norēķini, un tajā ir atrunāta kārtība, kādā tiek veikti maksājumi ar norēķinu kartēm. Līgumā tiek atrunātas visas darbības, kas veicamas ar karti, POS termināla izdrukām, darījuma autorizācijas apstrādi, darījumu apmaksas kārtību. Līgumiem pielikumā pievienota karšu lietošanas instrukcija.
1.2.	Tiesas procesa modernizācija				
1.2.1.	Izstrādāts iekšējais rīcības plāns skaņu ierakstu un video konferenču ieviešanai un izmantošanai tiesvedības procesā	2009. gads	TM	TA	Izpildīts. 2013. gada 31. decembrī noslēdzās Latvijas – Šveices sadarbības programmas projekta „Tiesu modernizācija Latvijā” īstenošana. Projekta ietvaros ir uzstādītas šādas iekārtas: 2011. gadā – 4 videokonferenču iekārtas, 6 audio ieraksta iekārtas; 2012. gadā – 77 videokonferenču iekārtas, tajā skaitā 7 pārvietojamās videokonferenču iekārtas, 299 audio ieraksta iekārtas; 2013. gadā – 4 videokonferenču iekārtas, 12 audio ieraksta iekārtas. Tāpat 2013. gadā tiesu iestādes tika aprīkotas ar papildu mikrofoniem un video ekrāniem. No TA budžeta līdzekļiem 2014. gadā ir

					iegādātas 3 videokonferenču iekārtas, 2015. gadā – 10 videokonferenču iekārtas, bet 2016. gadā plānots iegādāties 2-3 videokonferenču iekārtas. Projekta ietvaros ar video konferenču un skaņas ieraksta iekārtām tika aprīkotas visas Latvijas tiesas un 12 ieslodzījuma vietas (kopumā 323 zāles).
1.3.	Sabiedrības informēšana par tiesu darbu				
1.3.1.	Pētījums „Latvijas zvērinātu tiesu izpildītāju institūta darbības izvērtējums, tā iespējamās attīstības perspektīvas izpildes valsts labā nodrošināšanā”	2010. gads	TM	LZTIP	Zaudējis aktualitāti. Pētījuma īstenošana bija iekļauta TM 2009. gada darba plānā. Termins līguma noslēgšanai par pētījuma izstrādi bija noteikts 2009. gada 15. oktobris, savukārt termins pētījuma nodošanai – 2010. gada 1. jūnijs. Ņemot vērā to, ka pētījuma izstrādei plānotais laiks sakrita ar valdības īstenojamiem pasākumiem valsts budžeta izdevumu samazināšanai, pētījuma izstrāde tika atlikta, jo TM nebija iespējams pētījuma izstrādei atvēlēt sākotnēji paredzētos finanšu resursus. Nepieciešamība TM nodrošināt Latvijas zvērinātu tiesu izpildītāju institūta darbības izvērtējumu, tā iespējamās attīstības perspektīvas izpildes valsts labā nodrošināšanā sākotnēji izrietēja no koncepcijas projekta „Par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu” (ar tieslietu ministra 2009. gada 8. janvāra vēstuli Nr. 1-10/74 minētais koncepcijas projekts no Ministru kabineta tika atsaukts). Atsevišķus koncepcijas projektā ietvertos

				<p>problēmjaudātājumus pēc koncepcijas atsaukšanas TM ir spējusi īstenot patstāvīgi (izveidots Izpildu lietu reģistrs, tādējādi nodrošinot arī izpildes procesam nepieciešamās informācijas ieguvi (un apmaiņu) no citām valsts informācijas sistēmām tiešsaistes režīmā (lai nodrošinātu datu elektronisku apmaiņu ar kredītiestādēm, izstrādāti grozījumi Civilprocesa likumā; tiesu izpildītājiem nodrošināta spriedumu un citu nolēmumu izpildes īstenošanai nepieciešamās informācijas saņemšana no valsts iestādēm bezmaksas; nodrošināts parādnieku datu monitoringa instruments zemesgrāmatā, ieviešot zvērinātu tiesu izpildītāju informēšanas sistēmu par parādnieka iesniegtiem nostiprinājuma lūgumiem par īpašumu nostiprināšanu uz tā vārda).</p> <p>Papildus minētajam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprieduma izpildes procesā nodrošināta pāreja uz nekustamo īpašumu pārdošanu elektroniskas formas izsolēs, radot iespēju nodrošināt ērtāku un ekonomiskāku izsoles norisi un novēršot līdz tam pastāvošās problēmas izsoļu norisē, kas negatīvi ietekmēja gan pārdošanas procesa rezultātu, gan spriedumu izpildi kopumā. Elektroniskā vide palielinājusi izsoles dalībnieku skaitu un būtiski palīdzējusi sasniegt izsoles rīkošanas mērķi – par iespējami augstāku cenu pārdot nekustamo īpašumu un norēķināties ar kreditoriem;
--	--	--	--	---

					<p>- ar 2013. gada 17. janvāra likumu „Grozījumi Tiesu izpildītāju likumā” zvērinātiem tiesu izpildītājiem noteikta jauna amata darbība – bezmantinieku mantas pārņemšanas un pārdošanas procesa administrēšana;</p> <p>- 2015. gada 29. septembrī Ministru kabinetā atbalstīts TM sagatavotais likumprojekts „Piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums”, kura ietvaros izpirkuma tiesības izmantošanas procesu iecerēts īstenot ar zvērinātu tiesu izpildītāju iesaisti, tādējādi zvērinātiem tiesu izpildītājiem deleģējot jaunu funkciju;</p> <p>- 2015. gada 29. decembrī stājās spēkā grozījumi Tiesu izpildītāju likumā, ar kuriem zvērinātiem tiesu izpildītājiem ir noteiktas tiesības darboties kā sertificētiem mediatoriem.</p>
1.3.2.	Koncepcija „Par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu”	2011. gads	TM	LZTIP	<p>Zaudējis aktualitāti.</p> <p>Izpildot Ministru kabineta komitejas 2006. gada 21. augusta sēdē (protokols Nr. 32, 2. §) TM doto uzdevumu, TM izstrādāja koncepcijas projektu „Par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu” (TA-1730) (turpmāk – koncepcijas projekts). Koncepcijas projekts tika izskatīts Ministru kabineta komitejas 2008. gada 28. jūlija sēdē (protokols Nr. 25 3. §), kurā tika nolemts neatbalstīt iesniegto koncepcijas projektu, vienlaikus uzliekot pienākumu TM precizēt koncepcijas projekta informatīvo daļu un</p>

				<p>precizēto koncepcijas projektu iesniegt atkārtotai izskatīšanai Ministru kabineta komitejas sēdē.</p> <p>2008. gada 12. decembrī Saeimā tika pieņemts likums „Grozījumi likumā „Par valsts budžetu 2009. gadam””. Saskaņā ar minēto likumu paredzēts būtisks valsts budžeta līdzekļu izdevumu samazinājums, tai skaitā samazināts TM budžetā zvērinātu tiesu izpildītāju vajadzībām piešķirto līdzekļu apmērs. Turklāt, ņemot vērā apstākli, ka atbilstoši 2007. gada 2. maijā Ministru kabinetā atbalstītajam Makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaram 2008.-2010. gadam (protokols Nr. 26, 30. §) TM netika piešķirts papildu finansējums zvērinātu tiesu izpildītāju vajadzību nodrošināšanai, kā arī, ievērojot tā brīža ekonomisko situāciju valstī, netika palielināts TM budžetā minētajam mērķim atvēlētais valsts budžeta līdzekļu apmērs.</p> <p>Ņemot vērā minēto, TM saskaņā ar Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 111 „Ministru kabineta kārtības rullis” 109.1. apakšpunktu atsauca koncepcijas projektu „Par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu”.</p> <p>Vairākus no koncepcijas projektā ietvertajiem risinājumiem jau pēc koncepcijas atsaukšanas TM ir īstenojusi patstāvīgi, spējot atrast resursus to īstenošanai (izveidots Izpildu lietu reģistrs, zvērinātiem tiesu izpildītājiem</p>
--	--	--	--	---

					paredzēta bezmaksas informācija ieguve no publiskajiem reģistriem).
1.3.3.	Tiesu portālā izveidoti tiesvedības procesu apraksti viegli uztveramā valodā	2010. gads	TM	-	Izpildīts. Tiesu portāla sadaļā „Tiesvedība” ir ievietoti tiesvedības procesu apraksti viegli uztveramā valodā šādās apakšsadaļās: <ul style="list-style-type: none"> - Civillietas; - Krimināllietas; - Administratīvās lietas; - Konstitucionālā tiesvedība; - Tiesu sniegtie maksas pakalpojumi; - Informācija par tiesu kontiem; - Tiesvedība Eiropas Savienības tiesā; - Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība; - Cietušo tiesības uz juridisko palīdzību; - Nodevu atmaksa.
1.3.4.	Aktualizēta tiesu portālā esošā informācija	regulāri	TM	-	Izpildīts. Tiesu portālā esošā informācija regulāri tiek aktualizēta atbilstoši TA 2015. gada 7. marta iekšējiem noteikumiem Nr. 1-3/4 „Kārtība, kādā Tiesu administrācija ievieto informāciju internetā”.
1.3.5.	Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās mājaslapā esošās tiesu informācijas aktualizācija	regulāri	TM	-	Izpildīts. Regulāri tiek nodrošināta Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās mājaslapā esošās tiesu informācijas aktualizācija.
1.4.	Tiesu prakses vienotības veicināšana un tiesu nolēmumu pieejamība				
1.4.1.	Internetā pieejama judikatūras datubāze	2010. gads	TM	-	Izpildīts. Tiesu portāla sadaļā „E-Pakalpojumi” ir izveidota apakšsadaļa „Judikatūra”, kurā ir pieejama AT veidotā judikatūras datubāze.

					AT papildina TIS moduli „Judikatūra”, pēc papildināšanas informācija tiek atspoguļota portālā www.tiesas.lv .
--	--	--	--	--	--

1.4.2.	Elektroniskā pakalpojuma – Tiesvedības gaitas dati – ietvaros nodrošināta nolēmumu pieejamība	2011. gads	TA	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Nodrošināta tiesvedības gaitas datu atlase (kā atlases parametrus izmantojot lietas numuru vai pavēstes numuru) tiesu portālā sadaļā „E-pakalpojumi” (adrese: http://tiesas.lv/e-pakalpojumi/tiesvedibas-gaita).</p> <p>Portālā www.tiesas.lv ieviesta papildu funkcionalitāte, nodrošinot iespēju fiziskai personai sekot līdzī pārstāvamās juridiskās personas tiesvedības gaitas datiem. Ar 2015. gada 1. janvāri portālā www.tiesas.lv ieviests sistēmas papildinājums, lai nodrošinātu iespēju fiziskai personai sekot līdzī pārstāvamās juridiskās personas tiesvedības gaitas datiem, kas ir veiksmīgi notestēti un ievesti sistēmas darba vidē portālā www.tiesas.lv.</p> <p>TA atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 10. februāra noteikumiem Nr. 123 „Noteikumi par tiesu informācijas publicēšanu mājaslapā internetā un tiesu nolēmumu apstrādi pirms to izsniegšanas” nodrošina piekļuves rekvizītu izsniegšanu portālam www.tiesas.lv:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fiziskai personai – piecu darbdienu laikā pēc rakstiska iesnieguma saņemšanas TA; – juridiskai personai – piecu darbdienu laikā pēc tam, kad noslēgts līgums ar TA.
1.5.	Tiesas tēla uzlabošana				

1.5.1.	Seminārs tiesnešiem un tiesas darbiniekiem, kuri atbildīgi par komunikāciju ar masu medijiem	Kopš 2011. gada (regulāri)	TA	LTMC	<p>Izpildīts.</p> <p>TA ir organizējusi šādus seminārus tiesu darbiniekiem, kuri ir atbildīgi par komunikāciju ar masu medijiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2012. gads (2012. gada 7. decembris). Tēmas – Krīžu komunikācijas principi; Personas datu aizsardzība; Informācijas atklātības jautājumu aktuālie aspekti; Komunikācija ar dažādu klientu grupām. Semināru ir apmeklējusi 41 persona no rajona (pilsētu) tiesām un apgabaltiesām. - 2013. gads (2013. gada 18. decembris) Tēmas – Mūsdienu komunikācijas tendences; Interviju sniegšana TV un radio. Semināru ir apmeklējušas 30 personas no rajona (pilsētu) tiesām un apgabaltiesām. - 2014. gads (2014. gada 28. marts, 13. jūnijs, 19. septembris, 5. decembris). Tēmas – preses relīžu jeb paziņojumu preseī sagatavošana; Publiskā uzstāšanās. Semināru ir apmeklējusi 41 persona no rajona (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām un AT. <p>2014. gadā papildus tika organizēti mediju treniņi ar teorētisku ievadu mediju attiecību veidošanas pamatos tiesu priekšsēdētājiem un tiesu komunikatoriem (2014. gada 6., 10, 12., 21., 24., 26., 28. novembris, 8. un 11. decembris.). Kopumā mediju treniņus apmeklēja 71 tiesu iestāžu pārstāvis (41 rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu</p>
--------	--	----------------------------	----	------	---

					priekšsēdētājs un 30 tiesu komunikatori no rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām un AT).
1.5.2.	Izstrādātas tiesu komunikācijas vadlīnijas un iekšējās procedūras	2010. – 2011. gads	TA	-	<p>Izpildīts. Izstrādātas tiesu komunikācijas vadlīnijas un iekšējās procedūras (TA 2011. gada 25. februāra rīkojums Nr. 1-2/40 „Par tiesas rīcībā esošās informācijas izsniegšanu, tiesas nolēmumu un lietas materiālu pieejamību apstiprināšanu”). Ar mērķi noteikt tiesu sistēmas komunikācijas mērķus, uzdevumus, principus un izveidot vienotu sistēmu komunikācijas nodrošināšanai ar Tieslietu padomes 2015. gada 18. maija lēmumu Nr. 50 apstiprinātas Tiesu sistēmas komunikācijas vadlīnijas. Ar Tieslietu padomes 2015. gada 18. maija lēmumu Nr. 50 apstiprināta Tiesu komunikācijas stratēģija, kurā noteikts, ka tiesu komunikācijas mērķis ir veicināt tiesu varas efektīvu darbību un sabiedrības uzticību tiesu varai, veidojot pozitīvu tiesas tēlu un vairojot tās autoritāti sabiedrībā.</p>
2.	Tiesu infrastruktūras un pārvaldības attīstība				
2.1.	Veicināta tiesu infrastruktūras attīstība				
2.1.1.	Tiesu izvietojuma un infrastruktūras koncepcija	2011. gads	TM TA	-	<p>Izpildīts. Lai atvieglotu tiesas darba organizāciju, jo īpaši ieviešot tiesnešu specializāciju, izlīdzinātu viena līmeņa tiesu un tiesnešu noslodzi dažādos Latvijas reģionos, kopsolī attīstot plašāku videokonferenču izmantošanu</p>

					un e-risinājumu ieviešanu, 2013. gadā tika uzsākts darbs pie tiesu namu reformas. Minētā jautājuma kontekstā TM, lai iezīmētu iespējamo tiesu politikas rīcības virzienu, tādu ar tiesu efektivitātes paaugstināšanu saistīto problēmjaudājumu kā nevienmērīga tiesu noslodze, attiecīgi atšķirīgi tiesvedības ilgumi viena veida lietās, tai skaitā pārāk gari tiesvedības termiņi, mazā tiesnešu skaita tiesā dēļ apgrūtināta vai neiespējama specializāciju izveide un lietu sadales nejaušības nodrošināšana, risināšanai izstrādāja informatīvo ziņojumu „Par tiesu darbības teritoriju izmaiņām”, kas 2014. gada 5. augusta Ministru kabineta sēdē pieņemts zināšanai, vienlaikus atbalstot tajā ietvertu tiesu politikas rīcības virzienu pakāpenisku ieviešanu.
2.1.2.	Izstrādāts tiesu ēku un aprīkojuma standarts	2009. gads	TA	-	Izpildīts. Izstrādāts tiesu ēku un aprīkojuma standarts – TA 2009. gada 24. augusta iekšējā kārtība Nr. 1-3/53 „Rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu ēku un telpu aprīkojuma prasības un to piemērošanas kārtība”. Minētā iekšējā kārtība nosaka prasības rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu ēkām un telpu aprīkojumam, kā arī nosaka kārtību, kādā TA atbildīgās personas un struktūrvienības piemēro iekšējā kārtībā noteiktās prasības tiesas ēkai un telpu aprīkojumam.
2.1.3.	„Iedzīvināts” advokātu noslodzes elektroniskais kalendārs	2010. gads	TA	-	Izpildīts. Tiesu portālā www.tiesas.lv , sākot ar

					2013. gadu, ir iespēja strādāt ar advokātu kalendāru Tiesu informācijas sistēmas klasifikatorā reģistrētam advokātam un advokāta palīgam. Advokātu kalendārs nodrošina advokātiem informācijas saņemšanu no TIS par nozīmētajām tiesas sēdēm un iespēju reģistrēt informāciju par savu aizņemtību ārpus tiesas. Uz 2015. gada oktobri advokātu noslodzes elektronisko kalendāru lieto 732 lietotāji (advokāti un advokātu palīgi).
2.1.4.	Izstrādāta kārtība vienotu drošības prasību nodrošināšanai tiesās	2013. gads	TA	-	Izpilde turpinās. Atbilstoši likumprojektā „Grozījumi likumā „Par tiesu varu”” (izskatīts Ministru kabineta 2015. gada 20. oktobra sēdē) noteiktajam likuma „Par tiesu varu” 107. ¹ panta otrā daļa papildināma ar 24. punktu, kas paredz pienākumu Tiesu administrācijai nodrošināt drošu piekļuvi rajona (pilsētas) tiesu, apgabaltiesu un zemesgrāmatu nodaļu telpām un teritorijai, kā arī likuma „Par tiesu varu” pārejas noteikumi papildināmi ar normu, kas dod uzdevumu Ministru kabinetam izdot noteikumus, kas noteiktu drošības pamatprasības piekļuvei rajona (pilsētas) tiesu, apgabaltiesu un zemesgrāmatu nodaļu telpām un teritorijai.
2.1.5.	Izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 28. augusta noteikumos Nr. 582 „Noteikumi par tiesu informatīvās sistēmas izveidošanas, uzturēšanas un izmantošanas kārtību un minimālo	2013. gads	TM	LZTIP TA	Izpilde turpinās. Izstrādātie grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 28. augusta noteikumos Nr. 582 „Noteikumi par tiesu informatīvās sistēmas izveidošanas, uzturēšanas un izmantošanas

	iekļaujamās informācijas apjomu”				kārtību un minimālo iekļaujamās informācijas apjomu” atrodas saskaņošanas procesā. Izstrādātie grozījumi paredz TIS pārziņa maiņu, kā arī precizē minimālās iekļaujamās informācijas apjomu TIS atbilstoši esošajai situācijai un izmaiņām normatīvajos aktos.
2.1.6.	Grozījumi likumā „Par tiesu varu” (TIS ievietoto nolēmumu statuss)	2012. gads	TM	TA	<p>Izpildīts.</p> <p>2013. gada 1. septembrī spēkā stājās grozījumi likumā „Par tiesu varu”, kas noteic, ka atklātā tiesas sēdē pieņemtus tiesas spriedumus pēc to spēkā stāšanās publicē mājaslapā internetā, ja likumā nav noteikts citādi. Tāpat publicē arī tiesas lēmumus Ministru kabineta noteiktajā apjomā. Nolēmumi ir pieejami sabiedrībai anonimizētā formā bez maksas.</p> <p>Ir izstrādāti grozījumi likumā „Par tiesu varu” (atbalstīti Ministru kabineta 2015. gada 20. oktobra sēdē, prot. Nr. 55, 30. §), kas, cita starpā, precizē nolēmumu publicēšanas kārtību un paredz, ka, publicējot tiesas nolēmumus, izņemot atklātās tiesas sēdēs pieņemtus tiesu spriedumus administratīvajās lietās, aizsedz to informācijas daļu, kas atklāj fiziskās personas identitāti. Publicējot spriedumus krimināllietās par noziedzīgu nodarījumu pret cilvēci, mieru, kara noziegumiem, genocīdu vai pret valsti, kā arī par noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā aizsedz to informācijas daļu, kas atklāj liecinieku, cietušo, kā arī personu, kas noziedzīgā nodarījuma rezultātā ir gājušas</p>

					bojā, identitāti.
2.1.7.	Izveidots izpildu lietu reģistrs	2012. gads	TM	TA	<p>Izpildīts. 2009. gada 10. decembrī Eiropas Komisijas brīvības, drošības politikas un tiesiskuma jomas īpašās programmas „Civiltiesības” 2008. gada programmas ietvaros Tiesu administrācija ar Eiropas Komisiju noslēdza līgumu par projekta „Izpildu lietu reģistrs” īstenošanu. Projekta mērķis paredzēja izpildes procesa kvalitātes paaugstināšanas nolūkā izveidot nacionālu izpildu lietu reģistru, lai nodrošinātu izpildu lietu centralizētu, elektronisku uzskaiti. Izpildu lietu reģistra programmatūras izstrādei Tiesu administrācija 2011. gada martā noslēdza iepirkuma līgumu „Par programmas izstrādi un garantijas nodrošināšanu Eiropas Komisijas līdzfinansētā projekta „Izpildu lietu reģistrs””. Saskaņā ar līguma nosacījumiem ir izstrādāta reģistra programmatūra un 2011. gada decembrī uzsākta reģistra lietošana izmēģinājuma ekspluatācijā. 2012. gadā izveidota valsts informācijas sistēma – Izpildu lietu reģistrs, kurā zvērinātiem tiesu izpildītājiem ir iespējams reģistrēt visas izpildu lietas Latvijā un ar tām saistīto korespondenci, datus par izpildes gaitu un iznākumu, kā arī vest depoziņu summu uzskaites grāmatu elektroniski.</p>
2.1.8.	Grozījumi Tiesu izpildītāju likumā par izpildu lietu reģistra ieviešanu	2012. gads	TM	LZTIP TA	<p>Izpildīts. Lai nostiprinātu Izpildu lietu reģistra izveidošanas un darbības tiesisko pamatu, ar</p>

					2011. gada 27. janvāra likumu „Grozījumi Tiesu izpildītāju likumā”, Tiesu izpildītāju likums, cita starpā, papildināts ar 156. ¹ pantu, nosakot, ka zvērināti tiesu izpildītāji, veicot amata darbības, lieto reģistru. Vienlaikus minētā panta ceturtajā daļā noteikts deleģējums Ministru kabinetam noteikt reģistra izveidošanas, uzturēšanas un izmantošanas kārtību, kā arī minimālo tajā iekļaujamās informācijas apjomu. 2012. gada 18. decembrī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 941 „Izpildu lietu reģistra noteikumi”, ar kuriem noteikta reģistra izveidošanas, uzturēšanas un izmantošanas kārtība, kā arī minimālais tajā iekļaujamās informācijas apjoms.
2.1.9.	Ieviests tiesvedības datu analīzes mehānisms	2011. gads	TA	-	Izpildīts. 2013. gadā ieviests modulis, ar kura palīdzību, pamatojoties uz tiesu statistiku, nosaka optimālo tiesas darbinieku skaitu. Modulis paredz tiesnešu un tiesu darbinieku skaita noteikšanu katrā tiesā atbilstoši statistikas rādītājiem par iepriekšējo periodu (piemēram, par iepriekšējo gadu). Statistikas dati tiek ņemti no TIS (saņemto un pabeigto civillietu, krimināllietu un administratīvo pārkāpumu lietu skaits), kā arī tiek ņemts vērā neizskatīto lietu skaits, lietu izskatīšanas vidējais ātrums (mēnešos).
2.1.10.	Izstrādāts TIS attīstības plāns trim gadiem	2011. gads 2014. gads	TA	-	Izpildīts. 1. TIS attīstības plāns 2011.–2013. gadam

					2011. gada 14. aprīlī apstiprināts TIS padomē. 2. Izstrādāts TIS attīstības plāns 2014.–2016. gadam.
2.2.	Pilnveidota tiesu pārvaldība un tiesu darba organizācija				
2.2.1.	Noteikti kritēriji tiesas priekšsēdētāja vietnieka amata un tiesu nama priekšsēdētāja amata vietu izveidei un atlīdzības noteikšanai	2012. gads	TM	TA	Izpildīts. Ir noteikti kritēriji tiesas priekšsēdētāja vietnieka amata un tiesu nama priekšsēdētāja amata vietu izveidei un atlīdzības noteikšanai (2009. gada 30. aprīļa likums „Grozījumi likumā „Par tiesu varu””; 2011. gada 16. jūnija likums „Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā”).
2.2.2.	Ieviesta datorizētā lietu sadale, lietu specializācijas kodifikators TIS	2012. gads	TM	TA	Izpildīts. Datorizētā lietu sadale tiesās ieviesta kopš 2007. gada 1. novembra. Ir nodrošināta iespēja reģistrēt konkrētu specializāciju katrai ienākošajai lietai. Tāpat ir nodrošināta iespēja reģistrēt katra tiesneša specializāciju. Datorizētā lietu sadale tiek nodrošināta, pamatojoties uz TIS iestrādātu sadales algoritmu, kas ņem vērā tiesnešu un lietu specializācijas, noslodzes rādītājus un izskatīšanas koeficientus.
2.2.3.	Pētījums par tiesu darba organizācijas efektivizāciju (projekta „Latvijas tiesu modernizācija” ietvaros)	2013. – 2014. gads	TA	-	Izpildīts. Pētījums par tiesvedības procesu izvērtēšanu un efektivitātes uzlabošanu ir veikts 2013. gada aprīlī. Tā mērķis bija veikt padziļinātu esošo tiesvedības procesu analīzi, izstrādāt optimizētus tiesvedības procesus, kā arī nodrošināt atbalstu optimizēto procesu ieviešanā. Pētījuma ietvaros ir iesniegti šādi

					<p>nodevumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ziņojums – Esošo tiesvedības procesu analīze; - Optimizētie tiesvedības procesi, to apraksti, shematiska dokumentācija un procesu raksturojošo rādītāju apkopojums; - Metodiskie norādījumi optimālā tiesnešu skaita un nepieciešamo tiesas darbinieku skaita noteikšanai; - Procesu rokasgrāmatas visiem tiesu iestāžu veidiem; - Apmācību materiāls nākotnes procesu ieviešanas atbalstam; - Metodiskais materiāls (nākotnes procesu ieviešanas plāns). <p>Pētījuma rezultāti tiek izmantoti tiesu politikas izstrādē, tajā skaitā procesuālo likumu grozījumu izstrādē.</p>
3.	Cilvēkresursu attīstība tiesu varā				
3.1.	Pilnveidots tiesnešu un tiesas darbinieku, kā arī tiesu sistēmai piederīgo personu mācību modelis un saturs				
3.1.1.	Ilgtermiņa līdzdarbības līguma starp TA un LTMC noslēgšana	2009. gads	TA	LTMC	<p>Izpildīts.</p> <p>TA saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 48.-53. pantu 2014. gadā rīkoja līdzdarbības konkursu „Par tiesībām nodrošināt rajona (pilsētas) tiesu tiesnešu, apgabaltiesu tiesnešu, administratīvo tiesu tiesnešu, zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu, tiesneša amata kandidātu un tiesu darbinieku apmācību” (identifikācijas Nr. TA2014/1/L)</p>

					<p>(turpmāk – Konkurss). Pamatojoties uz Konkursa rezultātiem, 2014. gada 15. septembrī TA noslēdza līdzdarbības līgumu ar LTMC, pasūtītāja līguma reģistrācijas Nr. 4.2-9/210-14 (turpmāk – Līgums), pilnvarojot LTMC desmit gadus (līdz 2024. gada 31. decembrim) no Līguma noslēgšanas veikt Ministru kabineta 2003. gada 16. decembra noteikumu Nr. 720 „Tiesu administrācijas nolikums” 3.4. apakšpunktā noteikto valsts pārvaldes uzdevuma izpildi attiecībā uz rajona (pilsētas) tiesu, apgabaltiesu un zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu, tiesneša amata kandidātu un tiesu darbinieku apmācību.</p> <p>Ņemot vērā Līgumā noteikto, LTMC, pamatojoties uz tiesnešu un tiesu darbinieku vajadzībām un aktualitātēm, izstrādā mācību programmu katram kalendāra gadam un nodrošina mācību programmas izpildi.</p>
3.1.2.	Vienošanās par starpdisciplināro mācību nodrošināšanu (tai skaitā, finansiālā ieguldījuma sadali)	2010. gads	TA	<p>LTMC IeM Ģenerālprokurātūra LZAP LZNP LZTIP</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>Lai pilnveidotu tiesnešu un tiesas darbinieku, kā arī tiesu sistēmai piederīgo personu mācību modeli un saturu, ir noslēgts ilgtermiņa līdzdarbības līgums starp TA un LTMC. LTMC atbilstoši aktualitātēm tieslietu jomā nodrošina starpdisciplinārās apmācības juridisko profesiju pārstāvjiem, tajā skaitā tiesnešiem (3-5 reizes mēnesī). Pamatojoties uz juridisko profesiju pārstāvju mācību vajadzībām, LTMC katru gadu izstrādā starpdisciplināro mācību programmu.</p>

3.1.3.	Izstrādāta starpdisciplināro mācību programma 2011.–2015. gadam	2010. – 2014. gads	TA	LTMC IeM Ģenerālprokuratūra LZAP LZNP LZTIP	<p>Izpildīts. Pamatojoties uz juridisko profesiju pārstāvju mācību vajadzībām, LTMC katru gadu izstrādā starpdisciplināro mācību programmu. LTMC kopš 2013. gada Eiropas Komisijas projekta ietvaros organizē starpdisciplinārus seminārus par finanšu un ekonomisko noziegumu izcelsmi un tiesu praksi. Starpdisciplinārajos semināros piedalās tiesneši, tiesnešu palīgi, advokāti, prokurori, Valsts ieņēmumu dienesta darbinieki. LTMC katru gadu par maksu piedāvā dažādām juridiskām profesijām 7-14 starpdisciplināros seminārus par tiesību aktualitātēm, normatīvo aktu grozījumiem dažādās tiesību nozarēs. Tajos var piedalīties ikviens interesents. LTMC katru gadu īsteno sadarbības līgumus ar LZAP par mācību organizēšanu advokātiem, un arī Ģenerālprokuratūru par atsevišķu mācību nodrošināšanu prokuroriem, prokuroru kandidātiem un jaunajiem prokuroriem.</p>
3.1.4.	Aktuālāko Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumu atlase un informācijas par tiem valsts valodā nodrošināšana	Regulāri, kopš 2010. gada	Ārlietu ministrijas Latvijas pārstāvis starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās	–	<p>Izpildīts. Ārlietu ministrijas Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojs nodrošina Eiropas Cilvēktiesību tiesas pieņemto nolēmumu Latvijas lietās tulkošanu valsts valodā un publicēšanu interneta vietnēs www.at.gov.lv un www.tiesas.lv konkrētā nolēmuma izpildes ietvaros.</p>

			TM		AT Judikatūras nodaļa sadarbībā ar Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroju sistematizē Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumus atbilstoši Eiropas Padomes Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai un tās protokoliem.
3.1.5.	Informācijas ievietošana par aktuālākajiem Eiropas Kopienas Tiesas un pirmās instances tiesas nolēmumiem tiesu portālā	Regulāri, kopš 2010. gada	TM	-	Izpildīts. Regulāri tiek nodrošināta aktuālāko Eiropas Kopienas tiesas nolēmumu publikācijas interneta vietnē www.tiesas.lv .
3.1.6.	Izstrādāts mācību līdzeklis tiesas tulkiem – elektroniskā vārdnīca (latviešu – krievu valoda, krievu – latviešu valoda)	2010. gads	TA	LTMC	Izpildīts. Projekta „Bēgļu un patvēruma meklētāju tiesību uz taisnīgu tiesu ieviešanas pasākumi” ietvaros LTMC ir izveidots elektronisks mācību materiāls juridiskās krievu valodas apguvei un pilnveidošanai tiesu tulkiem, primāri sasniedzot administratīvo tiesu tulkus, bet piedāvājot mācību materiālu arī krimināllietu tulkiem vispārējās jurisdikcijas tiesās. Projektu līdzfinansēja Eiropas Bēgļu fonds. TRADOS programmatūra dod iespēju vairākiem tulkotājiem lietot vienu failbāzētu tulkošanas atmiņu un terminoloģijas datubāzi lokālajā datortīklā.
3.2.	Veicināta vienota profesionālās ētikas principu izpratne				
3.2.1.	Pētījums par tiesnešu un tiesu sistēmai piederīgo personu profesionālās ētikas regulējumu	2015. gads	TM	Ģenerālprokuratūra LZAP LZNP LZTIP	Izpildīts. 1. Ministru kabinets 2014. gada 11. martā ir izskatījis informatīvo ziņojumu „Par vienotā disciplināratbildības regulējuma ieviešanu”. Informatīvajā ziņojumā sniegta informācija

				<p>par tiesu sistēmai piederīgo profesiju (tiesnešu, prokuroru, zvērinātu advokātu, zvērinātu notāru, zvērinātu tiesu izpildītāju) disciplinārbildības tiesisko regulējumu, kā arī tiek informēts par darba grupas, kuras uzdevums bija izstrādāt vienotas tiesu varas amatpersonu disciplinārkolēģijas sistēmas modeli, panākt vienošanos, proti, attiecībā uz vienotā apelācijas modeļa uzbūves un pamatdarbības jautājumiem darba grupas locekļu vairākums vienojās, ka veidojama vienota apelācijas instance tiesu sistēmai piederīgo amatpersonu disciplinārlietu izskatīšanai, un tās sastāva vairākumu varētu veidot tiesneši, kuri vienotās apelācijas instances darbā piedalītos ar lemtānām tiesībām.</p> <p>2. Lai izpildītu Ministru kabineta 2014. gada 11. marta sēdes protokollēmuma (prot. Nr.16 40. §) 2. punktā doto uzdevumu par vienotā disciplinārbildības regulējuma ieviešanu, ir izstrādāti grozījumi Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā, Latvijas Republikas Advokatūras likumā, Prokuratūras likumā, Tiesu izpildītāju likumā un Notariāta likumā, paredzot vienotu apelācijas instanci tiesu sistēmai piederīgo personu disciplinārkomisiju un par disciplinārlietu izskatīšanu atbildīgo amatpersonu un institūciju lēmumu pārsūdzībai. Saskaņošanas process ir ieildzis, ņemot vērā AT 2015. gada 6. marta plēnuma lēmumu, ar kuru aicināts</p>
--	--	--	--	--

					Tieslietu padomi atkārtoti skatīt jautājumu par tiesu sistēmas disciplinārbildības reformu, kas paredz vienotu apelācijas instanci visu tiesu sistēmai piederīgo amatpersonu disciplinārlietās, jo AT neatbalsta, ka šī funkcija tiek uzlikta Disciplinārtiesai. Ievērojot minēto, jautājumu par tiesu sistēmas disciplinārbildības reformu, Tieslietu padome lēmusi skatīt atkārtoti, kādā no Tieslietu padomes sēdēm.
3.3.	Efektivizēta cilvēkresursu piesaiste tiesu varai un stiprināta to kapacitāte				
3.3.1.	Iekšējā normatīvā akta izstrāde un pieņemšana tiesneša amata kandidātu atlases un stažēšanās procedūras ieviešanas efektīvai nodrošināšanai	2009. gads	TA	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Izstrādāts iekšējais normatīvais akts tiesneša amata kandidātu atlases un stažēšanās procedūras ieviešanas efektīvai nodrošināšanai (2009. gada 1. jūlija, Nr. 1-3/51), kas nosaka pirmo reizi izvirzīta rajona (pilsētas) tiesas, apgabaltiesas un zemesgrāmatu nodaļas tiesneša amata kandidāta atlases un stažēšanās kārtību TA.</p> <p>Minētā kārtība paredz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sludinājuma publicēšanas un pieteikuma izskatīšanas kārtību; - atlases komisijas izveidošanu un atlases norises nodrošināšanu; - individuālā stažēšanās plāna, stažēšanās līguma un pieteikuma par tiesneša amata kandidāta kvalifikācijas eksāmena pieņemšanu sagatavošanu, saskaņošanu un nosūtīšanu; - profesionālās sagatavotības pārbaudes testa jautājumu un kvalifikācijas

					eksāmena izstrādi.
3.3.2.	Tiesiskā regulējuma izstrāde regulārai tiesnešu kvalifikācijas un darba rezultātu novērtēšanai	2010. gads	TM	TA	<p>Izpildīts.</p> <p>Ar 2011. gada 9. jūnijā pieņemtajiem grozījumiem likumā „Par tiesu varu” (stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī) ir izveidota tiesnešu profesionālā darba regulāras novērtēšanas sistēma ar mērķi veicināt tiesneša nepārtrauktu profesionālo izaugsmi visas viņa karjeras laikā, tādējādi uzlabojot tiesneša un tiesas darba kvalitāti kopumā.</p> <p>Minētie grozījumi reglamentē tos kritērijus, kas tiek ņemti vērā, veicot tiesneša darba novērtēšanu, kā arī paredz sekas, ja tiesnesis saņēmis negatīvu sava profesionālā darba novērtējumu. Tādējādi Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijai atbilstoši likumā ietvertajiem kritērijiem ir jāizvērtē katra tiesneša darbs un jāsniedz atzinums par tiesneša profesionālajām prasmēm. Tiesneša profesionālās darbības novērtēšanas process vienlaikus nodrošinās arī individuālu tiesnešu novērtējumu, radot tiesnesim iespēju novērst viņa darbā konstatētos trūkumus, vai arī būtisku trūkumu konstatēšanas gadījumā paredz kārtību, kādā tiek izvērtēta tiesneša atbilstība tiesneša amatam.</p> <p>Minētie grozījumi paredz, ka tiesneša profesionālās darbības novērtēšana veicama reizi piecos gados pēc tiesneša apstiprināšanas tiesneša amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma, tātad – visas tiesneša karjeras laikā. Tāpat minētie grozījumi paredz, ka,</p>

					<p>izlemjot jautājumu par tiesneša karjeras virzību (tiesneša pārcelšanas vai aizstāšanas gadījumos), tiks veikta tiesneša profesionālās darbības ārpuskārtas novērtēšana, līdz ar to tiesneša profesionalitāte tiek novērtēta arī pirms tiesneša virzīšanas pārcelšanai augstākas instances tiesas tiesneša amatā.</p> <p>Laika posmā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 1. janvārim pirmreizējā profesionālās darbības novērtēšana ir veikta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 495 rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu tiesnešiem (pozitīvu profesionālās darbības novērtējumu saņēma 489 tiesneši, negatīvu – 6 tiesneši). No tiesnešiem, kuri saņēmuši negatīvu vērtējumu: <ol style="list-style-type: none"> 1) 1 tiesnesis ir atbrīvots no tiesneša amata pēc paša vēlēšanās; 2) 2 tiesneši atcelti no tiesneša amata, pamatojoties uz tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmumu; 3) 1 tiesnesim 2015. gadā veikta atkārtota novērtēšana – saņemts pozitīvs vērtējums; 4) 1 tiesnesim atkārtotā novērtēšana būs 2016. gada janvārī; 5) 1 tiesnesis ir atbrīvots no tiesneša amata veselības stāvokļa dēļ; - 45 AT tiesnešiem (pozitīvu novērtējumu saņēma visi AT tiesneši).
3.3.3.	Rīcības plāna izstrāde tiesneša, tai skaitā zemesgrāmatu nodaļas tiesneša, palīga institūta stiprināšanai	2010. gads	TM	TA	<p>Izpilde turpinās.</p> <p>Pamatojoties uz 2014. gada 30. oktobra grozījumiem Zemesgrāmatu likumā, palielināts zemesgrāmatu nodaļas tiesneša</p>

					<p>palīgu pilnvaru apjoms, nododot to kompetencē gan Zemesgrāmatu likuma 41. panta otrajā daļā noteikto datu aktualizēšanu zemesgrāmatas nodalījumā, gan arī paredzot iespēju zemesgrāmatu nodaļas priekšniekam pilnvarot tiesneša palīgu veikt vienkāršotu zemesgrāmatas nodalījuma aktualizāciju.</p> <p>Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 2014.-2020. gadam Eiropas Sociālā fonda atbalsta ietvaros tiks īstenots pētījums.</p>
3.3.4.	Tiesiskā regulējuma par tiesneša amata kandidātu sarakstu izstrāde	2010. gads	TM	TA	<p>Izpildīts.</p> <p>Noteikts ar Ministru kabineta 2009. gada 3. marta noteikumiem Nr. 204 „Tiesneša amata kandidāta atlases, stažēšanās un kvalifikācijas eksāmena kārtības kārtība”.</p> <p>Pēc tiesneša amata kandidātu atlases, kandidātus, kuri atlasē ieguvuši pozitīvu rezultātu, iekļauj tās attiecīgās tiesas tiesneša amata kandidātu sarakstā, uz kuru tie kandidējuši.</p> <p>Gadījumā, ja atlasē augstāko rezultātu ieguvušais tiesneša amata kandidāts atsakās no stažēšanās vai nenokārto kvalifikācijas eksāmenu, vai Saeima neieceļ viņu tiesneša amatā, vai attiecīgajā tiesā rodas jauna vakance, tad tiek piedāvāts uzsākt stažēšanos kandidātu sarakstā iekļautajam kandidātam ar augstāko rezultātu. Ņemot vērā, ka likuma „Par tiesu varu” 52. panta septītā daļa nosaka, ka atkārtoti pretendēt uz tiesneša amatu var ne</p>

					agrāk kā pēc gada, kad tiesneša amata kandidāts saņēmis atteikumu attiecībā uz viņa kandidatūras turpmāko virzīšanu tiesneša amatam, tiesneša amata kandidātu saraksts tiek uzturēts vienu gadu. Tāpat tiesneša amata kandidātu sarakstā iekļautais tiesneša amata kandidāts var kandidēt arī uz citiem TA izsludinātajiem konkursiem uz vakantajām tiesneša amata vietām, piedaloties visās atlases kārtās.
4.	Tiesu noslodzes regulēšana				
4.1.	Veicināta alternatīvo domstarpību risināšanas veidu izmantošana				
4.1.1.	Pasākumu plāna izstrāde mediācijas ieviešanai civiltiesisku strīdu risināšanā	2009. gads	TM	-	Izpildīts. Pasākumu plāns koncepcijas „Mediācijas ieviešana civiltiesisku strīdu risināšanā” īstenošanai (2010.–2012. gadam) apstiprināts ar Ministru kabineta 2010. gada 6. maija rīkojumu Nr. 253 „Par Pasākumu plānu koncepcijas „Mediācijas ieviešana civiltiesisku strīdu risināšanā” īstenošanai 2010.–2012. gadam”.
4.1.2.	Likumprojekta „Mediācijas likums” izstrāde	2010. gads	TM	-	Izpildīts. 2014. gada 18. jūnijā spēkā stājies Mediācijas likums. Mediācijas likuma mērķis ir radīt tiesiskus priekšnoteikumus, lai veicinātu mediācijas kā alternatīva domstarpību risināšanas veida izmantošanu, sekmējot un atbalstot attiecību harmonizāciju, sociālo sadarbību un savstarpējo ētiku tiesiskajās attiecībās. Mediācijas likuma darbības joma ir domstarpību risināšana civiltiesiskajās

					<p>attiecībās, izmantojot mediāciju. Mediācijas likums regulē mediācijas izmantošanu tik tālu, cik speciālajos likumos nav noteikta citāda kārtība. Vienlaikus Mediācijas likums neliedz mediāciju izmantot arī citās tiesību nozarēs, piem., administratīvajās un krimināltiesiskajās attiecībās.</p> <p>2014. gada 18. jūnijā spēkā stājušies ar Mediācijas likumu saistītie grozījumi Civilprocesa likumā, kas nosaka tiesneša pienākumu piedāvāt pusēm izmantot mediāciju strīda risināšanai. Ja tiesā saņemta prasītāja un atbildētāja piekrišana mediācijai, tiesnesis nosaka termiņu mediācijas izmantošanai, kas nav ilgāks par 6 mēnešiem, un pušu pienākumu iesniegt tiesā pierādījumus par mediācijas rezultātu.</p>
4.1.3.	Seminārs par mediāciju strīdos, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām	2009. gads	TM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Seminārs notika 2009. gadā apstiprinātā projekta „Civiltiesību jaunākās un nākotnes attīstības tendences Eiropas Savienības ietvaros” īstenošanas Eiropas Komisijas īpašās programmas „Civiltiesības” 2007. gada darba programmas ietvaros.</p> <p>Semināra mērķis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sniegt ieskatu par mediāciju personām, kurām ir interese par mediāciju, stimulējot tās apgūt mediācijas prasmes un tādējādi palielināt mediatoru skaitu; 2) sniegt papildu zināšanas jau esošajiem mediatoriem, tādējādi nodrošinot mediatoru kvalifikācijas celšanu.

					<p>Semināra ietvaros notika lekcijas, dalībnieku darbs grupās – lomu spēles un paneļdiskusijas. Semināra ietvaros tika apskatītas tādas tēmas kā mediācijas principi teorijā un praksē strīdos, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām; ģimenes mediācija Latvijā: klientu un praktiķu skatījums, kā arī jaunākās tendences un aktualitātes mediācijā ģimenes lietās, t.sk. mediācijas tiesiskais ietvars un mediācijas iespējas pārrobežu strīdos.</p> <p>Lekcijas un darba grupas vadīja Latvijas un Apvienotās Karalistes eksperti, kuri ir praktizējoši mediatori un specializējas mediācijas jautājumos.</p> <p>Seminārā piedalījās 50 dalībnieki (tiesneši, zvērināti advokāti, zvērināti notāri, juristi, mediatori, psihologi, sociālie darbinieki, pārstāvji no LTMC, pārstāvji no TM, LM, Bāriņtiesas un nevalstiskajām organizācijām).</p>
4.1.4.	Seminārs par mediāciju strīdos, kas izriet no komercietiskajām attiecībām	2009. gads	TM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Seminārs notika 2009. gadā apstiprinātā projekta „Civiltiesību jaunākās un nākotnes attīstības tendences Eiropas Savienības ietvaros” īstenošanas Eiropas Komisijas īpašās programmas „Civiltiesības” 2007. gada darba programmas ietvaros.</p> <p>Semināra mērķis:</p> <p>1) sniegt ieskatu par mediāciju personām, kurām ir interese par mediāciju, stimulējot tās apgūt mediācijas prasmes un tādējādi palielināt mediatoru skaitu;</p>

					<p>2) sniegt papildu zināšanas jau esošajiem mediatoriem, tādejādi nodrošinot mediatoru kvalifikācijas celšanu.</p> <p>Semināra ietvaros notika lekcijas un diskusijas par jaunākajām tendencēm, aktuāliem jautājumiem un nākotnes perspektīvām saistībā ar mediāciju komercietībās, t.sk. interešu konflikta novēršana, kvalifikācijas prasības mediatoriem un mediācijai tiesiskajā ietvarā; mediācijas principiem teorijā un praksē komercstrīdos, t.sk. mediācijā iesaistīto pušu motivācija, šķēršļi, ārējo apstākļu ietekme uz pušu pozīciju, kā arī par mediācijas komercstrīdos praktiskās ieviešanas aspektiem: no mediācijas klauzulas līdz izlīgumu atzīšanai.</p> <p>Lekcijas un darba grupas vadīja Latvijas un Apvienotās Karalistes eksperti, kuri ir praktizējoši mediatori un specializējas mediācijas jautājumos.</p> <p>Seminārā piedalījās 50 dalībnieki (tiesneši, zvērināti advokāti, zvērināti notāri, juristi, mediatori, psihologi, sociālie darbinieki, pārstāvji no LTMC, pārstāvji no TM, LM, Bāriņtiesas un nevalstiskajām organizācijām).</p>
4.1.5.	Grozījumu izstrāde Civilprocesa likuma D sadaļā	2009. gads	TM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Šķīrējtiesu likums un ar to saistītie grozījumi Civilprocesa likumā ir spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra.</p> <p>Šķīrējtiesu likuma galvenais mērķis ir atjaunot sabiedrības uzticēšanos šķīrējtiesu</p>

					<p>institūtam un nodrošināt šķīrējtiesu darbības tiesiskumu, līdz ar to tiek noteiktas stingrākas prasības pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājam, paredzot, ka pastāvīgo šķīrējtiesu var dibināt biedrība, kuras statūtos ir minēts mērķis - šķīrējtiesas darbība, tādējādi izvairoties no tā, ka pastāvīgā šķīrējtiesa tiek dibināta peļņas gūšanas nolūkos. Vienlaikus saglabāts regulējums, kas ļauj izveidot arī šķīrējtiesu konkrēta strīda izšķiršanai – <i>ad hoc</i> šķīrējtiesu. Tāpat minētais likums paredz to, ka pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājam jānodrošina likumā noteiktie minimālie apstākļi šķīrējtiesas darbībai – telpas, personāls, mājaslapa. Turklāt, lai celtu šķīrējtiesas procesa un šķīrējtiesas nolēmuma kvalitāti, ir izvirzītas stingrākas prasības personām, kas vēlas kļūt par šķīrējtiesnešiem, tai skaitā tiek prasīta jurista kvalifikācija. Lai nodrošinātu šķīrējtiesas darba atklātumu, tiek paredzēts pienākums mājaslapā ievietot pastāvīgās šķīrējtiesas šķīrējtiesnešu sarakstu, kurā ir ne mazāk kā 10 šķīrējtiesneši. Šķīrējtiesas tiesnešu saraksta izveide un tā uzturēšana ir noteikts kā obligāts katras pastāvīgās šķīrējtiesas pienākums. Viena persona var tikt iekļauta ne vairāk kā triju pastāvīgo šķīrējtiesu šķīrējtiesnešu sarakstos. Šķīrējtiesnešu saraksts ir saistošs pusēm, un tās var iecelt šķīrējtiesnesi tikai, izvēloties to no saraksta.</p> <p>Šķīrējtiesu likuma pārejas regulējums</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>paredzēja, ka līdz 2015. gada 1. jūnijam pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājam jāiesniedz Uzņēmumu reģistrā apliecinājums par pastāvīgās šķīrējtiesas atbilstību likumā noteiktajām dibināšanas un tiesas darbības apstākļu prasībām. Ja pastāvīgās šķīrējtiesas dibinātājs noteiktajā termiņā nebūs iesniedzis paredzētos apliecinājumus un dokumentus, Uzņēmumu reģistrs līdz 2015. gada 1. oktobrim pieņems lēmumu par pastāvīgās šķīrējtiesas izslēgšanu no šķīrējtiesu reģistra. Vienlaikus Šķīrējtiesu likuma pārejas regulējums paredzēja, ka pastāvīgā šķīrējtiesa var pabeigt uzsāktos šķīrējtiesas procesus, bet ne ilgāk kā līdz dienai, kad Uzņēmumu reģistrs pieņēmis lēmumu par pastāvīgās šķīrējtiesas izslēgšanu no šķīrējtiesu reģistra. Šķīrējtiesu likuma pārejas regulējums paredz, ja puses ir vienojušās par civiltiesiskā strīda nodošanu izšķiršanai pastāvīgajā šķīrējtiesā, kas saskaņā ar pārejas noteikumu regulējumu ir izslēgta no šķīrējtiesu reģistra vai būs izbeigusi darbību, puses var vienoties par civiltiesiskā strīda nodošanu izšķiršanai citā šķīrējtiesā. Ja vienošanās netiek panākta, strīds izskatāms tiesā saskaņā ar Civilprocesa likumu.</p> <p>Atbilstoši Šķīrējtiesu likuma pārejas noteikumu regulējumam līdz 2015. gada 19. oktobrim šķīrējtiesu reģistrā ir reģistrētas 83 pastāvīgās šķīrējtiesas.</p>
4.1.6.	Koncepcija par efektīva darba strīdu	2010. gads	LM	-	Uzdevums zaudējis aktualitāti.

	pirmstiesas risināšanas mehānisma izveidi, veidojot neatkarīgu koleģiālu institūciju uz Valsts darba inspekcijas bāzes (atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 5. maija sēdes protokollēmuma (prot Nr.29 57.§) „Informatīvais ziņojums „Par pasākumiem darba strīdu izskatīšanas efektivitātes palielināšanai”” 2. punktam)				Ministru kabinets 2010. gada 5. janvāra sēdē (prot. Nr.1 12. §), ņemot vērā pastāvošo ekonomisko situāciju un papildus finansējuma iegūšanas un Valsts darba inspekcijas kapacitātes paplašināšanas pašreizējo neiespējamību, atzina Ministru kabineta 2009. gada 5. maija sēdes protokollēmuma (prot. Nr. 29 57. §) „Par pasākumiem darba strīdu izskatīšanas efektivitātes palielināšanai” 2. punktu par aktualitāti zaudējušu.
4.2.	Efektivizēts tiesvedības process administratīvajās lietās, administratīvo pārkāpumu lietās, civillietās un krimināllietās				
4.2.1.	Grozījumu izstrāde Administratīvā procesa likumā tiesvedības procesa administratīvajās lietās efektivizācijai	pastāvīgi	TM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Likumprojekts „Grozījumi Administratīvā procesa likumā” Saeimā pieņemts 2012. gada 1. novembrī, stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī.</p> <p><u>Administratīvā procesa likuma grozījumos būtiskākais attiecībā uz tiesvedības procesa efektivizāciju:</u></p> <p>1) tiesa (tiesnesis) var noteikt, ka procesuālās darbības tiesas sēdē tiek veiktas, izmantojot videokonferenci, ja procesa dalībnieks, liecinieks vai eksperts tiesas sēdes laikā atrodas citā vietā (ne tiesas sēdes norises vietā). Tādējādi tiks veicināta to lietu izskatīšana, kurās citādi minēto personu prombūtnes dēļ bija jāatliek tiesas sēdes. Vienlaikus tiek paredzēts, ka tiesas sēdes gaitu pilnā apjomā var fiksēt, izmantojot skaņu ierakstu vai citus tehniskos līdzekļus,</p>

					<p>par ko izdara atzīmi tiesas sēdes protokolā;</p> <p>2) ieviests regulējums, kas veicinās plašāku rakstveida procesa izmantošanu administratīvo lietu izskatīšanā tiesā. Vienlaikus likumā tiek saglabāta norma, kas noteic, ka gadījumā, ja tiesa uzskata, ka lietu, kuras izskatīšana saskaņā ar likumu noteikta rakstveida procesā, lietderīgāk izskatīt tiesas sēdē, tā var noteikt šīs lietas izskatīšanu mutvārdu procesā;</p> <p>3) modificēta valsts nodevu sistēma, nosakot, ka vēršanās augstākas instances tiesā ir „dārgāka”. Tas, ka pirms tam par blakus sūdzību un kasācijas sūdzību iesniegšanu nebija noteikti nekādi maksājumi, radīja situāciju, ka personas nepārdomāti sniedza nepamatotas sūdzības, gan vilcinot laiku, gan izmantojot vēršanos tiesā „sporta pēc”;</p> <p>5) lai vecinātu tiesas spriedumu uztveramību, veikti grozījumi tiesību normās, kas noteic sprieduma saturu, izslēdzot nepieciešamību spriedumā ietvert lieku vai atkārtotu informāciju;</p> <p>6) paredzēts regulējums, kas paredz tiesības atteikt ierosināt apelācijas tiesvedību, proti, apelācijas tiesvedību var atteikties ierosināt, ja jautājumā par apelācijas sūdzībā norādīto konkrēto materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumiem attiecībā uz šo tiesību normu piemērošanu un interpretāciju citās līdzīgās lietās ir izveidojusies judikatūra un pārsūdzētais spriedums atbilst tai.</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>2015. gadā ir izstrādāts likumprojekts „Grozījumi Administratīvā procesa likumā”, kas 2015. gada 16. aprīlī izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē (VSS-347), bet 2015. gada 12. novembra Valsts sekretāru sanāksmē pagarināts tā iesniegšanas termiņš.</p> <p><u>Minētajā likumprojektā būtiskākais attiecībā uz tiesvedības procesa efektīvizāciju:</u></p> <p>1) ieviests regulējums valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai administratīvajās lietās tiesā. Paredzēts, ka valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība pēc fiziskās personas lūguma tiks piešķirta uz tiesneša vai tiesas lēmuma pamata pēc pieteikuma saņemšanas tiesā līdz galīgā tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim. Tas nozīmē, ka tiesnesis, saņemot pieteikumu, kurā ietverts lūgums par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, varēs pieņemt lēmumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu, vienlaikus atstājot pieteikumu bez virzības, ja tajā ir trūkumi. Tādējādi personai tiks nodrošināta juridiskā palīdzība arī pieteikuma pieļaujamības izvērtēšanas stadijā. Juridiskās palīdzības sniedzēju pēc tiesneša (tiesas) lēmuma saņemšanas norīkos Juridiskās palīdzības administrācija. Līdz ar to valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršana ir tiesneša (tiesas) kompetencē, savukārt tiesneša (tiesas) lēmuma izpilde paredzēta Juridiskās palīdzības administrācijai,</p>
--	--	--	--	---

					<p>norīkojot konkrētu juridiskās palīdzības sniedzēju. Juridiskās palīdzības sniedzējam par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu maksās iestāde, kas ir atbildīga par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidus, apjomu, samaksas apmēru un ar juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos atlīdzināmos izdevumus, to apmēru un izmaksas kārtību;</p> <p>2) ietverts regulējums atbilstoši kuram iestāde un tiesnesis (tiesa) var lūgt iesniedzējam, pieteicējam vai atbildētājam iesniegt attiecīgi apstrīdēšanas iesnieguma, pieteikuma, blakus sūdzības, apelācijas sūdzības, kasācijas sūdzības vai paskaidrojuma kopsavilkumu, ja attiecīgā dokumenta pamatojums ir garš. Minētais regulējums atvieglos konkrētā dokumenta izskatīšanu iestādē un tiesā, un motivēs procesa dalībniekus vērst uzmanību uz lietā būtiskiem un nozīmīgiem argumentiem un iebildumiem, kā arī izvairīties no liekvārdības, vienlaikus pātrinot attiecīgā dokumenta izskatīšanu. Ievērojot administratīvo lietu kategoriju skaitu un dažādību, kā arī atšķirīgos apstākļus vienas kategorijas administratīvajās lietās, likumprojekts neparedz konkrētu lapu skaitu, kuru pārsniedzot, iesniedzams kopsavilkums;</p> <p>3) paredzēts izteikt jaunā redakcijā Administratīvā procesa likuma 114.¹ pantu, ar</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>to nosakot plašākas iespējas tiesas un procesa dalībnieku, kā arī zvērinātu advokātu savstarpējai saziņai. Likumprojekts paredz, ka tiesas pienākums atdot pieteicējam viņa iesniegto procesuālo dokumentu neattiecas uz gadījumiem, kad dokuments ir iesniegts elektroniski;</p> <p>4) noteikti valsts nodevu apmēri, noapaļojot tos līdz veseliem <i>euro</i> vai veseliem desmitiem <i>euro</i>;</p> <p>5) paredzēts jauns institūts – pretpieteikums. Tā kā pretpieteikums ir patstāvīgs pamats lietas izskatīšanai, par pretpieteikuma iesniegšanu paredzēta tāda pati valsts nodeva, kāda ir paredzēta pieteikuma iesniegšanai. Arī pretsūdzība ir patstāvīgs pamats tiesvedībai kasācijas instances tiesā. Tādējādi likumprojekts par pretsūdzību paredz tādu pat drošības naudu, kāda ir paredzēta par kasācijas sūdzību. Attiecībā uz pretapelācijas sūdzību likums šobrīd nenoteic valsts nodevas, kas samaksāta par pretapelācijas sūdzību, atmaksāšanas kārtību. Tādējādi, lai novērstu minēto trūkumu, likumprojektā paredzēts, ka valsts nodevu par pretapelācijas sūdzību atmaksā tādā pašā kārtībā, kāda noteikta apelācijas sūdzībai. Attiecīgs regulējums ir paredzēts arī valsts nodevas un drošības naudas atmaksāšanai pretpieteikuma un pretsūdzības gadījumā;</p> <p>6) Administratīvā procesa likuma 125. panta pirmās daļas 2. punktā paredzēts, ka valsts</p>
--	--	--	--	--

				<p>nodevu atmaksā pilnīgi, ja tiesnesis atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, pamatojoties uz to, ka pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, jo ņēmis vērā iestādes kļūdainu norādi par pārsūdzības kārtību. Tajos gadījumos, kad pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, jo ņēmis vērā iestādes kļūdainu norādi par pārsūdzības kārtību, tiesnesis var ne tikai atstāt pieteikumu bez izskatīšanas, bet arī atteikties pieņemt pieteikumu. Arī šādos gadījumos valsts nodeva ir atmaksājama pilnībā. Tādēļ Administratīvā procesa likums papildināts ar attiecīgu regulējumu;</p> <p>7) tiesvedības gaitā tiesnesis (tiesa) var atteikties pieņemt apelācijas sūdzību, atzīt to par neiesniegtu vai atstāt to bez izskatīšanas, tai skaitā, ja apelācijas sūdzību ir iesniegusi trešā persona. Šādos gadījumos, kā arī tad, ja apelācijas instances tiesa atceļ pirmās instances tiesas spriedumu Administratīvā procesa likuma 303.pantā paredzētajos gadījumos, Administratīvā procesa likums nenosaka valsts nodevas atmaksāšanas kārtību. Lai šo trūkumu novērstu, likumprojektā ietverts attiecīgs regulējums, atbilstoši kuram ir atmaksājama valsts nodeva, kas ir samaksāta par lietas izskatīšanu attiecīgajā instancē;</p> <p>8) šobrīd valsts nodevu, kas samaksāta par pagaidu aizsardzības lūgumu, atmaksā, ja</p>
--	--	--	--	--

					<p>pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts vai tiesvedība lietā izbeigta, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282. panta 7. punktu. Likums paredz atlīdzināt personai izdevumus, kas tai bijuši obligāti, lai saņemtu tiesas aizsardzību, ja tiesas nolēmums personai ir bijis labvēlīgs. Tā kā tiesas pagaidu aizsardzības gadījumā tiesas pagaidu aizsardzības līdzeklis ir noteikts attiecīgā tiesas procesa stadijā, arī valsts nodeva būtu atlīdzināma attiecīgajā tiesas procesa stadijā, negaidot, kad lieta tiks izskatīta pēc būtības. Ievērojot minēto, likumprojekts paredz jautājumu par valsts nodevas atlīdzināšanu pagaidu tiesas aizsardzības gadījumā izlemt vienlaikus ar lūgumu par pagaidu aizsardzību;</p> <p>9) lai ierobežotu „traucējošo prāvnieku” procesuālo tiesību negodprātīgu īstenošanu, likumprojekts paredz, ka viens no kritērijiem, kas tiek vērtēts, lemjot par atbrīvošanu no valsts nodevas vai drošības naudas samaksas, ir tas, vai persona savas procesuālās tiesības izmanto labticīgi;</p> <p>10) Administratīvā procesa likuma 129.¹ pantā ir konkrēti norādīts, kas tieši (tiesnesis, tiesnešu kolēģija) veic attiecīgo darbību (tiesvedības izbeigšana, sprieduma atcelšana). Tā kā likumā ir ietvertas neprecīzas norādes (piemēram, Administratīvā procesa likuma 129.¹ panta otrās daļas 2.punktā kļūdaini norādīts, ka tiesnesis atsakās pieņemt kasācijas sūdzību</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>vai atzīst to par neiesniegtu – šos jautājumus AT izlemj tiesnešu kolēģija), Administratīvā procesa likums redakcionāli precizējams, vispārīgi norādot veicamās darbības. Lai drošības nauda tiktu atmaksāta tajos gadījumos, kad personas sūdzība ir bijusi pamatota, likumprojekts sasaista nolēmumu grozīšanu vai atcelšanu ar iesniegtās blakus sūdzības vai kasācijas sūdzības apmierināšanu;</p> <p>11) ievērojot to, ka Administratīvā procesa likuma 166. panta otrajā daļā, 177. pantā, 179. panta otrajā daļā, 203. panta pirmajā daļā, 209. panta trešajā daļā, 214. panta otrajā daļā, 214. panta trešajā daļā, 236. panta piektajā daļā, 288. panta otrajā daļā paredzētie procesa dalībnieku un citu personu izdarītie pārkāpumi būtiski apgrūtina procesa virzību, turklāt pārsvarā gadījumu ir pamats lietas izskatīšanas atlikšanai un tiesas darba traucēšanai, kā arī citu lietu izskatīšanas kavēšanai, likumprojekts procesa dalībnieku un citu personu disciplinēšanas nolūkā paredz samērot par šo pārkāpumu izdarīšanu piemērojamo piespiedu naudu ar pārkāpuma kaitīgumu, paaugstinot piemērojamo piespiedu naudu līdz 300 <i>euro</i>.</p> <p>12) Administratīvā procesa likums paredz 16 dažādu sūdzību iesniegšanu pirmās instances tiesai par procesuāliem jautājumiem, piemēram, 28. panta piektā daļa, 37. panta otrā daļa, 49. panta otrā daļa, 64. panta otrā un</p>
--	--	--	--	--

					<p>trešā daļa. Tomēr Administratīvā procesa likumā nav ietverts regulējums situācijām, kad sūdzībai ir trūkumi (piemēram, nav pievienota pilnvara vai nav pievienots lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu), kā arī nav reglamentēta tiesas rīcība šādās situācijās. Praksē pēc analogijas tiek piemērots regulējums, kas paredzēts, lemjot par pieteikuma virzību. Tiesiskās skaidrības labad, kā arī, lai izvairītos no pārpratumiem tiesu praksē, likumprojekta 35. pants paredz regulējumu, kurš piemērojams, lemjot jautājumu par tiesā iesniegto sūdzību virzību;</p> <p>13) praksē ir gadījumi, kad atbilstoši Administratīvā procesa likuma 191. panta trešajai daļai un 283. panta otrajai daļai viena nolēmuma ietvaros pieņemtie lēmumi ir pārsūdzami atšķirīgās tiesu instancēs. Lai veicinātu procesuālās ekonomijas principa īstenošanu, likumprojekts paredz, ka minētajos gadījumos visi viena nolēmuma ietvaros pieņemtie lēmumi ir pārsūdzami vienā – augstākajā – tiesu instancē;</p> <p>14) paredzēts atteikties no prasības tiesas sēdes protokolā parakstīties par atteikšanos no prasījuma vai prasījuma atzīšanu, ja process notiek videokonferences režīmā un/vai tiek taisīts audio protokols, jo par procesa dalībnieka gribu var pārliecināties ierakstā, tādēļ paraksts nav nepieciešams;</p> <p>15) Administratīvā procesa likuma 345. panta pirmā daļa paredz tiesības kasācijas instances</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>tiesai ierobežot paskaidrojumu sniegšanas ilgumu, ja lieta tiek izskatīta tiesas sēdē mutvārdu procesā. Pārējām tiesām šādas tiesības Administratīvā procesa likums neparedz. Tomēr, ievērojot to, ka bieži vien procesa dalībnieki savas tiesības paskaidrojumu sniegšanā izmanto nelabticīgi un nelietderīgi izmanto lietas izskatīšanai paredzēto laiku, novilcinot lietas izskatīšanu un kavējot citu lietu izskatīšanu, likumprojekts paredz ierobežot paskaidrojumu un debašu runas ilgumu gan pirmās instances tiesā, gan arī apelācijas instances tiesā. Paskaidrojumu sniegšanas un debašu runas ilguma noteikšana ir atstāta tiesas ziņā atbilstoši katras lietas apstākļiem;</p> <p>16) atbilstoši Administratīvā procesa likuma 271. panta pirmajai daļai, ja tiesas sēdē ir klāt visi administratīvā procesa dalībnieki, tiesa, atliekot lietas izskatīšanu, var nopratināt ieradušos lieciniekus. Ņemot vērā to, ka administratīvajā procesā tiesa piemēro objektīvās izmeklēšanas principu, likumprojekts paredz tiesības tiesai nopratināt ieradušos lieciniekus bez procesa dalībnieku klātbūtnes;</p> <p>17) Administratīvā procesa likuma 279. pants paredz, ka tiesa var atstāt pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs, kuram paziņots par tiesas sēdes norises laiku un vietu, atkārtoti neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla un nav lūdzis izskatīt lietu viņa</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>prombūtnē. Praksē minēto tiesību normu pieteicēji mēdz izmantot ļaunprātīgi (uz sēdi neierodas, lietu lūdzot izskatīt viņa prombūtnē, bet lietu bez pieteicēja paskaidrojumiem izskatīt nav iespējams). Ievērojot minēto, likumprojekts paredz tiesas tiesības atstāt pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs atkārtoti neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla neatkarīgi no tā, vai pieteicējs lūdz izskatīt lietu viņa prombūtnē. Vienlaikus likumprojekts paredz papildināt Administratīvā procesa likumu ar vēl vienu pamatu pieteikuma atstāšanai bez izskatīšanas gadījumos, kad pieteicējs lietas izskatīšanas laikā rakstveida procesā atstāj bez ievēribas tiesas uzdotos jautājumus par lietas būtību un nesadarbojas ar tiesu;</p> <p>18) Administratīvā procesa likuma 283. panta pirmā daļa paredz, ka tiesai ir jālūdz procesa dalībniekiem viedoklis par tiesvedības izbeigšanu, ja tiesvedības izbeigšanas pamats ir pieteicēja atteikšanās no pieteikuma. Ievērojot to, ka praksē pārējiem procesa dalībniekiem nav iebildumu pret pieteicēja atteikšanos no pieteikuma, šāds regulējums nelietderīgi papildzina lēmuma par tiesvedības izbeigšanu pieņemšanu, tādēļ likumprojekts paredz atteikties no procesa dalībnieku viedokļa noskaidrošanas, ja pieteicējs ir atteicies no pieteikuma;</p> <p>19) AT judikatūrā atzīts, ka Administratīvā procesa likuma 315. pants nav attiecināms uz</p>
--	--	--	--	---

					<p>tiesas nolēmuma izpildes stadijā pieņemtajiem lēmumiem, jo minētā norma regulē blakus sūdzības iesniegšanas iespējas par procesuālajiem lēmumiem, kas pieņemti līdz tiesas sprieduma taisīšanai. Lai novērstu procesa dalībnieku šaubas par šo jautājumu, likumprojekts paredz atbilstoši papildināt Administratīvā procesa likumu;</p> <p>20) AT judikatūrā ir atzīts, ka tiesības pārsūdzēt tiesas lēmumus atsevišķi no tiesas sprieduma ir pakārtotas iespējai pārsūdzēt tiesas spriedumu. Līdz ar to, ja spriedumu (galīgo nolēmumu) pārsūdzība nav paredzēta, tā nav paredzēta arī procesuālajiem lēmumiem lietā. Minētais princips ir attiecināms ne vien uz gadījumiem, kad procesu noslēdzošais nolēmums ir spriedums, bet arī uz gadījumiem, kad pamata process, kurā tiek pieņemts procesuālais lēmums, noslēdzas nevis ar spriedumu, bet lēmumu. Lai veicinātu procesa dalībnieku izpratni, kā arī atvieglotu tiesu darbu, likumprojekts paredz atbilstoši papildināt Administratīvā procesa likumu;</p> <p>21) Administratīvā procesa likumā nav ietverts regulējums, kā rīkoties gadījumos, kad nokavēts pretsūdzības iesniegšanas termiņš. Kasācijas sūdzība un pretsūdzība ir līdzīgi mehānismi personas tiesību aizsardzībai. Tādēļ likumprojekts paredz papildināt Administratīvā procesa likumu ar līdzīgu regulējumu, kāds iekļauts</p>
--	--	--	--	--	---

					Administratīvā procesa likuma 329. panta trešajā daļā, kurā noteikta rīcība gadījumā, ja nokavēts kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņš.
4.2.2.	Izvērtējums par Administratīvās rajona tiesas tiesu namu darbības rezultātiem	2011. gads	TM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>2012. gada janvārī tieslietu ministram sagatavots ziņojums „Izvērtējums par Administratīvās rajona tiesas tiesu namu darbības rezultātiem”.</p> <p>Galvenie secinājumi:</p> <p>1. Ņemot vērā saņemto lietu skaita samazināšanās tendenci reģionālajos tiesu namos un nepieciešamību nodrošināt līdzsvarotu tiesu namu un tiesnešu slodzi, ir nepieciešams savlaicīgi sagatavoties iespējamās problēmas risināšanai. Tiesu namu slodzes izlīdzināšanai ir iespējami vairāki risinājuma varianti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) reģionālo tiesu namu tiesnešu „piesaistīšana” lietu skatīšanā Rīgas tiesu namā; 2) pārdalīt tiesnešu amata vietu no (vis)mazāk noslogotā(-kajiem) reģionālā(-ajiem) tiesu namu(-iem) uz Rīgas tiesu namu. Tāpat arī iespējams rīkoties, lai izlīdzinātu slodzi reģionālo tiesu namu starpā; 3) palielināt tiesu nama priekšsēdētāja rīcības brīvību, lai Rīgas tiesu namā uzkrājumā esošās lietas varētu nodotu izskatīšanai reģionālajiem tiesu namiem. <p>2. Pašlaik administratīvā tiesa skata gan ļoti nozīmīgus strīdus, gan arī maznozīmīgus</p>

				<p>strīdus. Ņemot vērā minēto, apsverama iespēja diferencēt valsts nodevas. Šādā gadījumā būtu iespējams izdalīt tādas lietu kategorijas, kuru izskatīšanai ir nepieciešami lieli resursi (laika, intelektuālie). Šis risinājums būtu jāskata kopsakarā ar citiem tiesas pieejamības jautājumiem, piemēram, pasākumiem, lai samazinātu maznozīmīgo strīdu īpatsvaru Administratīvajā rajona tiesā.</p> <p>3. Atbilstoši plānotajiem grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, ar kuriem no 2012. gada 1. jūlija plānots administratīvo pārkāpumu lietas nodot vispārējās jurisdikcijas tiesām, Administratīvās rajona tiesas darbības izvērtējums (it sevišķi, kā mainījies saņemto lietu skaits) būtu veikams pēc minēto grozījumu darbības praksē. Tas ļautu secināt minēto grozījumu ietekmi uz Administratīvās rajona tiesas noslodzes izmaiņām. Izvērtējums būtu sagatavojams 2014. gada sākumā.</p> <p>4. Lai uzlabotu administratīvā procesa tiesā efektivitāti, tiek ierosināts uzsākt diskusiju arī par šādām iespējamām izmaiņām (novitātēm) Administratīvā procesa likumā:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tiesas priekšsēdētāja rīcības brīvības palielināšana; 2) lietu prioritātes kārtības ieviešana; 3) acīmredzami nepamatotu pieteikumu institūta paplašināšana; 4) administratīvo strīdu risināšanas ieviešana, izmantojot alternatīvo domstarpību risināšanas līdzekļus (mediāciju).
--	--	--	--	---

					5. Izvērtējot TIS funkcionalitātes uzlabošanu, tiek ierosināts ieviest pārskatu par tiesas sēžu atcelšanas un atlikšanas iemesliem, jo pašlaik šādi dati TIS netiek apkopoti. Līdz ar to nav iespējams noteikt lietu atlikšanas un atcelšanas iemeslus apkopotā veidā un attiecīgi veikt kvalitatīvu problēmas cēloņu analīzi un novēršanu.
4.2.3.	Likumprojekta „Administratīvo sodu likums” un likumprojekta „Administratīvo sodu procesa likums” izstrāde	2012. gads	TM	-	<p>Izpilde turpinās.</p> <p>Pasākums minētajā redakcijā zaudējis aktualitāti un tā izpilde saistāma ar likumprojektu „Administratīvo pārkāpumu procesa likums” (Nr.16/Lp12), kas 2014. gada 13. novembrī pieņemts Latvijas Republikas Saeimā 1. lasījumā.</p> <p>Likumprojekts izstrādāts, pamatojoties uz Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepciju, kas Ministru kabinetā pieņemta 2013. gada 4. februārī (prot.Nr.5 30.§).</p> <p>Ar minēto likumprojektu sistēmiski ir pārskatīta gan administratīvo sodu sistēma, gan arī administratīvās atbildības piemērošanas noteikumi, bet no administratīvo sodu sistēmas ir izslēgts administratīvais arests, līdz ar to vispārējās jurisdikcijas tiesām vairs nebūs jāpilda tām neraksturīga funkcija – administratīvā soda piemērošana, kā arī jārisina jautājumi, kas saistīti ar administratīvā aresta izpildi.</p> <p>Turpmāk administratīvo pārkāpumu jomā tiesa uzraudzīs tikai tiesiskuma ievērošanu iestādes rīcībā, kā arī, pārskatot iestādes</p>

					<p>pieņemto lēmumu.</p> <p>Tādējādi administratīvo pārkāpumu lietās tiek nodrošināta vienveidīga izskatīšanas un pārsūdzības kārtība.</p> <p>Tiesas kompetencē administratīvā pārkāpuma procesā ietilpst administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma tiesiskuma un lietderības kontrole. Pamats procesa ierosināšanai tiesā ir pie atbildības saucamās personas vai cietušā sūdzība, kā arī prokurora protests.</p> <p>Tāpat konkrētajā likumprojektā ietvertas sūdzības (protesta) satura, formas, iesniegšanas un izskatīšanas prasības.</p> <p>Administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšana pēc būtības noteikta divās tiesu instancēs, t.i., rajona (pilsētas) tiesā un apelācijas kārtībā – apgabaltiesā.</p> <p>Likumprojekts noteic administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas kārtību tiesā mutvārdu un rakstveida procesā, reglamentē tiesas izskatīšanas rezultātā pieņemtā nolēmuma veidus, saturu un formu.</p> <p>Pamatā lietas izskatīšana paredzēta rakstveida procesā, tomēr likumprojekts paredz gadījumus, kad lieta izskatāma mutvārdu procesā.</p> <p>Likumprojekts noteic pie atbildības saucamās personas, cietušā un iestādes tiesības pārsūdzēt tiesas nolēmumu.</p>
4.2.4.	Likumprojekta „Starptautisko privāttiesību likums” izstrāde	2010. gads	TM	-	<p>Uzdevums zaudējis aktualitāti.</p> <p>Ar Ministru kabineta 2010. gada 14. aprīļa</p>

					<p>rīkojuma Nr. 209 „Par aktualitāti zaudējušajiem attīstības plānošanas dokumentiem un Ministru kabineta rīkojumiem” 1.30.apakšpunktu par aktualitāti zaudējušu atzīts Ministru kabineta 2006. gada 3. novembra rīkojums Nr. 859 „Par koncepciju par starptautisko privāttiesību nacionālo regulējumu” (Latvijas Vēstnesis, 2006, 177.nr.; 2009, 13.nr.), kas paredzēja Starptautisko privāttiesību likuma izstrādi.</p>
4.2.5.	Grozījumu izstrāde Civilprocesa likuma tiesvedības procesa civillietās efektivizācijai	pastāvīgi	TM	-	<p>Izpildīts. Ar 2009. gada 5. februāra grozījumiem, kas stājušies spēkā 2009. gada 1. martā: 1) Noteikta procesuālā kārtība, kā Latvijas tiesas izsniedz dokumentus ārvalstīs vai iegūst pierādījumus ārvalstīs, izpilda ārvalstu lūgumus par dokumentu izsniegšanu vai pierādījumu iegūšanu Latvijā. 2) Pilnveidots prasības nodrošinājuma regulējums (tiesas lēmumu par prasības nodrošinājumu pārsūdzēšana, naudas līdzekļu kredītiestādē apķīlāšana kā prasības nodrošinājums). 3) Izdarīti grozījumi, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa nokavējumu un ar to saistīto iespējamo tiesas rīcību. 4) Ieviesta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.1896/2006 (2006. gada 12. decembris), ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr.861/2007 (2007. gada 11. jūlijs), ar ko</p>

					<p>izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām.</p> <p>5) Pilnveidots tiesiskais regulējums, kas attiecas uz saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā (deleģējums Ministru kabinetam apstiprināt veidlapu paraugus, nav nepieciešams pievienot pieteikumam saistību pamatojošos dokumentus, saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā nav pieļaujama, ja pieprasītais līgumsods pārsniedz galvenā parāda summu).</p> <p>6) Izstrādāts un pieņemts grozījums, lai laulības šķiršanas lietas, kurās ir arī strīds par nekustamo īpašumu, turpmāk skatītu rajona tiesas, tādējādi atslogojot apgabaltiesas un paātrinot laulības šķiršanas lietu izskatīšanu tiesā.</p> <p>7) Attiecībā uz saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanas institūta piemērošanu noteikts, ja tiesnesis atzīst, ka pieteikums nav pamatots vai pieteikumā norādītā līgumsoda apmērs ir nesamērīgs ar galveno parādu, vai izpildāmais akts satur patērētāju tiesības aizskarošus netaisnīgus līguma noteikumus, viņš pieņem lēmumu par tā noraidīšanu.</p> <p>8) Izdarīts grozījums attiecībā uz valsts noslēpumu saturošu ziņu lietu izskatīšanas procesu, paredzot, ka Rīgas apgabaltiesai kā pirmās instances tiesai ir piekritīgas civillietas, kuru materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts, tādējādi nodrošinot atbilstošu šādu civillietu izskatīšanu un</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>dokumentu glabāšanu.</p> <p>9) Būtiski precizējumi un vienkāršotas procedūras ieviestas attiecībā uz spriedumu izpildi un ar to saistīto problēmjaudājumu praksē novēršanu (piemēram, izsoles sākumcenas noteikšana, ieturējumu izdarīšana darba vietās, izsoles akta apstiprināšana).</p> <p>10) Paaugstināts valsts nodevas un kancelejas nodevas apmērs (praktiski visās pozīcijās), kā arī noteikti jauni valsts nodevas objekti: par sūdzības iesniegšanu par tiesu izpildītāja vai notāra rīcību, kā arī par blakus sūdzības iesniegšanu (tiesu darbības finansēšana no ienākumiem, ko veido nodevas, kā arī nepārdomātu/nepamatotu prasību celšanas samazināšana).</p> <p>Ar 2009. gada 11. jūnija grozījumiem, kas stājušies spēkā 2009.gada 1.jūlijā Civilprocesa likums papildināts ar normām, kas nosaka tiesiskās aizsardzības procesa īstenošanas uzsākšanu ārpus tiesiskās aizsardzības procesa gadījumā.</p> <p>Ar 2009. gada 12. jūnija grozījumiem, kas stājušies spēkā 2009. gada 1. jūlijā, lai veicinātu efektīvu un no ekonomiskā viedokļa adekvātu izpildes nodrošināšanai nepieciešamās informācijas ieguves kārtību uzturlīdzekļu parāda piedziņas lietās, izslēgts zvērinātiem tiesu izpildītājiem noteiktais pienākumu reizi pusgadā veikt parādnieka mantas un ienākumu pārbaudi uzturlīdzekļu parāda piedziņas lietās, kurās piedzinēja vietā</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>stājusies Uztur līdzekļu garantiju fonda administrācija.</p> <p>2009. gada 17. decembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2010. gada 1. februārī:</p> <p>1) Grozījumi veicina izpildes procesa efektivitāti, nosakot pirmā hipotekārā kreditora tiesību aizsardzību, tādejādi veicinot hipotekāro parādsaistību restrukturizāciju, mazinot nelietderīgu piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu procesu skaitu, vienlaikus saglabājot prioritāru piedzinēju tiesību aizsardzību.</p> <p>2) Tāpat grozījumi vērsti arī uz izsoļu skaita samazināšanu (divas līdzšinējo trīs vietā), skar izsoļu sākumcenu izmaiņas, izsludināšanas termiņu izmaiņas.</p> <p>2010. gada 30. septembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2010. gada 1. novembrī:</p> <p>1) Grozījumi tika izstrādāti, lai saskaņotu procesuālās normas ar likumprojekta „Maksātnespējas likums” materiālajām normām.</p> <p>2) Vienlaikus izdarīti grozījumi Civilprocesa likuma 149. panta devītajā daļā, lai efektīvizētu nekustamā īpašuma sabiedrības vajadzībām atsavināšanas procesu un attiecīgi arī pilnveidotu ar to saistīto tiesību aizsardzības mehānismu.</p> <p>2010. gada 20. decembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2011. gada 1. janvārī. Līdz ar grozījumiem tika palielināta valsts nodeva par apelācijas sūdzību, nosakot, ka par</p>
--	--	--	--	--

				<p>apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā. Šo grozījumu mērķis ir radīt iespēju daļēji kompensēt valstij izdevumus, kas nepieciešami tiesu darbības finansēšanai no ienākumiem, ko veido valsts nodevu iemaksas, kā arī veidot nopietnāku sabiedrības attieksmi pret tiesāšanu, samazinot to gadījumu skaitu, kad personas nepārdomāti sniedz nepamatotas sūdzības, tādējādi efektīvizējot tiesvedības procesus.</p> <p>2011. gada 20. janvāra grozījumi, kas stājušies spēkā 2011. gada 1. februārī:</p> <p>1) Tiesu atslogošanas no tām neraksturīgiem pienākumiem nolūkā noteikts regulējums, kas paredz bezstrīdus laulības šķiršanas lietu izņemšanu no tiesu kompetences un nodošanu zvērinātu notāru kompetencē.</p> <p>2) Tāpat noteikts, ka tiesu kompetencē nav arī saistības priekšmeta pieņemšana glabājumā, bet gan tas tiek nodots zvērinātu notāru kompetencē.</p> <p>3) Ar minētajiem grozījumiem pilnveidots arī piespiedu piedziņas process, nosakot kustamās mantas izsoļu dalībniekiem pienākumu iemaksāt nodrošinājumu 10 procentu apmērā no izsolāmā priekšmeta novērtējuma.</p>
--	--	--	--	--

				<p>2011. gada 8. septembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2011. gada 30. septembrī (atsevišķu pantu grozījumiem spēkā stāšanās datums ir 2011. gada 1. oktobris):</p> <p>1) Paredzēta iespēja tiesas pavēstes un citus dokumentus sūtīt arī elektroniskā pasta sūtījumā.</p> <p>2) Grozījumi saistībā ar rakstveida pierādījumu iesniegšanu, paredzot, ka rakstveida pierādījumus iesniedz oriģināla, noteiktā kārtībā apliecināta noraksta, kopijas, izdrukas vai izraksta veidā.</p> <p>3) Izdarīti grozījumi saistībā ar prasības nodrošināšanu (jautājumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu var izlemt, ja uz tiesas sēdi nav ieradušies lietas dalībnieki, kuriem par sēdi paziņots).</p> <p>4) Izdarīti grozījumi saistībā ar apelācijas instances tiesas spriedumā ietveramo informāciju. Tiek vienkāršota apelācijas instances tiesas sprieduma struktūra. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.</p> <p>5) Izdarīti grozījumi Civilprocesa likumā,</p>
--	--	--	--	---

				<p>nosakot skaidru regulējumu tehnisko līdzekļu – skaņu ieraksta un video konferences – izmantošanai civilprocesā.</p> <p>6) Grozījums Civilprocesa likuma 134. pantā, nosakot, ka civillietu apvienošanai nav obligāta pušu piekrišana.</p> <p>7) Grozījumi Civilprocesa likuma 200. un 435. pantā, nosakot, ka jautājumu par pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdu labošanu tiesa izskata rakstveida procesā.</p> <p>8) Grozījumi Civilprocesa likuma 50.¹ nodaļas „Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā” atsevišķos pantos, atrisinot jautājumu par iespēju šajā kārtībā skatāmos pieteikumus un tiem pievienotās kvītis par tiesas izdevumu samaksu iesniegt elektroniski, tādējādi novēršot tiesu noslodzi, lemjot par samaksāto valsts nodevu atgriešanu.</p> <p>2011. gada 4. augusta grozījumi, kas stājušies spēkā 2011. gada 1. oktobrī (atsevišķu pantu grozījumiem spēkā stāšanās datums ir 2012. gada 1. janvāris):</p> <p>1) Ietver izmaiņas saistībā ar zemesgrāmatu nodaļu iekļaušanu rajonu (pilsētu) tiesu sastāvā, tādējādi papildus līdzšinējai funkcijai nododot zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu kompetencē saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā.</p> <p>2) Ar grozījumiem izdarītas izmaiņas Civilprocesa likumā, nosakot, ka pusēm lietā ir ne tikai pienākums savlaicīgi rakstveidā</p>
--	--	--	--	--

				<p>paziņot par iemesliem, kuru dēļ tās nevar ierasties uz tiesas sēdi, bet arī vienlaikus tām ir jāiesniedz tiesai pierādījumi, kas apstiprina to neierašanās attaisnojumu.</p> <p>3) Izmaiņas Civilprocesa likuma 30.² nodaļā „Lietas par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību”, tādējādi uzlabojot spēkā esošo minētās nodaļas regulējumu, vienlaikus saskaņojot to ar prasības nodrošināšanas tiesisko regulējumu.</p> <p>4) Grozījumi paredz arī rakstveida procesu blakus sūdzību izskatīšanai un lēmumā par blakus sūdzību norādāmo informāciju, kā arī paredzot, ka gadījumā, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem.</p> <p>2012. gada 29. novembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2013. gada 1. janvārī:</p> <p>1) Lai mazinātu lietu izskatīšanas termiņus, kā arī, lai disciplinētu lietas dalībniekus un nodrošinātu personu sasniedzamības ar valsti principa pilnvērtīgu ievērošanu, Civilprocesa likumā stiprināta deklarētās dzīvesvietas nozīme, proti, paredzēta deklarētā dzīvesvieta kā jurisdikcijas pamats un nostiprināts princips, ka tiesa sazinās ar personu, izmantojot tās deklarēto adresi.</p> <p>2) Grozījumi satur jaunu civilprocesuālās rīcībspējas tiesisko regulējumu, balstoties uz Civillikuma tiesisko regulējumu, kā arī</p>
--	--	--	--	--

				<p>precizē kārtību, kādā tiek izskatītas lietas par aizgādības nodibināšanu personām ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem vai izšķērdīgas vai izlaidīgas dzīves dēļ. Grozījumos ietverts arī tiesiskais regulējums, kādā kārtībā tiek apturēta pilnvarnieka darbība nākotnes pilnvarojuma gadījumā.</p> <p>3) Vienlaikus uzsverami arī grozījumi Civilprocesa likuma 93. un 430. pantā, kas paredz skaidru regulējumu pierādījumu iesniegšanai pirmās un apelācijas instances tiesā un noteic kritērijus naudas soda uzlikšanai par pierādījumu savlaicīgu neiesniegšanu, kā arī, kādos gadījumos apelācijas instances tiesa pierādījumus nepieņem.</p> <p>2013. gada 18. aprīļa grozījumi, kas stājušies spēkā 2013. gada 22. maijā. Grozījumu mērķis – novērst reiderismu un arī novērst praksē konstatētās Civilprocesa likuma normu piemērošanas problēmas maksātnespējas jomā. Attiecībā uz reiderisma novēršanu komersantiem ir svarīgi pēc iespējas ātrāk panākt tiesisko stabilitāti iekšējo strīdu gadījumā. Ņemot vērā minēto, Civilprocesa likuma grozījumi paredz speciālo tiesvedības kārtību lietās par kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulces atsevišķu lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem. Lietu ātrākai izskatīšanai ir noteikti konkrēti termiņi procesuālām darbībām, nosakot arī maksimālo termiņu</p>
--	--	--	--	--

				<p>lietas izskatīšanai un pilna spieduma sastādīšanai, turklāt lietas izskatīšana var notikt rakstveida procesā līdzīgi kā maza apmēra prasībām, un šajās lietās nav iespējama apelācija. Blakus sūdzību var iesniegt tikai par lēmumiem, kas pēc būtības ir galējais tiesvedības procesa lēmums, iebildumus par citiem lēmumiem var izteikt kasācijas sūdzībā.</p> <p>2013. gada 23. maija grozījumi, kas stājušies spēkā 2013. gada 1. novembrī. Grozījumu būtība – nodrošināt notariālā akta formā taisīta naudas aizdevuma līguma izpildīšanu Civilprocesa likumā noteiktā tiesas spriedumu izpildes kārtībā. Vienlaikus arī izmaiņas Notariāta likumā, paredzot, ka notariālā akta formā taisīti naudas aizdevuma līgumi, kuru izpilde nav atkarīga no iepriekš pierādāmu nosacījumu iestāšanās, ir izpildāmi Civilprocesa likumā noteiktajā tiesas spriedumu izpildes kārtībā.</p> <p>2013. gada 19. decembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2014. gada 4. janvārī:</p> <p>1) Grozījumi aizsāk tīro instanču reformu civillietu izskatīšanā un sašaurina apgabaltiesas kompetenci kā pirmās instances tiesai. Grozījumi paredz arī risinājumu, kā izlīdzināt slodzi starp dažādajām tiesu noslodzēm un panākt lietu ātrāku izskatīšanu, radot iespēju pēc būtības izskatīt neuzsākto lietu pārdalei tām tiesām, kurās noslodze ir mazāka, tādējādi nodrošinot procesuālo</p>
--	--	--	--	--

				<p>ekonomiju (risinājums attiecas arī uz apelācijas instancē pārsūdzētajām lietām apgabaltiesā).</p> <p>2) Veikti grozījumi Civilprocesa likuma 7. nodaļā „Protokoli”, kā arī citās Civilprocesa likuma normās, nosakot obligātu prasību tiesas sēdes gaitu pilnā apjomā fiksēt, izmantojot skaņu ierakstu.</p> <p>3) Lai veicinātu tiesas resursu iespējami racionālu izmantošanu, noteikts, ka sprieduma pasludināšanā tiek nolasīta tikai tā ievaddaļa un rezolutīvā daļa.</p> <p>4) Grozījumi ievieš tā saucamo „advokātu procesu” kasācijas instancē ar mērķi nodrošināt kvalitatīvāku, efektīvāku tiesvedības procesu. Izmaiņas paredz, ka fiziskās personas lietas kasācijas instances tiesā var vest tikai vai nu pašas vai arī ar advokāta starpniecību, savukārt juridisko personu lietas var vest to amatpersonas, vai arī tāpat kā fizisko personu gadījumā – advokāts.</p> <p>5) Veikti grozījumi arī Civilprocesa likuma 406.¹ pantā, nosakot, ka summas maksimālais apmērs, par kuras izpildi tiesā pieļaujams iesniegt pieteikumu Civilprocesa likuma 50.¹ nodaļā (Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā) noteiktajā kārtībā, ir 15 000 <i>euro</i>.</p> <p>6) Izvērtējot jautājumu par AT noslodzi un tajā skatāmo jautājumu nozīmi judikatūras veidošanā, noteikta maza apmēra lietu</p>
--	--	--	--	---

				<p>spriedumu pārsūdzība apelācijas, nevis kasācijas kārtībā.</p> <p>7) Grozījumi paredz kriminalizēt nepatiesa pieteikuma un parādnieka atbildes iesniegšanu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā.</p> <p>2014. gada 20. marta grozījumi, kas stājušies spēkā 2014. gada 11. aprīlī, kas paredz īpašu apelācijas tiesvedības kārtību maza apmēra prasību lietās. Pirmās instances tiesa lemj par apelācijas sūdzības formālo kritēriju atbilstību un tikai informē pārējos lietas dalībniekus par sūdzību gadījumā, ja tā ir pieņemama. Apelācijas tiesvedība pamatā notiek rakstveida procesā. Apelācijas instances tiesa ar trīs tiesnešu vienbalsīgu lēmumu var atteikt apelācijas tiesvedības ierosināšanu, ja nepastāv vismaz kāds no likumā noteiktajiem pamatiem apelācijai.</p> <p>2014. gada 13. februāra grozījumi, kas stājušies spēkā 2014. gada 31. martā. Grozījumu (likumprojekts iesniegts Saeimā 2013. gada 21. martā vienotā pakotnē ar likumprojektu „Grozījumi likumā „Par policiju””, likumprojektu „Grozījums Bērnu tiesību aizsardzības likumā”, likumprojektu „Grozījums Krimināllikumā” un likumprojektu „Grozījumi Bāriņtiesu likumā”) mērķis ir radīt mehānismu, lai no vardarbības un vajāšanas cietušās personas varētu pēc savas iniciatīvas civilprocesa ietvaros vērsties tiesā, tai skaitā ar policijas</p>
--	--	--	--	--

				<p>starpniecību un lūgt tiesu noteikt ierobežojumus vardarbīgajai personai, kā tas ir paredzēts daudzās Eiropas un arī citās pasaules valstīs. Grozījumos uz minēto lietu kategoriju ietverts „patiesības teikšanas pienākums” – arī brīdinājums par iespējamo kriminālatbildību nepatiesu ziņu sniegšanas gadījumā.</p> <p>2014. gada 22. maija grozījumi, kas stājušies spēkā 2014. gada 5. jūnijā, paredz kārtību par šķīrējtiesnešu saraksta iesniegšanu Uzņēmumu reģistrā, ņemot vērā nesakārtoto situāciju attiecīgajā jautājumā, līdz šim pastāvējušo lielo šķīrējtiesu skaitu, to neaktivitāti vai reāli neveikto darbību. Grozījumu mērķis – nodrošināt kārtību, lai personas, risinot civiltiesiska rakstura strīdus, varētu izvēlēties kvalitatīvu un kompetentu alternatīvu vispārējās jurisdikcijas tiesai.</p> <p>2014. gada 11. septembra grozījumi, kas stājušies spēkā 2014. gada 1. novembrī:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vērtējot gan tiesu noslodzi, gan procedūru vienkāršošanu, līdz ar grozījumiem paredzēta izsoles aktu apstiprināšanas nodošana rajona (pilsētu) tiesu zemesgrāmatu nodaļā, vienlaikus saglabājot līdzšinējo kārtību izsoles aktu apstiprināšanā maksātnespējas procesu ietvaros, paredzot viena procesa ietvaros nodrošināt izsoles akta apstiprināšanu un īpašumtiesību reģistrācijas procesu. 2) Tāpat izdarīti grozījumi ar mērķi pilnveidot prasības nodrošināšanas tiesisko regulējumu,
--	--	--	--	---

				<p>izslēgt normu nepareizu piemērošanu un nodrošināt vienveidīgas judikatūras veidošanos. Tādējādi paredzēts, pirmkārt, ka kontu apķīlāšanu kā prasības nodrošinājuma līdzekli nav pieļaujams piemērot prasībās, kurās atlīdzība nosakāma pēc tiesas ieskata un, otrkārt, vairāk uzsvērts tiesas pienākums, gan nodrošinot prasību, gan lemjot par prasības nodrošināšanas atcelšanu, vērtēt tās pirmšķietamo juridisko pamatojumu un samērīgumu starp pušu interesēm.</p> <p>2014. gada 30. oktobra grozījumi, kas stājušies spēkā 2015. gada 1. janvārī, paredz saistībā ar „<i>tīrajām tiesu instancēm</i>” izslēgt lietu piekritību apgabaltiesām kā pirmās instances tiesām, kā arī paredz virkni pārejas noteikumu attiecībā uz uzsākto lietu izskatīšanas pabeigšanas noregulēšanu.</p> <p>2015. gada 12. februāra grozījumi, kas stājušies spēkā 2015. gada 1. martā, paredz saskaņot civilprocesuālo regulējumu ar maksātnespējas tiesiskā regulējuma izmaiņām. Civilprocesa likumā nepieciešams iekļaut procesuālās normas, kas atbilst Maksātnespējas likuma grozījumiem, kā arī normas, kas novērš praksē konstatētas problēmas.</p> <p>2015. gada 23. aprīļa grozījumi, kas stājušies spēkā 2015. gada 26. maijā, uzskatāmi par vieniem no nozīmīgākajiem, lai veicinātu tiesu efektivitāti. Šie grozījumi paredz:</p>
--	--	--	--	--

				<p>1) Procesuālo sankciju ieviešanu civilprocesā par lietas dalībnieku negodprātīgu tiesību izmantošanu, necieņu pret tiesu vai negodprātīgu tiesību un pienākumu izmantošanu, kā arī paredz pusēm, trešajām personām, pārstāvjiem pienākumu sniegt tiesai izsmeļošas un patiesas ziņas par faktiem un lietas apstākļiem. Tiesu praksē civillietās ir konstatējams, ka puses, to pārstāvji var apzināti maldināt tiesu, negodprātīgi izmantot savas tiesības un pienākumus, kā arī izrādīt necieņu pret tiesu. Tomēr ne tiesai, apzinoties, ka tā tiek maldināta, ne valstī kopumā nepastāv nekādas iespējas un instrumenti šo nevēlamo situāciju ietekmēt un veicināt godprātīgu civilprocesu. Tāpat atzīmējams, ka godprātīga civilprocesa veicināšana ir arī pušu pārstāvju interesēs, kas savas tiesības vēlas izmantot labticīgi, bet tomēr ir spiestas reaģēt uz otras puses negodprātīgu sacīkstes principa izmantošanu.</p> <p>2) Vienlaikus grozījumi ietver arī iespēju atteikt pieņemt neparakstītus un bez pilnvarojuma iesniegtus dokumentus ar mērķi veicināt efektīvāku un ātrāku civilprocesu, mazinot iespēju lietas dalībniekiem novilcināt civilprocesu, paredz ieviest ārvalsts tiesas nolēmumu pielāgošanas procesuālo kārtību, kur šāda tiesību institūta būtība paredz, ja, piemēram, ārvalsts tiesas nolēmumam pilnā apjomā vai kādā tā daļā nav tiesisko seku Latvijā, jo tajā ir noteiktas tādas tiesības un</p>
--	--	--	--	--

					<p>pieņēmumi, kas nav pazīstami Latvijas tiesību aktos, veicama ārvalsts tiesas nolēmumā noteikto tiesību un pieņēmumu pielāgošana to īstenošanai Latvijā.</p> <p>3) Tāpat paredzēts arī paplašināt lietu nodošanas iespēju skatīšanai citā tiesā procesuālās ekonomijas principa nodrošināšanai arī alternatīvās jurisdikcijas gadījumos (ietverot 32.¹ panta darbības jomā arī Civilprocesa likuma 28. un 29. pantu).</p> <p>4) Pilnveidots arī prasības nodrošinājuma tiesiskais regulējums zaudējumu nodrošināšanas kontekstā.</p> <p>2015. gada 28. maija grozījumi, kas stājušies spēkā 2015. gada 2. jūlijā, kas paredz elektronisko izsoļu ieviešanu, cenšoties novērst izsoļu negodprātīgu izmantošanu.</p> <p>Līdz ar minētajiem grozījumiem precizēts arī, piemēram, Civilprocesa likuma 416. panta pirmās daļas 5. punkts, uzsverot apelācijas sūdzībā norādāmos motīvus, tādējādi cenšoties novērst nepamatotu, nemotivētu sūdzību iesniegšanu.</p>
4.2.6.	Grozījumu izstrāde Kriminālprocesa likumā tiesvedības procesa krimināllietās efektivizācijai	pastāvīgi	TM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Izstrādāts likumprojekts „Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, lai mazinātu krimināllietu iztiesāšanas termiņus. Grozījumi pieņemti 2012. gada 24. maijā, stājās spēkā 2012. gada 1. jūlijā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - precizēta Kriminālprocesa likuma 463. panta trešā daļa par to, ka tiesa var lemt arī par

					<p>procesuālās sankcijas – piespiedu nauda – piemērošanu apsūdzētajam, jo tas likumā nebija skaidri paredzēts;</p> <ul style="list-style-type: none"> - paredzētas tiesības tiesai iztiesāšanas laikā lieciniekam piemērot procesuālo piespiedu līdzekli – piespiedu atvešanu. Iepriekš likums neparedzēja iespēju tiesai iztiesāšanas laikā lieciniekam piemērot piespiedu atvešanu; - pilnveidota iespēja piedzīt no personām, kuru neattaisnotas neierašanās dēļ tiek atlikta tiesas sēde vai izmeklēšanas darbība, procesuālos izdevumus, kas saistīti ar tiesas sēžu vai izmeklēšanas darbību atlikšanu, tādējādi disciplinējot procesa dalībniekus. Līdz šim šie izdevumi reāli netika piedzīti, jo izmeklēšanas iestādei, prokuratūrai vai TA bija jāvēršas ar atsevišķu prasību (ārpus konkrētā kriminālprocesa) tiesā Civilprocesa kārtībā, kas bija saistīts ar papildu izdevumiem un sarežģītu jautājuma izskatīšanas kārtību; - vienkāršota procesuālās sankcijas – piespiedu nauda – pārskatīšanas kārtība. Proti, tika precizēts, ka personai, kurai piemērota piespiedu nauda, nav tiesības to pārsūdzēt, bet gan tikai tiesības iesniegt lūgumu par atbrīvošanu no piespiedu naudas samaksas vai par tās apmēra samazināšanu, savukārt šāds iesniegtais lūgums ir izskatāms rakstveida procesā, nevis tiesas sēdē, tādējādi netiek vilcināta lietas izskatīšanu pēc būtības; - pilnveidots sūdzību izskatīšanas mehānisms,
--	--	--	--	--	--

				<p>proti, striktāk ierobežotas procesa dalībnieku iespējas ļaunprātīgi izmantot sūdzību mehānismu. Noteikts, ka sūdzību par to pašu jautājumu, par ko jau vienreiz izlemts, atkārtoti pēc būtības izskatīt nav nepieciešams;</p> <ul style="list-style-type: none"> - precizēti pieteikumu iesniegšanas nosacījumi iztiesāšanas laikā, proti, paredzēts, ka pieteikumu par vienu un to pašu jautājumu var iesniegt tiesai atkārtoti tikai tad, ja pieteikumā norādīti jauni apstākļi, kas nebija zināmi iepriekš. Šī norma novērš nepieciešamību tiesai atkārtoti izskatīt pieteikumu par vienu un to pašu jautājumu, par kuru jau izlemts iepriekš, tādējādi netraucējot lietas izskatīšanu pēc būtības; - noteikts, ka krimināllietu bez apsūdzētā piedalīšanās, ja tas atkārtoti neierodas uz iztiesāšanu neattaisnojošu iemeslu dēļ, var iztiesāt arī par mazāk smagu noziegumu, ne tikai par kriminālpārkāpumu, kā tas bija paredzēts iepriekš; - pilnveidots regulējums, lai veicinātu vienošanās procesu starp prokuroru un apsūdzēto par soda piemērošanu. Iepriekš visas lietas bija jāskata tiesas sēdē, bet līdz ar grozījumiem ir paredzēta iespēja šīs kategorijas lietas pirmajā instancē izskatīt rakstveida procesā, ja procesa dalībnieki pret to neiebilst. Tāpat precizēts, ka tiesnesis noslēgtajā vienošanās paredzēto soda veidu vērtē tikai gadījumā, ja konstatē, ka izvēlētais
--	--	--	--	--

				<p>soda veids nav samērīgs ar izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - noteikts, ka kriminālprocesa sadalīšana nevar būt pamats noraidījuma pieteikšanai tiesnesim izdalītajā kriminālprocesā, ja tas tika izdalīts pret vienu no līdzapsūdzētajiem, kurš lietas iztiesāšanas laikā izvairījās no lietas izskatīšanas; - noteikts, ka tiesa, atsākot iztiesāšanu izdalītajā kriminālprocesā, ja tiesas sastāvs nav mainījies, neatkārtot iepriekš tiesā veiktās procesuālās darbības, kurās piedalījies apsūdzētais. Šāda norma nodrošina to, ka tiesai nav atkārtoti jāveic procesuālās darbības ar apsūdzēto, kurš iztiesāšanas laikā bija izvairījies no tiesas, tāpēc pret viņu lieta tika izdalīta, apturot tajā tiesvedību; - ieviests, ka apelācijas instances tiesa var izskatīt rakstveida procesā arī tādas apelācijas sūdzības, kurās izteikts lūgums tikai par kaitējuma kompensāciju. Pirms grozījumu spēka stāšanās šīs kategorijas lietas obligāti bija izskatāmas tiesas sēdē; - noteikts, ka lietas var izskatīt tiesas sēdē arī tad, ja nav ieradies viens no diviem vai vairākiem advokātiem vai prokuroriem. Līdz grozījumu spēkā stāšanās dienai šādos gadījumus lietas iztiesāšana bija obligāti jāatliek; - Kriminālprocesa likuma 449. panta trešā daļa papildināta ar jaunu teikumu par to, ka lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai
--	--	--	--	---

				<p>norādītos rakstveida pierādījumus un dokumentus pārbauda tiesas sēdē tikai tad, ja persona, kura īsteno aizstāvību, prokurors un cietušais vai viņa pārstāvis pieteicis šādu lūgumu. Līdz grozījumu spēkā stāšanās dienai tiesai bija pienākums formāli pārbaudīt katru rakstveida pierādījumu un dokumentu, kas atrodas lietas materiālos, pat ja procesa dalībnieki piekrita, ka šie pierādījumi netiek pārbaudīti;</p> <p>- noteikts pienākums lieciniekam un kriminālprocesā aizskartās mantas īpašniekam pēc procesa virzītāja pieprasījuma paziņot savu sūtījumu saņemšanas pasta vai elektronisko adresi. Iepriekš šāds pienākums nebija paredzēts. Grozījumi veicina procesa dalībnieku disciplinētību un atvieglo procesa virzītāja saziņu ar procesa dalībniekiem, kā arī nodrošina to, ka procesa virzītāja rīcībā ir personu aktuālā pasta vai elektroniskā pasta adrese, kas ir būtisks apstāklis procesa efektivitātes vecināšanai.</p> <p>Saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/64/ES (2010. gada 20. oktobris) par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā ieviešanu:</p> <p>- Kriminālprocesa likuma 11. pantā noteikti gadījumi, kad persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, tiekoties ar aizstāvi, var bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību. Tāpat</p>
--	--	--	--	--

				<p>Kriminālprocesa likuma 11. pants papildināts ar jaunu sesto daļu, kas nosaka, ka šā panta nosacījumi par personas tiesībām lietot valodu, kuru šī persona prot, un bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību attiecas arī uz personām, kurām ir dzirdes, runas vai redzes traucējumi.</p> <p>- Kriminālprocesa likums papildināts ar 321.¹ pantu „Tiesas nolēmuma pieejamības diena”. Panta otrā daļa nosaka, ka cietušajam tiesa nodrošina iespēju iepazīties ar spriedumu, izmantojot tulka palīdzību Panta trešā daļa nosaka, kādos gadījumos nav nepieciešams nodrošināt apsūdzētajam tiesas nolēmuma rakstveida tulkojumu. Grozījumi atslogo tiesu darbu attiecībā uz nolēmumu rakstveida tulkojumu sagatavošanu, jo to vairs nav nepieciešams darīt, piemēram, lietās, kurās notiesājošs spriedums taisīts cietušā un apsūdzētā izlīguma gadījumā vai notiesājošs spriedums taisīts vienošanās procesā. Panta piektā daļa regulē to, kā sprieduma tulkojums tiek nodrošināts personai, kura atrodas apcietinājumā, mājās arestā vai sociālās korekcijas izglītības iestādē.</p> <p>- Ar grozījumiem skaidri noteikts, kādos gadījumos personai tiek nodrošināts rakstveida tulkojums un kādos personai ir tiesības iepazīties ar dokumentiem, lēmumiem, izmantojot tulka palīdzību.</p> <p>Saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes</p>
--	--	--	--	--

					<p>Direktīvas 2012/13/ES (2012.gada 22.maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā ieviešanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kriminālprocesa likums papildināts ar 60.²pantu, kas nosaka personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, pamattiesības kriminālprocesā. Pantā ietvertās tiesības ir ar horizontālu ietekmi un personai ir neatkarīgi no tās procesuālā statusa. - Kriminālprocesa likuma 60.²panta trešās daļas 1.punkts paredz personai tiesības iepazīties ar tiem lietas materiāliem, ar kuriem pamatots ierosinājums par ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa piemērošanu, ciktāl šāda piekļuve neapdraud citu personu pamattiesības, sabiedrības intereses un netraucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu. - Vienlaikus izdarīti grozījumi Kriminālprocesa likuma 246. panta otrajā daļā, nosakot, ka, pirms pieņemt lēmumu par tāda drošības līdzekļa piemērošanu, kas saistīts ar brīvības atņemšanu, procesa virzītājs izsniedz personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, tā ierosinājuma kopiju, kurā norāda konkrētā drošības līdzekļa izvēles pamatojumu ar konkrētiem uz lietas materiāliem balstītiem apsvērumiem. <p>Kriminālprocesa likuma 561.pants papildināts ar trešo daļu, kas nosaka, ka pirmās instances tiesas sēdes protokolā norādītos rakstveida</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>pierādījumus un dokumentus pārbauda tiesas sēdē tikai tad, ja persona, kura īsteno aizstāvību, prokurors un cietušais vai viņa pārstāvis pieteicis šādu lūgumu.</p> <p>Grozījumi vērsti uz kriminālprocesa efektivizēšanu, atsakoties no obligātas nepieciešamības apelācijas instances tiesai atkārtoti pārbaudīt tos rakstveida pierādījumus un dokumentus, kas norādīti pirmās instances tiesas sēdes protokolā, un par kuru atkārtotas pārbaudes nepieciešamību lūgumu nav pieteicis neviens no lietas dalībniekiem.</p> <p>Operatīvās darbības materiālu, kas nav pievienoti krimināllietas materiāliem, pārbaudes regulējums:</p> <p>Ar grozījumiem Kriminālprocesa likumā, kas stājās spēkā 2014. gada 25. jūnijā, radīts procesuāls regulējums tam, lai tiesa pēc motivēta procesa dalībnieku lūguma saņemšanas varētu iepazīties ar tiem operatīvās lietas materiāliem, kas nav pievienoti krimināllietai un kas attiecas uz pierādīšanas priekšmetu.</p> <p>Tika secināts, ka skaidra regulējuma neesamība var rezultēties arī turpmākos Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) pārkāpumos un radīt negatīvas sekas Latvijai, ja atkārtoti tiks konstatēti līdzīgi pārkāpumi kā lietā „Baltiņš pret</p>
--	--	--	--	---

					<p>Latviju”, kurā Eiropas Cilvēktiesību tiesa vienbalsīgi atzina, ka ir noticis Konvencijas 6. panta 1. punkta (tiesības uz taisnīgu tiesu) pārkāpums.</p> <p>Būtiskākie grozījumi, lai ieviestu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/93/ES (2011. gada 13. decembris) par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2004/68/TI (stājās spēkā 2014. gada 25. jūnijā):</p> <p>1) būtiski grozījumi attiecībā uz juridiskās palīdzības sniegšanu: no dzimumnoziegumiem vai vardarbības cietušajiem bērniem un viņu pārstāvjiem juridiskā palīdzība ir sniedzama obligāti. Ja nepilngadīgais cietušais vai viņa pārstāvis nav noslēdzis vienošanos ar advokātu par juridiskās palīdzības sniegšanu - procesa virzītājs uzaicina advokātu (Kriminālprocesa likuma 108.panta piektā daļa);</p> <p>2) prioritāte saprātīga termiņa nodrošināšanā (Kriminālprocesa likuma 14. panta trešā daļa);</p> <p>3) nostiprināti principi, kas jāievēro pratināšanā (Kriminālprocesa likuma 152.panta otrā un trešā daļa):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pratināšana jāveic cik drīz vien iespējams; - ja iespējams, veic viens un tas pats cilvēks; - pratināt var izmeklēšanas darbības veicējs vienpersoniski (ja apmācīts);
--	--	--	--	--	---

				<p>4) lietas par dzimumnoziegumiem pret bērnu iztiesā slēgtā tiesas sēdē (Kriminālprocesa likuma 450.panta otrā daļa).</p> <p>Izstrādāti un kā priekšlikumi pie likumprojekta „Grozījumi Kriminālprocesa likumā” (Nr. 288/Lp12) Saeimā iesniegti grozījumi Kriminālprocesa likuma 500. pantā, paredzot to papildināt ar norādi, ka kārtība, kas paredz, ka, ja krimināllieta tiek saņemta jaunai izskatīšanai no apelācijas vai kasācijas instances tiesas, tad iepriekš tiesā pratinātos lieciniekus, cietušos, ekspertus un speciālistus uzaicina pēc prokurora, cietušā, apsūdzētā vai viņa aizstāvja lūguma, tiek piemērota arī tad, ja krimināllieta izskatīšanu sāk no jauna.</p> <p>Izstrādāti un kā priekšlikumi pie likumprojekta „Grozījumi Kriminālprocesa likumā” (Nr. 288/Lp12) Saeimā iesniegti grozījumi, kas paredz papildināt to jautājumu loku, kurus apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā, nosakot, ka rakstveida process ir piemērojams arī tajos gadījumos, kad apelācijas sūdzībā vai protestā ir izteikts lūgums tikai par procesuālajiem izdevumiem vai lietiskajiem pierādījumiem. Jaunais Kriminālprocesa likuma 559. panta 5. punkts veidots pēc līdzības ar Kriminālprocesa likuma 559. panta ceturtās daļas 2.¹ punktu, kas paredz, ka apelācijas instance rakstveida procesā var iztiesāt lietas, kurās apelācijas sūdzībā vai protestā izteikts lūgums tikai par</p>
--	--	--	--	--

					kaitējuma kompensāciju.
4.3.	Izlīdzināta tiesu noslodze				
4.3.1.	„Ātras reaģēšanas” plāna izstrāde tiesu noslodzes izlīdzināšanai (īstermiņā realizējami tiesu noslodzes izlīdzināšanas mehānismi)	2010. gads	TM	TA	<p>Izpildīts.</p> <p>Izstrādāts ziņojums „Par tiesu noslodzes izlīdzināšanu”, kurā sniegti priekšlikumi, lai rastu risinājumu tiesu noslodzes izlīdzināšanai, kā rezultātā tiesu noslodzes izlīdzināšanai veikti šādi pasākumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pāreja uz <i>tīrajām tiesu instancēm</i>; - kopš 2012.gada zemesgrāmatu nodaļas iekļautas tiesu sastāvā un zemesgrāmatu tiesnešu kompetencē nodotas vairākas bezstrīdus civillietu kategorijas; - kopš 2013.gada novembra atsevišķa veida notariālajiem aktiem noteikts izpildu dokumenta spēks; - 2013.gada 1.septembrī stājās spēkā grozījumi likumā „Par tiesu varu”, kas noteic lietu izskatīšanas termiņu pārvaldību tiesā; - kopš 2014.gada par desmit tiesnešu vietām palielināts tiesnešu skaits rajona (pilsētu) tiesās Rīgas tiesu apgabalā. 40% no visām Latvijas civillietām ir piekritīgas tieši Rīgas pilsētas tiesām; - 2014. gada janvārī stājās spēkā grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz iespēju tiesvedībā pieņemt lietu nodot citai tiesai lietas ātrākas izskatīšanas nodrošināšanai;

					<ul style="list-style-type: none"> - ieviesta videokonferenču un audioierakstu izmantošana tiesas procesos; - tiesu namu ieviešana; - procesuālo likumu pilnveidošana, tajā skaitā, paredzot iespēju nodot civillietu citai tiesai, ja tādā veidā iespējams panākt lietas ātrāku izskatīšanu.
4.4.	Tiesai neraksturīgu funkciju nodošana citām institūcijām un tiesu sistēmai piederīgām personām				
4.4.1.	Grozījumu normatīvajos aktos izstrāde, lai atsevišķu kategoriju lietu izskatīšanu nodotu citiem subjektiem (piemēram, dzimtsarakstu nodaļām) un tiesu sistēmai piederīgām personām (Civillikums, Civilprocesa likums, Notariāta likums, Civiltāvokļa aktu likums, Zemesgrāmatu likums)	Kopš 2009. gada	TM	LZNP	<p>Izpildīts.</p> <p>1. Saskaņā ar grozījumiem likumā „Par tiesu varu”, kas stājās spēkā 2012. gada 1. janvārī, zemesgrāmatu nodaļas iekļautas rajonu (pilsētu) tiesu sastāvā. Vienlaikus atsevišķas rajonu (pilsētu) tiesām piekritīgo lietu kategorijas ir nodotas izskatīšanai zemesgrāmatu nodaļu tiesnešiem, proti, zemesgrāmatu nodaļās kopš 2012. gada 1. janvāra tiek izskatīti pieteikumi par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un pieteikumi par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā.</p> <p>2. Saeima 2014. gada 11. septembrī pieņēma likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā”, atbilstoši kuram rajona (pilsētu) tiesu zemesgrāmatu nodaļām kopš 2014. gada 1. novembra tika nodota pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu izskatīšana, tādējādi nodrošinot 2012. gadā īstenotās reformas, ar kuru zemesgrāmatu nodaļas tika</p>

					<p>iekļautas rajona (pilsētas) tiesas sastāvā un paplašināta zemesgrāmatu nodaļu kompetence, pēctecību, kā arī turpinot 2013. gadā uzsākto reformu pārejai uz t.s. „<i>tīrajām tiesu instancēm</i>”.</p> <p>3. 2013. gada 1. novembrī spēkā stājās likumi „Grozījumi Notariāta likumā” un „Grozījumi Civilprocesa likumā”, kas paredz terminētiem līgumiem par naudas samaksu vai par kustamās mantas vai dokumentu atdošanu, terminētiem nomas vai patapinājuma līgumiem un vienošanās par vienreizējiem vai periodiskiem uzturlīdzekļu maksājumiem noteikt izpildu dokumenta spēku. Šie notariālie akti nododami piespiedu izpildei zvērinātiem tiesu izpildītājiem tieši, personai nevēršoties tiesā.</p> <p>4. Veikta atsevišķu tiesas pašreizējo kompetenču nodošana citām institūcijām un tiesu sistēmai piederīgām personām. Saskaņā ar grozījumiem Civilprocesa likumā bezstrīdus laulību šķiršanas lietas kopš 2011. gada 1. janvāra ir nodotas zvērinātu notāru kompetencē.</p>
4.4.2.	Izvērtējums par grozījumu izstrādi normatīvajos aktos, lai reformētu uzraudzības pār zvērinātu notāru un zvērinātu tiesu izpildītāju darbību institūtu (Civilprocesa likums, Notariāta likums un Tiesu izpildītāju likums)	2010. gads	TM	LZNP LZTIP	<p>Izpildīts.</p> <p>1. Veicot izvērtējumu par grozījumu izstrādi normatīvajos aktos, lai reformētu zvērinātu tiesu izpildītāju darbību institūtu, tika atzīts, ka uzraudzības, kas nav saistīta ar zvērināta tiesu izpildītāju rīcības pareizības izvērtēšanu (personu sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību izskatīšanu), izņemšana no</p>

					<p>tiesu kompetences un tās nodošana LZTIP kā zvērinātu tiesu izpildītāju pārstāvības un uzraudzības institūcijas kompetencē, atslagos tiesas. Līdz ar to secinot, ka nepieciešami grozījumi Tiesu izpildītāju likumā (priekšlikumi iesniegti uz likumprojekta „Grozījumi Tiesu izpildītāju likumā” (reģ. Nr. 1806/Lp9) otro lasījumu), veicot grozījumus Tiesu izpildītāju likuma 26. pantā, 84. pantā, 85. pantā un papildinot likumu ar jaunu 84.¹ pantu).</p> <p>2. Izvērtējums par grozījumu izstrādi normatīvajos aktos, lai reformētu uzraudzības par zvērinātu notāru institūtu, veikts tīro instanču ieviešanas procesā. Īstenojot pāreju uz tīro instanču tiesām, tiek likvidēta AT Civillietu tiesu palāta, kas bija apelācijas instance zvērinātu notāru sūdzības lietās, kā arī prasības lietās par zaudējumiem, kuri radušies saistībā ar zvērināta notāra amata darbību. Minētās reformas ietvaros, veicot kompetenču pārdali starp tiesu instancēm, ar 2014. gada 30. oktobra grozījumiem Notariāta likumā, kas stājās spēkā 2015. gada 1. janvārī, tika noteikts, ka prasības par zaudējumiem, kuri radušies saistībā ar zvērināta notāra amata darbību, turpmāk iesniedzamas nevis apgabaltiesai, kuras uzraudzībai zvērināts notārs ir pakļauts, bet pilsētas (rajona) tiesai atbilstoši zvērināta notāra prakses vietas adresei. Vienlaikus minētās reformas ietvaros netika grozīts zvērinātu notāru uzraudzības</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>institūts, proti, zvērinātu notāru darbības tiešā uzraudzība joprojām piekrīt apgabaltiesai un sūdzības par zvērināta notāra nepareizu rīcību, izpildot amata pienākumus, kā arī sūdzības par atteikšanos izpildīt šos pienākumus, iesniedzamas apgabaltiesai (Notariāta likuma 200. un 205. pants).</p> <p>Minētā tiesu reforma, likvidējot AT Civillietu tiesu palātu kā apelācijas instanci, un, iespējams, arī minētie grozījumi Notariāta likumā attiecībā uz prasībām par zaudējumiem, kuri radušies saistībā ar zvērināta notāra amata darbību, ir radījuši atsevišķas neskaidrības. Ievērojot minēto, Notariāta likumu ir nepieciešams papildināt ar normu, kas novērš ar zvērinātu notāru uzraudzības institūtu/sūdzību iesniegšanas, izskatīšanas un pārsūdzēšanas kārtību radušās neskaidrības un pretrunas. Priekšlikums paredz noteikt kārtību, ka zvērinātu notāru sūdzības lietas tiek skatītas divās instancēs, proti, apgabaltiesa taisa lēmumu, kas blakus sūdzības kārtībā pārsūdzams AT.</p>
5.	Tiesu varas neatkarības sekmēšana				
5.1.	Izveidota Tieslietu padome				
5.1.1.	Tiesiskā regulējuma izstrāde Tieslietu padomes darbības nodrošināšanai	-	TM AT	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Ar 2010. gada 3. jūnija grozījumiem likumā „Par tiesu varu” izveidota Tieslietu padome, kā arī noteiktas tās pilnvaras un kompetence. Tieslietu padome piedalās tiesu sistēmas politikas un stratēģijas izstrādē, kā arī tiesu sistēmas darba organizācijas pilnveidošanā.</p>

5.2.	Nostiprināts tiesneša amatalgas un sociālo garantiju stabilitātes princips				
5.2.1.	Likumprojekts par vienotu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzības sistēmu	2009. gads	FM	-	Izpildīts. Saeimā 2010. gada 16. decembrī pieņemti grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā. Saskaņā ar minēto likumu vienotajā atlīdzības regulējumā tika iekļauti tiesneši, prokurori un Saeimas deputāti, tādējādi sasniedzot likuma mērķi – panākt, ka valsts un pašvaldību institūcijās amatpersonu (darbinieku) atlīdzības noteikšanā tiek ievēroti līdzvērtīgi nosacījumi.
6.	Zemesgrāmatu procesa efektivizācija				
6.1.	Elektronizēts zemesgrāmatu process				
6.1.1.	Zemesgrāmatu elektronisku dokumentu pārvaldības un elektroniskā arhīva sistēmas izstrāde	2011. gads	TA TM	-	Izpildīts. Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansētā projekta „Tieslietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu arhīva sagatavošana elektronisko pakalpojumu sniegšanai – 1. kārtā” ietvaros ir izstrādāts e-arhīva sistēmas projektējuma apraksts, elektronisko pakalpojumu projektējuma apraksts, šī gada septembrī notiks sistēmas testēšana. Elektronisku dokumentu pārvaldības un elektroniskā arhīva sistēmas izstrāde ir pabeigta 2013. gadā.
6.1.2.	Starpresoru vienošanās un sadarbības līgumu slēgšana ar reģistru turētājiem par informācijas apmaiņu	Regulāri, pēc iespējamības	TA TM	-	Izpildīts. Patstāvīgi tiek nodrošināta starpresoru vienošanās un sadarbības līgumu slēgšana ar reģistru turētājiem par informācijas apmaiņu. Noslēgtas vienošanās ar 9 pilsētu pašvaldībām un 107 novadu pašvaldībām,

					<p>noslēgta vienošanās ar Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldi, Valsts kasi, izstrādāti iekšējie noteikumi „Valsts zemes dienesta un Tiesu administrācijas turējumā esošās informācijas apmaiņas kārtība”, noslēgts sadarbības līgums starp TA un Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrāciju par sadarbības kārtību un apjomu projekta „Valsts informācijas sistēmas Uzturlīdzekļu garantiju fonda iesniedzēju un parādnieku reģistra pilnveidošana” ietvaros.</p> <p>Sekojošā izmaiņām normatīvajā regulējumā, kā arī nolūkā atvieglot pakalpojumu saņemšanu iedzīvotājiem, TA regulāri papildina sadarbības līgumu un starpresoru vienošanās klāstu, kuru ietvaros iespējama datu apmaiņa starp šo iestāžu un TA uzturētajām informācijas sistēmām. Tāpat pēc nepieciešamības jau esošajos līgumos un vienošanās ir veikti papildinājumi, lai to ietvaros nododamo datu apjoms būtu atbilstošs normatīvajos aktos noteiktajam.</p> <p>Atbilstoši Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādņēm ir nodrošināta valsts un kancelejas nodevas samaksas pārbaude Valsts kasē, kā arī iespēja pārliecināties par nekustamā īpašuma nodokļa nomaksu visās pašvaldībās.</p>
6.1.3.	Grozījumu izstrāde Zemesgrāmatu likumā, lai nodrošinātu elektronisku īpašumtiesību reģistrācijas procesu	2011. gads	TM TA	-	<p>Izpildīts.</p> <p>Saeima 2014. gada 30. oktobrī pieņēma likumu „Grozījumi Zemesgrāmatu likumā”, kas būtiski paplašina iespējas nostiprinājuma</p>

				<p>lūgumu iesniegt elektroniski. Kopš 2015. gada 1. maija pienākums nostiprinājuma lūgumu iesniegt elektroniski ir kredītiestādei, kurai par labu nostiprināta ķīlas tiesība, zvērinātam tiesu izpildītājam, maksātspējas procesa administratoram, valsts un pašvaldību iestādei, ja nostiprinājuma lūgumu pamatos ar šo iestāžu izdotu dokumentu. Tāpat likumā noteiktas tiesības arī privātpersonām nostiprinājuma lūgumus iesniegt elektroniski tajos gadījumos, kad nostiprinājuma lūguma pamatā ir publiski dokumenti.</p> <p>Nostiprinājuma lūgumu elektroniska iesniegšana efektīvāzē zemesgrāmatu nodaļu darbu, jo nodrošinās elektronisku nostiprinājuma lūguma reģistrēšanu nostiprinājuma žurnālā un mazinās noslodzi attiecībā uz dokumentu skenēšanu.</p> <p>Ar likumu noteikts pienākums zvērinātam notāram parakstīt un iesniegt nostiprinājuma lūgumu, ja nostiprinājuma pamatā ir viņa taisīts notariāls akts. Šajos gadījumos zvērināts notārs darbojas notariālā akta dalībnieku vārdā tiklīdz tā rīcībā būs visi nepieciešamie dokumenti. Šādā veidā notariālā akta dalībnieki iegūs vēl papildu labumu, kas cita starpā var palielināt arī notariālā akta kārtībā taisīto darījumu īpatsvaru, tādējādi veicinot tiesisko drošību un stabilitāti.</p> <p>Ar grozījumiem Zemesgrāmatu likumā</p>
--	--	--	--	---

				<p>akcentēts, ka tiesību nostiprinājumu pierāda datorizētajā zemesgrāmatā ierakstītais tiesneša lēmums, tādējādi normatīvi nosakot, ka ieskatīšanās valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā seku ziņā pielīdzināta attiecīgu ziņu iegūšanai no zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmuma apliecinātas datorizdrukas vai zemesgrāmatu apliecības. Ievērojot minēto, valsts iestādēm un pašvaldībām, ievērojot labas pārvaldības principus, kā arī jebkurai citai personai ir iespēja par personas sniegtās informācijas patiesumu pārliedzoties pēc personas norādītās nekustamā īpašuma identificējošās informācijas, ieskatoties zemesgrāmatā, atbilstoši noslēgtajām starpresoru vienošanās vai līgumiem ar TA kā valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas pārzini un turētāju, nevis jāpieprasa uzrādīt zemesgrāmatu nodaļas izsniegto dokumentu, kas apliecina nostiprināto tiesību. Vienlaikus jāatzīmē, ka saglabāta iespēja nostiprinājuma lūdzējam pieprasīt zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmuma apliecinātas datorizdrukas izsniegšanu, paredzot iespēju datorizdruku saņemt arī elektroniski, tādējādi izslēdzot nepieciešamību fiziski vērsties zemesgrāmatu nodaļā datorizdrukas saņemšanai.</p> <p>Ar likuma izmaiņām tiek sperts būtisks solis, lai nodrošinātu klientu apkalpošanu pēc vienas pieturas aģentūras principa – vairākos gadījumos vērsties Valsts zemes dienestā, iesniegums tiks adresēts arī zemesgrāmatu</p>
--	--	--	--	---

					nodaļai. Savukārt, vēršoties zemesgrāmatā, pirms tam nav nepieciešams saņemt kadastra izziņu Valsts zemes dienestā, jo šī informācija būs pieejama tiešsaistē. Likums paredz, ka nostiprinājuma lūgumam nebūs pievienojams arī zemes robežu plāns, jo arī šī informācija būs pieejama tiešsaistē.
6.2.	Efektivizēta zemesgrāmatu nodaļu darba organizācija				
6.2.1.	Izstrādāta zemesgrāmatu nodaļu izvietojumu un infrastruktūras koncepcija	2014. gads	TA	-	Izpildīts. Informatīvais ziņojums „Par tiesu darbības teritoriju izmaiņām” skatīts Ministru kabineta 2014. gada 5. augusta sēdē (protokols Nr. 42 35. §).
6.2.2.	Izlīdzināt darba apjomu zemesgrāmatu nodaļās	2013. gads	TA	-	Izpildīts. Pamatojoties uz saņemtajiem datiem, jautājums par noslodzi tiek risināts likuma „Par tiesu varu” 73. ¹ panta kārtībā un Tiesu namu koncepta ietvaros.
6.3.	Attīstīti cilvēkresursi				
6.3.1.	Konkretizēt zemesgrāmatu nodaļu tiesneša palīga un konsultanta amata aprakstus, precīzi nodalot kompetenci un atbildību	2010. gads	TA	-	Izpildīts. Izstrādāti zemesgrāmatu nodaļu tiesneša palīgu un konsultanta amatu aprakstu paraugi, precīzi nodalot kompetenci un atbildību (TA 2009. gada 4. novembra rīkojums Nr. 1-2/237 un Nr. 1-2/238).
6.3.2.	Veikt zemesgrāmatu nodaļu personāla kvalifikācijas celšanu	Regulāri	TA	-	Izpildīts. Regulāri, ne retāk kā reizi gadā, tiek veiktas zemesgrāmatu nodaļu personāla profesionālās pilnveides mācības atbilstoši aktualitātēm un saskaņā ar LTMC apstiprināto mācību programmu. LTMC nodrošina arī citas

					iespējas zemesgrāmatu tiesnešiem un darbiniekiem apmeklēt seminārus, kas primāri ir virzīti uz vispārējās jurisdikcijas pirmās instances tiesnešu tālāk izglītošanu.
--	--	--	--	--	--

III. Politikas rezultāti, darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji

1. Apakšmērķis – indivīdam pieejama tiesa

Politikas rezultāts

- veicināta sabiedrības uzticēšanās tiesām

Rezultatīvais rādītājs							
<i>Sabiedrības daļas, kas pilnībā vai daļēji uzticas tiesām, īpatsvars (%)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	15	25	35	41	45	48	50
Izpilde	28	(n)¹	(n)	34	(n)	33	(n)

Darbības rezultāti

1) Veikta tiesnešu un tiesu darbinieku apmācība komunikācijai ar plašsaziņas līdzekļiem

Rezultatīvais rādītājs (plānotais)							
<i>Apmācītie tiesneši un tiesu darbinieki (personu skaits)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0	0	20	25	30	35	41
Izpilde	43	10	94	41	30	71*	41

*2014.gadā papildus tika organizēti mediju treniņi ar teorētisku ievadu mediju attiecību veidošanas pamatos tiesu priekšsēdētājiem un tiesu komunikatoriem. Kopumā mediju treniņus apmeklēja 71 tiesu iestāžu pārstāvis (41 rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu priekšsēdētāji un 30 tiesu komunikatori no rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām un AT).

2) Nodrošināta informācijas pieejamība par tiesu darbu un procesu

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Tiesās izvietoti informācijas kioski (tiesu skaits) (rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	4	4	10	42	42	42	42
Izpilde	4	4	46	46	46	46	46
<i>Judikatūras datu bāzē ievieto nolēmumu aprakstu kopējais skaits</i>	600	700	750	800	850	900	950
Izpilde	607	788	1020	1259	1465	1656	1823

3) Izstrādāti un ieviesti tiesu elektroniskie pakalpojumi

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Nodrošināta iespēja veikt elektroniskos norēķinus (tiesu skaits)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	5	20	30	41	41	41	41
Izpilde	41	41	41	41	41	41	39*
<i>Izveidoti tiesu elektroniski pakalpojumi (pakalpojumu skaits)</i>	0	2	5	10	12	15	15
Izpilde	0	2	4	4	11	11	15

* Tiesu reorganizāciju rezultātā samazinājies tiesu kā juridisku vienību skaits. Praktiski iespēja norēķināties elektroniski ir nodrošināta gan visās tiesās, gan to tiesu namos.

¹ Apzīmējums (n) šeit un turpmāk tekstā nozīmē, ka dati nav pieejami.

TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

2. Apakšmērķis – tiesu infrastruktūras un pārvaldības attīstība

Politikas rezultāts

– nodrošināta labas pārvaldības principa realizācija tiesas darba organizācijā

Rezultatīvais rādītājs (plānotais)							
Tiesu apmeklētāju, kas ir apmierināti ar tiesas darba organizācijas (pakalpojumu) kvalitāti, īpatsvars (%)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	70%	78%	83%	93%	95%	97%	98%
Izpilde	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)*

*Tiesu apmeklētāju anketas apmierinātības ar tiesas darbu noteikšanai, ir ieviestas no 2015. gada jūlija un tās ir pieejamas portālā www.tiesas.lv.

Darbības rezultāti

1) Pilnveidota tiesu informatīvās sistēmas funkcionalitāte

Rezultatīvie rādītāji							
Elektroniski izsniegtu tiesas nolēmumu krimināllietās īpatsvars pret visu izsniegto tiesas nolēmumu skaitu (%)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0	2	7	12	17	21	25
Izpilde: TIS funkcionalitāte šādus datus neļauj iegūt.							
Administratīvajā procesā atbildētājiem elektroniski izsniegtu tiesas nolēmumu īpatsvars pret visu atbildētājiem izsniegto tiesas nolēmumu skaitu (%)	0	50	55	60	65	70	75
Izpilde: TIS funkcionalitāte šādus datus neļauj iegūt.							

2) Samazināts tiesnešu un tiesas darbinieku drošības tiesas ēkā apdraudējuma risks

Rezultatīvie rādītāji							
Tiesu skaits, kurās ieviests telpu sadalījums publiskajā un slēgtajā zonā	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	8	10	10	10	10	10	10
Izpilde	8	10	10	10	10	13	14
Tiesu ēku skaits, kurās nodrošināta apmeklētāju kontrole (pārbaude)	3	3	3	5	7	10	13
Izpilde	3	3	3	5	7	45	45

3. Apakšmērķis – cilvēkresursu attīstība tiesu varā

Politikas rezultāti

– celta tiesnešu un tiesas darbinieku kompetence

Rezultatīvie rādītāji							
Atcelto tiesas lēmumu īpatsvars (procesuālo pārkāpumu dēļ)(%)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	2	1,8	1,6	1,4	1,2	1	1
Izpilde**	7,9	8,6	7,9	6,0	5,5	5,4	4,7*

*Līdz 2015. gada 25. novembrim (ieskaitot).

**Apelācijas instancē apgabaltiesās pilnībā atcelto un jaunai izskatīšanai nosūtīto pārsūdzēto lēmumu procentuālā attiecība civillietās, krimināllietās, administratīvajās lietās un administratīvo pārkāpumu lietās pret kopējo pabeigto nolēmumu skaitu.

Dati liecina, ka atcelto tiesas lēmumu īpatsvaram (procesuālo pārkāpumu dēļ) ir tendence samazināties, ja tos salīdzina ar 2009., 2010. un 2011. gadu.

TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

– uzlabotas tiesnešu tiesiskās sadarbības prasmes

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Tiesību aktiem atbilstošu tiesiskās palīdzības lūgumu skaita īpatsvars no kopējā tiesiskās palīdzības lūgumu skaita (%)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	89	90	91	92	93	94	95
Izpilde	91,75	91,18	89,5	91,2	95,5	96,35	(n)*

*Dati par 2015. gadu būs pieejami 2016. gada martā.

– efektīvizēts kvalitatīvu cilvēkresursu piesaistes process tiesu varai

Rezultatīvais rādītājs							
<i>Vakantas tiesneša amata vietas ilgums rajona (pilsētas) tiesās</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	10	9,5	9,3	9	8,7	8,4	8
Izpilde*	8	7	8,8	9,1	8,3	9,3	9,3

*Tiesneša amata vakances aizpildīšanu ietekmē Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas tiesneša amata kandidātam noteiktais stažēšanās ilgums. Piemēram, 2010. gadā noteiktais vidējais stažēšanās ilgums kandidātiem bija 3,5 mēneši, bet 2014. un 2015. gadā - 6 mēneši un ilgāk.

Darbības rezultāti

- 1) Veikta tiesnešu apmācība par Eiropas Savienības tiesību jautājumiem un Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, sekmējot tiesnešu integrāciju Eiropas tiesiskuma telpā

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Praktisko nodarbību skaits tiesnešiem par Eiropas Kopienas tiesas un Pirmās instances tiesas praksi (katrai mērķauditorijas kategorijai)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0	1	1	1	2	2	2
Izpilde*	35	20	16	10	7	29	24
<i>Praktisko nodarbību skaits tiesnešiem par Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi (katrai mērķauditorijas kategorijai)</i>	0	1	1	1	2	2	2
Izpilde*	6	13	6	17	8	20	16

*Norādīts nodarbību skaits, kurās skatīta tiesu prakse un tiesu spriedumi, notikušas diskusijas.

- 2) Veikti pasākumi, lai uzlabotu tiesnešu un tiesas darbinieku svešvalodu zināšanas

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Tiesnešu skaits, kas piedalījušies juridisko svešvalodu (ES oficiālo valodu) mācībās (% no kopējā tiesnešu skaita gadā)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0,5	0,5	1	2	3	4	5
Izpilde	0	0	0,6	2	0,7	1,9	4,9
<i>Mācību skaits tiesas tulkiem par krievu valodas juridisko terminoloģiju</i>	0	1	1	2	2	2	2
Izpilde	0	2	2	0	0	6	1

- 3) Veikti pasākumi, lai veicinātu tiesnešu un tiesas darbinieku mācību pieejamību elektroniski

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Pieejamo elektroniskās tālmācības kursu skaits</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0	0	4	8	12	16	20
Izpilde	(n)	(n)	*	*	*	*	*

TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

<i>LTMC regulāro semināru pieejamība audio versijā (% no kopējā semināru skaita)</i>	20	20	22	24	27	30	35
Izpilde	(n)	(n)	(n)	53**	30***	21	9****

*LTMC Mācību informācijas sistēmā no 2011. gada 1. janvāra līdz šā gada 4. decembrim ir publicētas **1193 prezentācijas** un **420 audiofaili**, kā arī kopš 2014. gada nodrošinātas video tiešraides (2014. gadā - **14 video tiešraides**, bet līdz 2015. gada 4. novembrim - **8 video tiešraides**).

**Tā kā 2012. gadā LTMC uzsāka gan audioierakstu rediģēšanu, gan to ieviešanu Mācību informācijas sistēmā, tad sākotnēji tika rediģētas arī lekcijas, kuru ieraksti tika veikti jau 2011. gadā, līdz ar to 2012. gada ierakstu skaitā ir lekciju ieraksti no 2011. gada.

***Tā kā 2013. gadā norisinājās Eiropas Komisijas atbalstītā projekta „Tiesu sistēmas dalībnieku un citu juridisko profesiju pārstāvju starpdisciplināras mācības par finanšu un ekonomisko noziegumu izcelsmi un tiesu praksi” semināri pirmajām grupām, tad to ieraksti netika vēl veikti, semināri tiks rediģēti un uzskaitīti līdz ar projekta noslēgumu pēc 2015. gada novembra.

****2015. gada dati ir aprēķināti uz 2015. gada 4. novembri. Precīzi dati būs pieejami 2016. gada janvārī. Šobrīd notiek aktīva jaunu audioierakstu rediģēšana.

- 4) Tiesnešu mācībās ieviests starpdisciplinārais princips (zemesgrāmatu nodaļu un darbinieku mācībās ieviests starpdisciplinārais princips)

Rezultatīvie rādītāji	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Starpdisciplināro lekciju skaits rajona (pilsētas) tiesnešu mācībās (gadā, ieskaitot starpdisciplināro mācību programmā 2011. – 2015. gadam ietvertās)</i>	0	0	2	2	3	3	4
<i>Starpdisciplināro lekciju skaits apgabaltiesas tiesnešu mācībās (gadā, ieskaitot starpdisciplināro mācību programmā 2011. – 2015. gadam ietvertās)</i>	0	0	2	2	3	3	4
Izpilde*	36	30	75	42	64	156	181

*Izpildes rādītājs ir attiecināms gan uz rajona (pilsētas) tiesu tiesnešu un apgabaltiesu tiesnešu mācībām.

- 5) Veikta tiesu darbinieku apmācība, lai uzlabotu starptautiskās tiesiskās sadarbības prasmes

Rezultatīvie rādītāji	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Praktisko nodarbību skaits par starptautisko tiesisko sadarbību (tiesnešu palīgiem gadā, atkarībā no specializācijas)</i>	1	1	1	1	2	2	2
Izpilde*	6	3	8	2	5	4	6

*Minēto nodarbību skaitā iekļauti arī tiesnešu palīgi, kuri piedalījušies arī tiesnešiem organizētajās nodarbībās.

- 6) Veikti pasākumi, lai veicinātu vienotu profesionālās ētikas principu izpratni tiesu sistēmai piederīgo profesiju vidū

Rezultatīvie rādītāji	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Starpdisciplināru diskusiju par aktuāliem ētikas jautājumiem tiesu sistēmai piederīgo personu vidū skaits</i>	2	2	3	3	4	4	4
Izpilde*	5	1	1	0	0	2	3

*Papildus starpdisciplinārajām diskusijām tika organizēti šādi semināri par ētikas jautājumiem:

2011. gads – 3 vienas dienas semināri;

TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnes 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

2012. gadā – 5 vienas dienas semināri, kā arī 1 lekcija jauniešiem prokuroriem;
 2013. gadā – 4 vienas dienas semināri;
 2014. gadā – tiesu darbiniekiem un jauniešiem tiesnešiem viens 1 dienas seminārs un 1 vienas dienas seminārs jauniešiem prokuroriem;
 2015. gadā - 1 vienas dienas seminārs jauniešiem tiesnešiem, 1,5 dienas seminārs tiesu priekšsēdētājiem un 2 lekcijas jauniešiem prokuroriem.

7) Saīsināts tiesneša amata kandidātu atlases procesa ilgums

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Saīsināts tiesneša amata kandidātu atlases procesa ilgums (mēnešos)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2
Izpilde*	2,6	2,5	2,5	2,3	2,9	2,2	3

*Tiesneša amata kandidātu atlases procesa ilgumu var ietekmēt pretendentu skaits, jo lielāks pretendentu skaits, jo ilgāks pretendentu atlases process.

Informatīvi kvalitatīvi darbības rādītāji:

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Tiesnešu skaits, kas piedalījies LTMC regulārajās mācībās (%)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	90	90	92	93	94	95	97
Izpilde	95	92	89	94	90	87	84*
<i>Starptautisku izglītojošu pasākumu skaits, kuros piedalījušies tiesneši (gadā)</i>	15	15	18	20	20	19	20
Izpilde	26	40	52	69	62	79	80**
<i>Vienas juridiskās svešvalodas (angļu, vācu vai franču valodas) prasmes īpatsvars tiesnešu vidū (% gadā)</i>	42	43	44	45	47	48	49
<i>Divu juridisko svešvalodu (angļu, vācu vai franču valodas) prasmju īpatsvars tiesnešu vidū (% gadā)</i>	8	9	9	10	10	11	11
<i>Divu juridisko svešvalodu (tai skaitā krievu valodas) prasmju īpatsvars tiesu darbinieku vidū (% gadā)</i>	20	21	22	23	25	27	29
Izpilde***	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)
<i>Tiesnešu skaits, kuri pabeiguši maģistrantūras studijas (gadā)</i>	19	20	10	10	15	15	15
Izpilde****	15	20	6	1	1	0	1
<i>Tiesneša palīgu īpatsvars, kuri ieguvuši otrā līmeņa augstāko juridisko izglītību (% no visu tiesneša palīgu skaita gadā)</i>	55	60	65	70	70	70	70
Izpilde	38	39	42	37	41	43	25
<i>Tiesneša palīgu mainības īpatsvars gadā visās rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās (tai skaitā Administratīvās rajona tiesas tiesu namos un Administratīvajā apgabaltiesā, %)</i>	12	11	10	10	10	9	8
Izpilde	26	14	19	26	24	28	18
<i>Tiesneša palīgu mainības īpatsvars gadā Rīgas apgabaltiesā, Administratīvajā apgabaltiesā un Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā (%)</i>	20	15	15	15	10	10	10
Izpilde	35	27	27	5	32	56	29
<i>Tiesas sēžu sekretāru mainības īpatsvars gadā visās rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās (tai skaitā Administratīvās rajona tiesas tiesu namos un Administratīvajā apgabaltiesā, %)</i>	50	50	40	40	40	30	30
Izpilde	34	42	44	46	45	66	59
<i>Tiesas sēžu sekretāru mainības īpatsvars gadā Rīgas apgabaltiesā, Administratīvajā apgabaltiesā un Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā (%)</i>	70	70	50	50	40	40	30
Izpilde	45	61	73	76	6	5	74

<i>Tiesas tulku mainības īpatsvars visās rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās (tai skaitā Administratīvās rajona tiesas tiesu namos un Administratīvajā apgabaltiesā, %)</i>	40	40	30	30	30	30	30
Izpilde	38	27	29	4	28	27	29
<i>Tiesas tulku mainības īpatsvars Rīgas apgabaltiesā, Administratīvajā apgabaltiesā un Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā (%)</i>	80	70	50	30	30	30	30
Izpilde	5	5	25	33	44	1	39

*2015. gada dati ir fiksēti uz 2015. gada 4. novembri, precīzi dati būs pieejami 2016. gada janvārī, jo līdz gada beigām tiesnešiem vēl ir paredzētas mācības.

**Dati par laika periodu līdz 2015. gada novembrim. Minētajā skaitā iekļauti visi ārvalstu komandējumi (pieredzes apmaiņas braucieni, sanāksmes, semināri, konferences u.c.).

***Laika posmā no 2009.gada līdz 2015. gadam nav ticis piešķirts valsts finansējums tiesnešu svešvalodu zināšanu apguves īstenošanai.

****Saskaņā ar 2011. gada 9. jūnija grozījumiem likumā „Par tiesu varu”, kas stājās spēkā 2012. gada 1. janvārī, maģistra grāds ir viena no tiesneša amata kandidātam izvirzāmajām prasībām.

4. Apakšmērķis – tiesu noslodzes samazināšana un izlīdzināšana

Politikas rezultāti

– veicināta alternatīvo domstarpību risināšanas veidu izmantošana un to efektivitāte

Rezultatīvie rādītāji	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Mediācijai nodoto civillietu (par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai, vecāku aizgādības izbeigšanu un aprobežošanu, laulības šķiršanu, kā arī zaudējumu un parāda piedziņu) īpatsvars pirmajā instancē (tiesas atvasinātās mediācijas modeļa ietvaros, % gadā)</i>	-	-	-	5	8	14	20
Izpilde	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	61,6*
<i>Izlīgumu skaits mediācijai nodotajās civillietās (par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai, vecāku aizgādības izbeigšanu un aprobežošanu, laulības šķiršanu, kā arī zaudējumu un parāda piedziņu) pirmajā instancē (tiesas atvasinātās mediācijas modeļa ietvaros, % gadā)</i>	-	-	-	5	10	15	20
Izpilde**	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	2
<i>Civillietu, kurās noteikta sagatavošanas sēde, īpatsvars no kopējā civillietu skaita (%)</i>	0,8	1	2	2	3	3	3
Izpilde***	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)
<i>Izsniegto izpildu rakstu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei īpatsvars no kopējā pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas nolēmumu izpildei skaita (%)</i>	76	76	78	79	81	83	85
Izpilde	75	84	86	93	90	92	89

*Kopējais pirmās instances tiesās saņemto lietu ar mediācijas piemērošanu īpatsvars pret kopējo saņemto civillietu, kurās saskaņā ar Mediācijas likumu piemērojama mediācija līdz 2015. gada 5. novembrim.

**Ņemot vērā to, ka tiesas ieteiktās mediācijas modelis ir spēkā kopš 2015. gada 1. janvāra, dati TIS par izlīgumu skaitu nodotajās civillietās pirmajā instancē pieejami kopš 2015. gada 1. janvāra.

***Lai gan TIS ir iespējams reģistrēt informāciju par sagatavošanas sēdi, statistikas datu iegūšana par sagatavošanas sēžu skaitu pārskata formā nav iespējama.

TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnes 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

- samazinājies lietu izskatīšanas ilgums pirmās instances tiesās un apelācijas tiesās

Rezultatīvie rādītāji	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Ilgāk par vienu gadu neizskatīto administratīvo lietu atlikums pirmajā instancē</i>	1900	1900	1700	1500	1300	1000	800
Izpilde	1826	2119	2034	2022	1723	1000	628
<i>Administratīvo lietu izskatīšanas vidējais ilgums pirmajā instancē (mēneši)</i>	18	17	16	16	15	15	14
Izpilde	14,5	15,4	14,5	13,4	13,5	10,0	7,6
<i>Administratīvo lietu izskatīšanas vidējais ilgums apelācijas instancē (mēneši)</i>	8	7	6	6	5	5	4
Izpilde	7,8	7,0	7,7	8,9	11,3	13,0	12,7
<i>Vidējais pirmās tiesas sēdes nozīmēšanas laiks administratīvajās lietās pirmajā instancē (mēneši)</i>	12	11	10	9	8	7	6
Izpilde	(n)	15,4	15,1	10,3	9,0	6,4	4,2
<i>Vidējais pirmās tiesas sēdes nozīmēšanas laiks administratīvajās lietās apelācijas instancē (mēneši)</i>	9	8	7	6	5	4	4
Izpilde	15,1	13,8	14,6	14,8	18,9	14,1	5,9
<i>Civillietu izskatīšanas vidējais ilgums pirmajā instancē (mēneši)</i>	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2
Izpilde*	1,3	1,4	1,5	1,9	1,8	1,8	2,2
<i>Civillietu izskatīšanas vidējais ilgums apelācijas instancē (mēneši)</i>	3	2,9	2,8	2,6	2,6	2,4	2,4
Izpilde	2,8	3,0	3,0	3,5	2,6	2,7	2,4
<i>Vidējais pirmās tiesas sēdes nozīmēšanas laiks civillietās pirmajā instancē (mēneši)</i>	4	3,5	3,5	3	3	2,5	2,5
Izpilde	(n)	(n)	(n)	7,5	6,9	5,8	3,8
<i>vidējais pirmās tiesas sēdes nozīmēšanas laiks civillietās apelācijas instancē (mēneši)</i>	10	9	9	8	8	7	7
Izpilde	(n)	(n)	(n)	7,9	6,4	5,5	4,0
<i>Atlikto tiesas sēžu skaita īpatsvars no kopējā tiesas sēžu skaita civillietās (% gadā)</i>	34	33	32	31	30	30	30
Izpilde	32,8	30,7	29,7	31,8	26,9	26,2	24
<i>Ar labprātīgu vai piespiedu izpildi noslēgušos procesu skaita īpatsvars no visu pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā skaita (%)</i>	35	37	39	41	43	46	50
Izpilde**	44,6	44,2	43,8	41,2	43,8	39,6	43,6
<i>Krimināllietu izskatīšanas vidējais ilgums pirmajā instancē (mēneši)</i>	1,7	1,7	1,7	1,5	1,5	1,3	1,3
Izpilde***	4,4	5,2	5,7	6,0	6,5	6,2	5,6
<i>Krimināllietu tiesvedības vidējais ilgums apelācijas instancē (mēneši)</i>	1,7	1,7	1,7	1,5	1,5	1,3	1,3
Izpilde	2,7	3,0	3,2	2,9	3,5	3,3	3,4
<i>Vidējais pirmās tiesas sēdes nozīmēšanas laiks krimināllietās pirmajā instancē (mēneši)</i>	2	2	1,8	1,8	1,6	1,5	1,5
Izpilde****	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)
<i>Vidējais pirmās tiesas sēdes nozīmēšanas laiks krimināllietās apelācijas instancē (mēneši)</i>	2,6	2,6	2,4	2,4	2,2	2,2	2
Izpilde*****	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)
<i>Atlikto tiesas sēžu skaita īpatsvars no kopējā tiesas sēžu skaita krimināllietās (%)</i>	33	32	31	30	30	30	30
Izpilde	31,4	26,8	26,9	27,3	28,3	27,7	24,5

*Rezultatīvā rādītāja vērtību palielināšanos ir ietekmējuši šādi objektīvi no tiesu darba neatkarīgi apstākļi:

1) saņemto civillietu skaita palielināšanās 2009. gadā, salīdzinot ar 2008. gadu, (ekonomiskās krīzes rezultātā) ir samazinājusi tiesu kapacitāti kā rezultātā palielinājies civillietu izskatīšanas ilgums (saņemto lietu skaits palielinājies par 29,4% jeb 30676 lietām);

2) grozījumi Maksātspējas likumā, pēc kuriem ekonomiskās krīzes rezultātā notikusi ilgstoši izskatāmo maksātspējas lietu skaita palielināšanās un uzkrāšanās laika posmā no 2009. līdz 2015. gadam (ieskaitot);

3) izmaiņas lietu piekritībā, kopš 2012. gada 1. janvāra nododot divus ātri izskatāmo civillietu paveidus (51.1 un 51.2.) izskatīšanai zemesgrāmatu nodaļām, kā rezultātā tiesu lietvedībā palikušas ilgstoši izskatāmās civillietas un izmaiņas lietu piekritībā (pēc 2012. gada datiem tās bija 47,4% no visām saņemtajām civillietām), kā arī kopš 2014. gada 1. novembra nododot ātri izskatāmo civillietu paveidu: 42. kategorija „Nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšana un nekustamā īpašuma nostiprināšana uz piedzinēja vārda” zemesgrāmatu nodaļām (pēc 2013. gada datiem tās bija 14% no visām saņemtajām civillietām).

****un*****atšķirības starp rezultatīvo rādītāju izpildi un prognozēm ir radušās pēc TIS funkcionalitātes papildināšanas ar izmeklēšanas tiesnešu kompetencē esošajiem kriminālprocesuālā kārtībā nekavējoties izskatāmajiem lietu paveidiem, piemēram, procesuālais piespiedu līdzeklis, izmeklēšanas darbība, speciālā izmeklēšanas darbība, arests mantai, personas izdošana Latvijai, personas izdošana ārvalstij, izmeklēšanas tiesneša atļauja, sūdzība izmeklēšanas tiesnesim, ārzemnieku aizturēšana, procesuālā sankcija un citas. Minētā paveida lietas tiek izskatītas nekavējoties, un to skaits ievērojami pārsniedz pabeigto krimināllietu (tostarp vienošanās kārtībā izskatīto krimināllietu) skaitu, līdz ar to secināms, ka TIS statistikas pārskatu dati par krimināllietām prognožu sagatavošanas brīdī ir bijuši nekorekti, savukārt sniegtās izpildes rādītāju vērtības ir sagatavotas saskaņā ar TIS 24. statistikas pārskata datiem un ir korektas.

******un*******Pēc TIS funkcionalitātes papildināšanas ar rakstveida procesu ne visām krimināllietām tiek nozīmētas tiesas sēdes, līdz ar to TIS funkcionalitāte nenodrošina korektu statistikas pārskatu vērtību ģenerēšanu.

Darbības rezultāti

- popularizētas alternatīvo domstarpību risināšanas veidu metodes

Rezultatīvais rādītājs							
<i>Semināru skaits par mediāciju juridisko profesiju pārstāvjiem</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0	0	1	2	2	2	3
Izpilde	0	0	4	5	5	4	4

Informatīvi kvalitatīvi darbības rādītāji:

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Saņemto civillietu skaits uz vienu tiesnesi apelācijas instancē mēnesī Kurzemes apgabaltiesā, Latgales apgabaltiesā, Vidzemes apgabaltiesā un Zemgales apgabaltiesā</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
	5	6	7	7	7	6	6
Izpilde	4,6	5,1	4,9	4,4	7,2	4,5	9,5
<i>Saņemto civillietu skaits uz vienu tiesnesi apelācijas instancē mēnesī Rīgas apgabaltiesā</i>	15	14	12	10	8	8	7
Izpilde	11,4	12,0	12,1	11,2	11,4	8,9	15,7
<i>Civillietu izskatīšanas ilgums apelācijas instancē Kurzemes apgabaltiesā, Latgales apgabaltiesā, Vidzemes apgabaltiesā un Zemgales apgabaltiesā (mēnešos)</i>	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	2	2
Izpilde	2,2	2,4	2,7	2,6	2,0	2,0	1,9
<i>Civillietu izskatīšanas ilgums apelācijas instancē Rīgas apgabaltiesā (mēnešos)</i>	3,6	3,5	3,5	3,3	3,3	3,2	3
Izpilde	3,0	3,0	3,4	3,8	3,3	2,3	2,0

*Dati sagatavoti, pamatojoties uz 2015. gada 1. pusgada datiem; vidējais svērtais izskatīšanas TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādņēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

ilgums līdz 2015. gada 5. novembrim (ieskaitot).

6. Apakšmērķis – zemesgrāmatu procesa efektivizācija

Politikas rezultāti

– pieejami zemesgrāmatu nodaļu pakalpojumi elektroniski (elektronizēts zemesgrāmatu process)

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Zemesgrāmatu nodaļā elektroniski saņemto nostiprinājuma lūgumu īpatsvars pret kopējo iesniegto nostiprinājuma lūgumu skaitu (%)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	5	7	15	20	30	35	45
Izpilde	0,4	2,5	3	2	1,8	1	25
<i>Izsniegto elektronisko paziņojumu par nostiprinājumu izdarīšanu īpatsvars (%)</i>	17	25	30	40	55	70	75
Izpilde	19	29	29	33	50	63	74

– saīsināts tiesību uz nekustamo īpašumu un ar to saistīto tiesību nostiprināšanas procesa ilgums

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Iestāžu skaits, kuras personai jāapmeklē, lai saņemtu nepieciešamos dokumentus tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā dzīvokļa īpašuma pirkuma gadījumā</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	3	2	2	1	1	1	1
Izpilde	3	2	2	1	1	1	1
<i>Vidēji patērētais laiks no pirkuma līguma noslēgšanas līdz zemesgrāmatu apliecības saņemšanas (dienās)</i>	46	35	30	25	20	15	10
Izpilde	45	42	18	18	18	18	17

Darbības rezultāti

1) Nodrošināta iespēja veikt elektroniskos norēķinus zemesgrāmatu nodaļā

Rezultatīvais rādītājs							
<i>Nodrošināta iespēja veikt elektroniskus norēķinus (zemesgrāmatu nodaļu skaits)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	5	15	28	28	28	28	28
Izpilde	28	28	28	27*	27*	27*	26*

*Zemesgrāmatu nodaļu reorganizācijas rezultātā samazināts nodaļu skaits.

2) Paplašināts no valsts un pašvaldību reģistriem pieejamās informācijas apjoms

Rezultatīvais rādītājs							
<i>Pašvaldību un valsts reģistri, no kuriem zemesgrāmatas iegūst informāciju nepastarpināti</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	17	30	40	55	70	90	110
Izpilde	97	119	119	121	125	125	125

3) Optimizēta zemesgrāmatu nodaļu struktūra, izlīdzinot darba apjomu starp zemesgrāmatu nodaļām

Rezultatīvais rādītājs							
<i>Zemesgrāmatu nodaļu īpatsvars, kurās izlīdzināti darba</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015

TMZino_290116_pasakPamn; Informatīvais ziņojums „Par Tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnēs 2009.-2015. gadam iekļauto pasākumu īstenošanu”

apjomi (%)	50	60	70	75	75	80	90
Izpilde:	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)

Informatīvi kvalitatīvi darbības rādītāji:

Rezultatīvie rādītāji							
<i>Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu īpatsvars, kuri pabeiguši maģistrantūras studijas (%)</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	20	25	30	35	45	55	65
Izpilde*	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)
<i>Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu palīgu īpatsvars, kuri ieguvuši augstāko izglītību, tajā skaitā 1.līmeņa augstāko izglītību (%)</i>	45	50	55	65	70	75	75
Izpilde**	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)
<i>Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu palīgu mainības īpatsvars gadā (%)</i>	20%	20%	20%	17%	15%	13%	10%
Izpilde	37%	8%	14%	18%	18%	9%	9%

*Saskaņā ar 2011. gada 9. jūnija grozījumiem likumā „Par tiesu varu”, kas stājās spēkā 2012. gada 1. janvārī, maģistra grāds ir viena no tiesneša amata kandidātam izvirzāmajām prasībām.

**Zemesgrāmatu nodaļu tiesneša palīgam augstākā izglītība tiesību zinātnēs saskaņā ar amata aprakstā noteikto ir darbinieka amata pildīšanai nepieciešamā izglītība.

Tieslietu ministrs

Dzintars Rasnačs

29.01.2016. 9:19
22620
K.Bajāre-Grīnberga
67036775, Kintija.Bajare-Grinberga